ANUL XXV - Nr. 25 OCTOMBRIE - NOEMBRIE 1980

Carpații

Depósito legal: M. 8.137-1958.

Director: Aron Cotruș † REVISTA DE CULTURA SI ACTIUNE ROMANEASCA IN EXIL Redactor: Traian Popescu

MEMORANDUM

DIFUNDIDO POR LAS ASOCIACIONES RUMANAS DE EXILIADOS

SOBRE LA CONFERENCIA EUROPEA PARA DERECHOS HUMANOS Y SEGURIDAD MADRID, SEPTIEMBRE - NOVIEMBRE 1980

Una vez finalizada la segunda guerra mundial, Europa está debatiéndose en un ambiente de inseguridad continua y ascendente. Los innumerables encuentros celebrados entre las grandes potencias, dentro o fuera del marco de las Naciones Unidas, bi o multilaterales, o bien entre los dos bloques, no lograron restablecer la tranquilidad, el orden y la seguridad en el Continente. En estas circunstancias, los gobiernos de la Europa libre, Estados Unidos y Canadá accedieron a la propuesta de la Unión Soviética y de los países del Pacto de Varsovia para convocar una conferencia a alto nivel de todos los países europeos de un lado y del otro del así llamado «Telón de Acero», con el fin de eliminar el clima de inseguridad dominante en el Continente.

La primera reunión de esta Conferencia de Seguridad Europea, de cooperación también, más tarde, a nivel de ministros de Asuntos Exteriores, finalizó en el año 1973, mientras que el acta final fue firmada apenas en el 1975. Examinado este documento, constatamos que desde el punto de vista de seguridad europea no se ha dado ningún paso adelante y, por otro lado, que la Unión Soviética obtuvo una gran victoria, hacia tiempo esperada: la sanción del statu quo territorial europeo, es decir, de todas las conquistas realizadas en la última fase de la segunda guerra mundial. El «Telón de Acero» fue institucionalizado y llegó a ser «ipso facto» inmutable e intangible. Salvo algunos párrafos ambiguamente expresados sobre los derechos humanos, intercambios culturales, reunión de las familias separadas, etc., el Occidente no recibió a cambio de esta inmensa capitulación compensación alguna. Pasando por alto el hecho de que las vagas obligaciones aceptadas por la Unión Soviética no son penalizadas y dependen única y exclusivamente de su propio beneplácito y del de los países satélites, ningún instrumento de control o supervisión en la materia fueron previstos.

No llegó a secarse bien la tinta del Acta Final de Helsinki, y por doquier, en las cancillerías europeas y americanas, empezaron a llegar las quejas denunciando el modo en el que se aplicaban por los gobiernos de la órbita comunista las obligaciones de la citada Acta. No es para asombrarse si dos años después de finalizar los trabajos, en el momento de la firma del Acta, la euforia inicial se había desvanecido.

La segunda Conferencia se celebró en Belgrado en 1977. No sólo no se llegó a ninguna solución, sino que las relaciones entre los dos bloques llegaron en un momento dado al borde de la ruptura de la Conferencia. Además, para la Unión Soviética esta segunda fase, que tenía el papel de hacer un balance de las realizaciones de la primera Conferencia, no presentaba ninguna importancia. Había obtenido ya lo que deseaba: la institucionalización del «Telón de Acero». El único objeto de los debates lo constituía el problema de los «derechos humanos», y la Unión Soviética y los países de su órbita, vulnerables en este dominio, bajo el pretexto de que esta actitud de los occidentales constituía una injerencia en los asuntos internos de los países orientales, no hicieron más que sabotear y hasta amenazar con la retirada de la Conferencia.

Nos hallamos ahora ante el umbral de la tercera Conferencia de Seguridad europea, conferencia que se desarrolla en un marco de circunstancias críticas para Europa y para la humanidad generalmente. Nos permitimos llamar la atención a los Gobiernos participantes sobre el error fundamental de procedimiento ocurrido en las dos Conferencias anteriores. Lo que se examinó fueron los aspectos de la crisis de inseguridad reinante en Europa, es decir, unos efectos! no se estudiaron, sin embargo, las causas de dicha crisis, tal y como se procede en todos los sectores de la vida, empezando por la salud y terminando con la economía. Existen una serie de causas internas específicas para cada país en parte y que pueden explicar en cierta medida el climax actual de inseguridad. Estas causas, mediante una acción de gobierno sabia y popular, a condición de que no existan implicaciones externas y de que no estén mantenidas y teleguiadas desde fuera, pueden ser evitadas. Hay que contar, sin embargo, con una serie de causas externas que supe-

ran la capacidad de un gobierno. Son éstas las causas que, según nuestra opinión, deben constituir objeto de estudio y preocupación para la Conferencia de Seguridad europea. La principal causa, «causa causarum», que enturbia la paz y la tranquilidad del Continente es la permanente presión del imperialismo soviético, el mismo que el zarista, con la diferencia de que el zarista amenazaba a Europa tan sólo, mientras que el actual está amenazando al mundo entero. La Unión Soviética creó un gigantesco aparato militar al servicio único y exclusivo de este insaciable imperialismo. Paralelamente a su desmesurada fuerza militar, la Unión Soviética dispone de un ejército invisible, de una masa de agentes infiltrados en todo el mundo libre, y que sirve para provocar desorden por doquier, intranquilidad, disturbios sociales, revoluciones, guerras civiles, etc. Nada podemos esperar mientras no se elimine la causa principal de la inseguridad tanto de Europa como del resto del mundo. Eliminando las causas, desaparecerán automáticamente los efectos; en una palabra, la inseguridad. En caso de que el alto foro reunido en Madrid intentara seguir este camino, el primer objetivo tendría que constituirlo el restablecimiento de los derechos de las naciones. La Unión Soviética ha de consentir en retirarse a sus fronteras naturales, retirar sus tropas, que son una constante amenaza para los países dominados y restituirles a los mismos el derecho de elegir libremente la suerte y el tipo de gobierno que deseen. Es un disparate luchar para los derechos humanos mientras las naciones que viven bajo la opresión de los «Soviets» no estén libres. Nadie puede ejercitar sus derechos naturales en pueblos que se encuentran en una esclavitud «moderna». Las rebeldías de la Europa oriental —Berlín, 1953; Budapest, 1956; Praga, 1968; Polonia, 1980— demuestran que el imperialismo soviético, como cualquier otro imperialismo, no puede sobrevivir ante la reacción de los pueblos y de su voluntad de reconquistar su independencia y sus libertades.

La modalidad más sencilla y eficaz para la emancipación de los pueblos del este europeo, evitando sacudidas y arrebatos sangrientos, sería la organización de elecciones libres en todos estos países, elecciones que otorguen el derecho de presencia de todas las fuerzas políticas, supervisadas y controladas por la Organización de las Naciones Unidas o incluso por este mismo alto foro, al que se le otorguen poderes discrecionales. Sólo en este caso volvería la seguridad al continente, sólo en aquel momento los países europeos podrían cooperar y «dar contenido al continente». De otro modo, en las condiciones actuales de vida política, sociales y económicas, al más bajo nivel en los países oprimidos, la misma vida del opresor puede peligrar.

Para poder llegar a esta solución saludable para los destinos de Europa es imprescindible que previamente se proceda a la abolición de los acuerdos secretos firmados entre las grandes potencias en Teherán y Yalta a finales de la segunda guerra mundial. De ahí arrancó la tragedia de Europa. Estos acuerdos aberrantes son la base del reparto de Europa en zonas de influencia y zonas de ocupación. Son ellos los responsables de los sufrimientos, humillaciones y privaciones inimaginables de los pueblos que tuvieron la mala suerte de caer dentro del área soviética de este vergonzoso reparto. Una resolución en este sentido fue adoptada en el Congreso anticomunista WACL, que se celebró en Ginebra del 24 al 27 de julio de 1980.

Presentamos este Memorándum en nombre de las Asociaciones Rumanas del Exilio, con la esperanza de que Dios alumbre las mentes y abra los corazones de los participantes en esta Conferencia, para que tomen la única solución salvadora: devolver al pueblo rumano y a los demás países que se encuentran en la misma situación la libertad y el derecho de forjar su propia vida según su propia voluntad.

MEMORANDUM

DES REFUGIES ROUMAINS SUR LA CONFERENCE DE SECURITEE EUROPEENNE

MADRID - SEPTEMBRE - NOVEMBRE 1980

La seconde guerre mondiale une fois finie, l'Europe se débat dans une ambiance d'insécurité continuelle et ascendante. Les innombrables réunions célébrées entre les grandes puissances dans le cadre ou hors des Nations Unies, bi ou multilatérales, ou bien entre les deux blocs, ne réussirent pas a rétablir la tranquillité a assurer l'ordre et la sécurité du Continent. Dans ces conditions les gouvernements de l'Europe occidentale, des Etats Unis et du Canada, ont accueilli la proposition de l'Union Soviétique et des pays du Pacte de Varsovie de convoquer une Conférence au sommet de tous les pays européens (inclus les Etats Unis et le Canada), d'un côté et de l'autre de l'ainsi nommé Rideau de Fer, dans le but d'éliminer le climat d'insécurité régnant dans le Continent.

La première de ces Conférences de Sécurité européenne, de coopération aussi, plus tard, au niveau de Ministres des Affaires Etrangères, finit en 1973, alors que l'acte définitif ne fut signé qu'en 1975. En examinant ce document on constate que, en ce qui concerne la Sécurité européenne, aucun progrès n'a été enrégistré et d'autre part l'Union Soviétique a emporté une victoire depuis longtemps désirée, la confirmation du statu-quo territorial européen, c'est-à-dire de toutes les entreprises dans la dernière phase de la seconde guerre mondiale. Le Rideau de Fer fut ainsi institutionalisé et devint ipso facto inmuable et intangible. Sauf quelques faibles déclarations de principe formulées d'une manière ambigüe sur les droits de l'homme, sur les échanges culturelles, sur la réunion des familles séparées, etc., l'Occident n'a obtenu en contre partie de cette immense capitulation, aucune autre compensation; situation d'autant plus aggravante par le fait que les vagues obligations acceptées par le bloc communiste, ne comporte aucune pénalisation et dépendent uniquement et exclusivement de sa propre volonté (?!), étant donné qu'aucun instrument de contrôle et de supervision en la matière ne fut prévu.

L'encre de l'Acte final de Helsinki à peine séchée, les Chancelleries européennes et américaines commencèrent à être assiégées par les plaintes dénonçant la manière d'appliquer les obligations de ce document par les gouvernements de l'orbite communiste. Il ne faut donc pas s'étonner si deux ans à peine après la fin des travaux, au moment où l'Acte final a été signé, l'euphorie initiale s'était déjà évanoui.

La seconde Conférence de Sécurité a été célébrée à Belgrade en 1977. Non seulement on est arrivé à aucune solution, mais les relations entre les deux blocs se trouvèrent à un certain moment au bord de la rupture. D'ailleurs, pour l'Union Soviétique cette seconde phase, qui devait faire le bilan des réalisations des décisions de la première Conférence, ne présentait aucun intérêt. Elle avait obtenu déjà ce qu'elle désirait: l'institutionalisation du Rideau de Fer. L'unique objet de débat constitué par le problème des droits de l'homme, et l'Union Soviétique et les pays de son orbite, tellement vulnérables en ce domaine, prétextant que l'insistance occidentale en matière, constituait une ingérence dans

les affaires intérieures, n'ont fait que saboter systématiquement les travaux, allant jusqu'à la menace de retirer leur délégations de la Conférence.

Nous trouvons maintenant à la veille de la troisième Conférence de Sécurité européenne, Conférence qui se déroule dans un conjoncture très critique pour l'Europe et pour l'Humanité entière. A cette occasion nous nous permettons d'attirer l'attention des Gouvernements participants sur l'erreur fondamentale du procédé employé dans les deux Conférences antérieures. Ce qu'on examina furent les aspects de la crise d'insécurité européenne, c'est à dire des conséquences, mais on ne procéda pas à l'étude des causes de la crise (comme on procede dans tous les secteurs de la vie, commençant par la santé et finissant par l'économie). Il y a une série de causes internes de chaque pays, qui peuvent expliquer en certain mesure, le climat d'insécurité. Ces causes peuvent être évitées ou éliminées moyennant l'action d'un Gouvernement sage et populaire, mais à condition qu'il n'existe pas d'implications extérieures, qu'elles ne soient pas maintenues et téléquidées de l'étranger. Ce sont ces causes qui, selon notre opinion, devrait constituer l'objet d'étude et de préocupation de la Conférence. Ces causes et d'autres dépassent la capacité et les possibilités d'un Gouvernement de les contrôler et supprimer. La cause principale, causa causarum, qui trouble la paix et la tranquilité du Continent est la permanente pression de l'impérialisme soviétique. L'Union Soviétique a crée un gigantesque appareil militaire qui se trouve uniquement au service de cet impérialisme insatiable. A côté de ces forces militaires, l'Union Soviétique dispose d'une armée invisible, de toute une série d'organisations, et d'une masse d'agents infiltrés dans le Monde libre, qui servent à provoquer partout des désordres, des troubles sociales, des révolutions, coups d'état, guerres civiles, etc., etc. On ne peut rien espérer tant qu'on n'éliminera pas la cause principale de l'insécurité, aussi bien en Europe que dans le reste du Monde. Eliminant les causes on élimine nécessairement les effets. Au cas où cette Conférence réunie a Madrid, décidait suivre cette voie, son premier objectif devrait être le rétablissement des droits de liberté sans limitations extérieures. L'Union Soviétique devrait consentir à se retirer à l'interieur de ses frontières, éliminant ainsi la permanente menace qu'elle représente pour les peuples occupés ou dominés par elle, et leur restituer le droit de décider librement leur sort, de choisir librement le régime qu'ils désirent. C'ést une flagrante aberration que de prétendre lutter pour les droits de l'homme, tandis que les Nations sous l'oppression des Soviets ne jouissent pas d'une liberté totale, de leurs propres droits. Personne ne peut exercer ses «droits de l'homme» dans des pays qui se trouvent dans un état d'esclavage moderne. Les rebellions de l'Europe Orientale (Berlin - 1954, Budapest - 1956, Prague - 1968, Pologne - 1980, et d'autres), démontrent que l'impérialisme soviétique, comme tout autre impérialisme, ne peut survivre à la volonté des peuples de reconquérir leur indépendence et leurs libertés.

Le moyen le plus simple et efficace pour arriver à l'émancipation des peuples de l'Europe orientale, en évitant les troubles et le déclenchement de passions sanglantes, serait l'organisation d'élections totalment libres dans tous ces pays, élections que devraient consacrer la présence de toutes les forces nationales et politiques. Pour assurer leur déroulement normal, ces élections devraient être controlées et supervisées par l'Organisation des Nations Unies ou par cette Conférence même, à laquelle on devrait concéder des pouvoirs discrétionnaires à ce sujet. C'est seulement dans ces conditions que la Sécurité du Continent pourrait être rétablie; c'est seulement à ce moment que les pays européens pourraient vraiment coopérer et «donner un contenu au Continent». Si non, dans les actuelles conditions de la vie politique et économique, au niveau plus bas dans les pays opprimés de l'Est, la vie même de l'oppresseur pourrait se trouver en danger.

Le premier pas a donner pour arriver à cette solution salvatrice pour les destinées de l'Europe c'est l'abolition des accords secrets et aberrants signés par les grandes Puissances à Téhéran et Yalta à la fin de la seconde guerre mondiale, cause directe de l'insécurité et de toutes les tragédies dont est victime le Continent et tout spécialement les pays de l'Est européen. Ces honteux accords que partagent l'Europe en zones d'occupation et en zones d'influence, sont les vrais responsables des souffrances, des humiliations et privations — inimaginables des peuples qui ont eu le mauvais sort de tomber dans l'aire de l'Union Soviétique. Une résolution réclamant l'abolition de ces traités a été adoptée par le Congrès international de W. A. C. L. qui a eu lieu à Genève du 24 au 27 juillet 1980.

Nous présentons ce MEMORANDUM au nom des ASSOCIATIONS ROUMAINES DE L'EXIL, dans l'espoir que Dieu veuille bien éclairer la conscience des participants à cette Conférence, pour adopter l'unique solution salvatrice pour l'Europe, celle de restituer aux peuples subjugués de l'Est, la liberté et le droit de forger leurs propres vies selon leur propre volonté.

A. D. 1980. Octobre.

MEMORANDUM

Since World War Second the situation in Europe is tense and insecurity is constantly growing. Many meetings have been hold between the Great Powers, in the United Nations or out of its fields, bilateral o multilateral, or even between the two «Blocks». None of them has been able to bring tranquility, order or security to this Continent. In these circumstances the Governments of the free part of Europe, of the United States and Canada accepted the Soviet Union and other members of the Warsaw Pact proposition to call in a Conference at the highest level, all the European countries aiming to eliminate the state of insecurity which prevails in the Continent.

The first Conference of European Security (later of Cooperation too) took place in Helsinki, at Foreign Ministers level, and ended in 1973. The Final Act was signed only in 1975. Analising this document, we can immediatly draw two conclusions. One: there was absolutely no progress concerning European security. Two: the Soviet Union obtained the great and for a long time awaited victory, that is *the recognition of the territorial statu-quo in Europe;* in other words, the ratification of all soviet conquests achived by the end of World War Second. The «Iron Curtain» was institutionalized. It cannot be moved now, no modification is possible. Except some paragraph with ambiguous formulations referring to human rights, cultural exchanges, integration of families a. s. o., the West has not obtained any compensation for its concessions. We must also draw the attention to the fact that the vague obligations accepted by the Soviet are not enforced by any penalization, and depend only and exclusively on the good will of the Soviet Union and her satellites; no means of control whatsoever have been provided.

The ink of the Final Act in Helsinki had not yet dried, when complaints streamed in, denouncing the way the decisions contained in the Final Act were applied by the Communist governments. Anyway, by the time the Helsinki Act was signed —two years after the end of the discussions— the initial euphoria had vanished.

The second conference took place in Belgrad, in 1977. No solution was obtained and the relations between the two «Blocks» nearly reached a braking point. Anyway, for the Soviet Union, this second conference was only aimed at making a balance of the first conference and had little value in itself. The Soviets had obtained what they wanted: the institutionalization of the Iron Curtain. The only problems in debate were those connected to the «Human Rights». The Soviet Union and the countries of her sphere of influence, beeing extremely vulnerable in this matter, sabotaged the Conference by threatening to withdraw, arguing that the Human Rights were used by the Western Powers to interfere in the internal affairs of the Eastern countries.

We now are on the eve of the third Conference of European Security, which starts in extremely critical circumstances for Europe and for Humanity in general. We dare call the attention of the participating governments that in the two previous conferences, a fundamental error of procedure was committed. Only the *aspects* of the security crisis in Europe were analised, but not its *causes* which should have been investigated from the beginning in all their extension.

There are a series of specifical causes for each country, able —to a certain extent— to explain the actual state of insecurity in Europe. We belive that these causes can be handled by intelligent and democratic management of public affairs as long as there are no external factors acting directly or un directly upon them. When such factors exist, they generally exceed the possibility of one government to act upon them and should be included in the subjects to be examined by the Conference as a matter of greatest concern.

In fact, the permanent threat to European security is the continuous pressure of Soviet Imperialism carried out not only through the gigantic military machine it has forged, but also through an invisible army of infiltrated agents which foment in all nations and at all levels of the Free World: confusion, disturbances, social agitation in all its forms, revolutions and civil wars.

Only by removing the primary cause of insecurity and precariousness in Europe, a solution can be reached. If the Conference in Madrid is decided to tackle this primary cause, then the first step should be *the restablishment of the Nations Rights.* The Soviet Union must accept to retreat to her own frontiers, to withdraw her troops from the occupied Nations and allow these Nations to choose freely their own form of government. It is not sufficient, and could even prove in the long run to be useless, to fight for human rights as long as the Nations in which these humans are living have not the right to be free. Nobody can actually enjoy the fundamental human rights in countries dominated by a modern form of slavery. The insurrections in Eastern Europe (Berlin 1953, Budapest 1956, Prague 1967, Poland 1980) are a proove that The Soviet Imperialism cannot be accepted by these Nations, which will never give up their right to be free.

The correct and most efficient way to liberate the people of Eastern Europe are free elections in all those countries, with representation of all political tendencies, organized and supervised by the United Nations, or by the Conference of European Security itself, entrusted with special powers. Only then will security prevail again. Only then all European countries will really be able to cooperate. In the present unbearable political, social and economical conditions, not only the existence of the opressed nations is endangered, but even the life of the opressor himself.

To be able to carry out the above mentioned free elections, *it is first necessary to abrogate the agreements signed in Teheran and Yalta* between the great Powers at the end of World War Second. These were the origin of the actual European tragedy. These aberrant agreements established the partition of Europe in zones of influence and areas of occupation. These agreements are responsible for the state of insecurity which prevails in Europe since 35 years and for the sufferings, humiliations and poverty of all Nations which were doomed to fall into the area of the Soviet oppression.

We forward this memorandum in the name of the Romanian Associations in Exile with the hope that God might enlighten the minds and open the hearts of the participants at this Conference to the only thoroughilly conclusive and possible decision: that of giving back to the Romanian people and to all the peoples which are in the same situation, the liberty and the right to shape their life in accordance with their own will.

MEMORIUL

DIFUZAT DE ASOCIATIILE ROMANESTI DIN EXIL SI COMUNITATEA ROMANILOR DIN SPANIA ASUPRA CONFERINTEI DE SECURITATE EUROPEANA - MADRID

DUPA sfârşitul celui de-al doilea războI mondial, Europa se sbate într'o atmosferă de continuă şi crescândă nesiguranţă. Nenumăratele întâlniri politice ce au avut loc între marile puteri, în cadrul Naţiunilor Unite sau în afara înaltului for, bilaterale sau multilaterale, sau între cele două blocuri, nu au reuşit să restabilească liniştea, ordinea şi siguranţa pe Continent. In aceste circumstanţe Guvernele din Europa liberă, Statele Unite şi Canada, au acceptat propunerea Uniunei Sovietice şi a ţărilor din Pactul Varşoviei de a se convoca o Conferinţă de inalt nivel a tuturor ţărilor europene şi a Statelor Unite şi Canadei, cu scopul de a pune capăt atmosferei de nesiguranţă ce domina în Europa posbelică.

Prima reuniune a acestei Conferinţe de Securitate Europeană — mai târziu şi de cooperare — la nivel de Miniştri de Afaceri Streine, s'a terminat în anul 1973, iar Actul final a fost semnat de puterile participante în 1975 la Helsinki. Examinând acest document, constatăm că din punct de vedere «securitate europeană», nu s'a făcut niciun pas inainte şi că Uniunea Sovietică a obţinut o răsunătoare victorie, de mult şi cu ardoare dorită: sancţionarea statu-quo-ului teritorial european, adică a tuturor cuceririlor făcute în ultima fază a răsboiului mondial. Aşa numita Cortină de fier, a fos instituţionalizată, a devenit eo ipso inmutabilă şi intangilă. Afara de câteva paragrafe exprimate ambiguu asupra drepturilor omului, schimburi culturale, intregirea familiilor, etc., etc., Occidentul nu a obţinut nici-o satisfacţie pentru această imensă cedare. Lăsăm la o parte faptul că vagile obligaţii acceptate de Uniunea Sovietica, nu au fost penalizate şi că aplicarea lor depinde de bunăvointa acestia sau a Tărilor de dincolo de Cortina de fier. Nu s'a prevăzut niciun instrument de control sau supraveghere in materie.

Nici nu s'a uscat bine cerneala de pe Actul Final dela Helsinki, şi pretutindeni, în cancelariile europene şi americane, au început să curgă plângerile denunţând modul în care obligaţiile consimţite prin acest document sunt aplicate de către autorităţile Tărilor din orbita sovietică. Dealtminteri chiar în momentul semnării Actului Final, doi ani mai târziu după terminarea lucrărilor Conferinţei, euforia iniţială se spulberase şi Occidentul incepuse să-şi dea seama de cursa în care căzuse. Dar mitul «destinderii cu orice preţ» era în joc.

A două Conferinţă a avut loc la Belgrad in 1977. Aci nu numai că nu s'a ajuns la niciun rezultat, dar raporturile între cele două blocuri s'au găsit la un moment dat pe marginea ruperii. Dealtfel pentru Uniunea Sovietică această a doua fază a Conferintei, care avea rolul să facă un bilanţ al realizărilor punctelor din prima Conferinţă, nu mai prezenta decât o importanţă minoră. Obţinuse ceiace dorise: instituţionalizarea Cortinei de fier. Sigura problemă în desbatere erau «Drepturile omului». Ori Uniunea Sovietica şi Tările din orbita ei, fiind vulnerabile în acest sector, au sabotat sistematic desbaterile până la ameninţarea cu retrageera din Conferinţă, sub pretextul că această atitudine occidentală constituie o ingerinţă în afacerile interne a Tărilor din Răsăritul Europei.

Ne aflăm acuma în pragul celei de a treia Conferinţă de Securitate Europeana, care se desfăsoară in imprejurari extrem de critice pentru Europa şi pentru Umanitate în general.

Cu această ocazie ne îngăduim să atragem atenţia Guvernelor participante, că în cele două Conferinţe anterioare s'a săvârsit o eroare fundamentală de procedură. S'au examinat aspectele crizei de nesiguranţă ce domneşte în Europa, adică niste afecte, dar nu s'au examinat cauzele acetei crize, aşa cum se procedează în toate sectoarele vieţii, începând cu sănătatea şi terminând cu economia.

Există o serie de cauze interne, specifice fiecărei ţări, cari pot explica într'o anumită măsură climatul actual de nesiguranţă. Acestea printr'o guvernare inţeleaptă pot fi inlaturate, dacă nu au implicaţii exterioare, dacă nu sunt susţinute şi teleguidate din afara frontierelor. Exista însă o serie de cauze exterioare care depăşesc capacitatea şi posibilităţile unui Guvern.

Aceste cauze, după parerea noastră, trebuie să formeze obiect de examen, studiu şi preocupare a Conferinţei de Securitate europeană. Cauza principală — causa causarum — care turbură pacea şi liniştea Continentului, este permanenţa presiunii a imperialismului sovietic. Uniunea Sovietică şi-a creiat un aparat militar uriaş pe care il pune în slujba acestui nesăţios imperialism. Paralel cu gigantesca forţă militare, Uniunea Sovietica dispune de o armata invisibilă, de o masă de agenţi infiltraţi in toată Lumea liberă, cu ajutorul căreia provoacă pretutindeni desordini, nelinişte, turburări sociale, revoluţii, războaie civile, etc., etc. Câta vreme cauza principală a nesiguranţei din Europa, ca şi din restul Lumii, nu va fi inlăturată, nimic nu se poate spera. *Eliminând cauzele, dispar automat efectele, într'un cuvânt nesiguranţa...* In cazul că inaltul for reunit la Madrid va incerca acest drum, atunci primul obiectiv va trebui sa-l constituie *restabilirea principiului drepturilor Natiunilor.* Uniunea Sovietică trebuie să consimtă să se retragă în frontierele sale fireşti, să-şi retragă trupele ce ameninţă permanent ţările de ea dominate, să restituie acestora dreptul de aşi alege liber soarta şi stăpânirea.

Este deadreptul fără rost să se lupte pentru drepturile omului atâta timp cât Naţiunile cari trăiesc sub opresiunea sovietică nu sunt libere. Nimeni nu poate exercita, nimeni nu se poate bucura de Drepturile Omului, in Natiunile ce se găsesc în robie. Revoltele din Europe răsăriteană: Berlin 1953, Budapesta 1956, Praga 1968, Polonia 1980, demonstrează că imperialismul sovietic, ca toate imperialismele, nu poate dăinui în faţa voinţei popoarelor şi a reacţiunilor lor pentru a-şi înfăptui independenta şi libertăţile.

Modul cel mai simplu pentru emanciparea popoarelor din Răsăritul Europei, fără sdruncinări sau

(Urmează pag. 34.)

DECE VIITORUL NU POATE FI COMUNIST

De VINTILA HORIA

E uşor să închei bilanţul adeziunei sau al opoziţiei intelectuale la comunism. Cei mai mari scriitori şi gânditori ai secolului 20, chiar şi cei care la început s'au arătat favorabili Uniunii Sovietice, au renegat după acea această eroare a tinereţii. In schimb sunt foarte puţini inamicii marxismului, care să fi trecut după acea în rândurile lui. Cei care fug din spaţiul sovietic sunt mult mai numeroşi decât cei care il aleg, ca să reducem problema la perspectiva ei cotidiană. Si dacă vreun romancier ca Huxley, a prezentat în culori inspăimântătoare viitorul lumei capitaliste, sunt cohorte întregi care au profetizat cel mai funest viitor posterităţii, dacă şi-ar propune ca bază societatea sovietică actuală. Majoritatea oamenilor, intelectuali sau nu, nu acceptă comunismul. In fond, dece?

Cred că după şaptezeci de ani de decepţii, cei care au trăit într'un asemenea regim şi cei care-l privesc de departe, au putut să-şi dea seama că două au fost greşelile fundamentale ale acestui regim, atât de perfect constituit sub formă de poliţie ideologică. Dublă greşală deci, practică şi filozofică, în primul rând pentrucă nu-ţi este permis să micşorezi şi să umileşti persoana umană, reducând-o la necesităţile ei economice şi în al doilea rând, măcar promisiunile legate de pâinea zilnică trebuiau împlinite. Ultima grevă din Polonia demonstrează acest dublu eşesc, pentru al abandona după acea, pradă disperării materiale.

Nu ştiu dacă toţi cititorii vor inţelege ceace vreau să spun. E greu să centrezi, să contempli şi să inţelegi *din depărtare* această dublă dramă. Nici un cetăţean al Occidentului, nici chiar cine a trăit ultima dictatură a lui Somoza, nu poate să-şi imagineze ce înseamnă o viaţă consumată în căutarea alimentelor, cărora trebue să le dedici orele libere aproape în totalitatea lor, a face coadă înaintea măcelăriei de Stat, sau înaintea brutăriei, uneori fără rezultat pozitiv, sau ce înseamnă să pleci după cumpărături, gândindu-te le o mâncare de cartofi cu carne şi să cinezi varză cu untdelemn, pentrucă în acea zi piaţa nu avea posibilitatea de a oferi populaţiei dintr'o anumită regiune, sau chiar din întreaga Ţară, altceva decât varză, de proastă calitate bineînţeles şi în cantităţi minime,

— să intri într'o librărie şi să nu găseşti nici o carte, afară de cele plăcute regimului şi nici un ziar străin în afară de «l'Humanité», cărţi şi gazete tot atât de proaste ca şi varza amintită, sau ce înseamnă să lupţi ani de zile ca să obţii un paşaport şi să pleci în voiaj cu cince dolari — ca devize — în buzunar,

— să tremuri trecând prin faţa miliţianului din colţ, sau pe dinaintea miliţianului travestit în portar sau frizer,

— să gândeşti la un viitor fără alt fel de soluţie decât cea prezentă, fără nici o speranţă de schimbare, lumea fiind transformată într'un bloc static, orfan de surprize, condamnat să trăiască la infinit în propria-i plictiseală,

— să ai nevoe de o pereche de pantofi Nr. 40 şi să te întorci acasă cu numărul 42 sau 38, pentrucă în acel interval de timp nu s'au fabricat alte numere decât cele amintite,

— să fii în aşteptarea lamelor de ras, care se termină ziua următoare, sau a chibriturilor care se termină peste o săptămână,

— să visezi la o ciorbă de peşte care de treizeci de ani a dispărut depe piaţă şi nu va reapare niciodată, pentrucă Guvernul a dedicat peştele exportului,

— să convieţuieşti în aceiaşi casă cu lume neplăcută şi să te întâlneşti zilnic cu ea, în baia comună, în bucătăria comună sau chiar şi'n supă,

— să-ţi dai seama că Tara, ca oricare alta din cele aflate în spaţiul ocupat de comunism, a încetat de a mai avea scriitori, sculptori, pictori, compozitori şi că cultura nu reprezintă esenţa caracteristică a unui popor, ci numai ceva relaţionat cu norme dictate din afară de vreun politician inculţ şi scrise de vreun scriitor sau poet, fără alt talent decât abilitatea de a ridica în slăvi genialitatea celor care sunt la putere,

— să fii soldat, să invadezi ţări vecine, să dărâmi oraşe întregi, să omori şi să torturezi mii de cetăţeni liberi până atunci, al căror singur păcat este ambiţia de a nu fi comunişti.

Umbra teribilă a unei utopii căzută în mâna unor sadici insetaţi de putere, a congelat aproape o duzină de naţiuni producătoare, înainte de revoluţia din 1917 şi de ocupatia din 1944-1945, nu numai de grâu şi de alimente în abundenţă, ci şi exportatoare de produse alimentare şi chiar şi de cultură autentică.

* * *

Timp de şapte decade sovieticii au promis o reformă totală, a cărei realizare implica anumite sacrificii. Două generaţii au crezut în acea promisiune şi au acceptat schimbarea, logic urmată de un viitor de glorie şi progres. Dar în faţa cantităţii de ani în timp trecuţi înzadar şi repeziciunii cu care alţi reformatori occidentali, «bieţii» militari fără cultură căteodată şi fără filosofie realizau, în mai puţin de o decadă îmbunătăţiri spectaculare, fără a cere sacrificii, nici adeziuni, nici fanatisme, lumea supusă teribilei inutilităţi a acelei promisiuni, a inceput să gândească în alt fel. Lipsa totală de încredere în viitorul comunist şi de orice speranţă în orice fel de viitor, provoacă reacţiuni greu de sufocat după îndrasneala manifestată de lucrătorii polonezi. Nici încercările de a-i înşela, nici poliţia, nu vor isbuti să oprească procesul deslănţuit la Dantzig.

* * *

Dar mai e ceva.

Vreau să mă refer la o altă categorie de disperare, constituită din separaţia încercată de comunişti între prezent şi trecut. Regi, principi, generali, scriitori (mă gândesc la atitudinea luată acum vreo zece ani de artiştii spanioli teleghidaţi de partid, faţă de Filip al II-lea şi Regii Catolici), ale căror idei opere sau atitudini nu coincideau cu idealurile comuniste, au fost eliminaţi din actualitate. Danton şi Robes-

pierre, da. Ludovic al XIV-lea sau Carol al V-lea, nu. Pentru a nu mai vorbi de sfinţi sau de biserică în general. Să ne gândim până la ce punct un preot contaminat de comunism, sau chiar un cardinal, ar putea uri pe Sfânta Teresa, sau pe Sfântul Ioan al Crucii, pe Sfânta Caterina din Siena sau pe Jeanne d'Arc. Ura împotriva trecutului, adică a ceace este mai bun din efortul pe care un popor a fost capabil să-l dea lumii, e o altă opreliște a fiinţei umane în faţa comunismului. Nu e natural, nu încape în ordinea naturală a lucrurilor, să urăşti până într'atâta istoria, pentrucă totul este istoria şi a termina cu ea înseamnă a ne rupe de noi înşine, înstrăinându-ne în mijlocul haosului. Şi asta e ceace vor ei. Să ne lase goi, maleabili, schimbători înaintea puterii absurde a utopiei. Va veni o zi cand cineva va trebui să ne explice cum şi pentru ce toate astea au fost şi sunt încă posibile. Cum şi pentru ce am fost obligaţi să trăim paradoxul cel mai crud şi mai cretin, producător de gol, de violenţă de disperare? Ce păcat a avut să ispăşească poporul rus, ca să cadă în infern acum şapte decenii, sau poporul român, sau cel polonez, sau cel lituan, de mai mult de trei? Pentrucă, repet, *de aici*, e greu să înţelegi ce teribil a fost şi este tot ce s'a întâmplat acolo.

Nimeni, în nici o carte, sau operă de teatru, în nici un film, n'a isbutit *să zică* ce s'a întâmplat acolo, în inspăimântătoarea totalitate anti umană, nici chiar Soljenitsin, care a făcut imposibilul pentru a o spune.

* * *

Inutilitatea giganticului efort întrebuinţat cu scopul de a obţine ceace s'a obţinut până acuma, adică să se trăiască mai rău decât înainte, reducând fiinţa omenească la numere şi statistici zoologice, va fi ciocanul care sparge imperiul comunist, sau secera care-l va tăia în bucăţi. Omul nu poate trăi gândindu-se cât de inutil este el pe lume. Fiinţă umană, înainte de toate, e cineva înamorat de propria sa utilitate, moştenită din trecut şi proectată către viitor.

Pentru aceasta, odată demonstrat şi ineficienţa sistemului pericolul în proporţiile lui teribile, e greu de gândit că ar fi posibilă o continuare a comunismului dincolo de decada noastră, cu toate sforţările pe care stăpânii inutilului le vor face pentru a-l prelungi.

VINTILA HORIA

POEME DIN INCHISORI

De R. CAHULEANU

NE-A MAI RAMAS CEVA

Nu ne-a rămas pe rană nici un leac
Suntem săraci ca legendarul Iov
Intâi ne-au luat istoria veac cu veac
Si ne-au scuipat hrisov după hrisov.

Prin geografie au trecut călări
Si depe hartă ne-au furat păgâni
Carpaţi înalţi cu aur în spinări
Si bărăgane rumene de pâini.

Flămânzi au fost ca haitele de lupi
Din trupul nostru ce-au voit au rupt,
Ne-au stors lumina din livezi şi stupi
Si laptele din mame ni l-au supt.

Am sfâşiat cămăşile de in
Să ne legăm pe unde-am sângerat
Dar şi acolo ni le-au rupt hain
Si-am stat sub răni, am ars şi-am cangrenat.

Din paradisul nostru cald ne-au isgonit
Adami şi Eve pe-un pământ bătrân
Noi n'am gustat din mărul pârguit
Dar şerpii ţării i-am crecut la sân.

Suntem săraci dar tot ne-a mai rămas
Din vechiul cer un heruvim de vis.
Din cartea vieţii ne-am făcut popas
O filă care încă nu s'a scris.

Pe albul ei vom pune slove deci
Dând noi abecedare vechii ţări
Aştepte dârz condeele în teci
Si sângele aştepte'n călimări.

RUGA

Stăpâne'nsângerat, Domn al Luminii,
Si-al veşniciei, limpede Isuse
Care-i primit pe frunte spinii
Si cuie'n mâinile-ţi supuse

Tu Domn al răstignirii şi'nvierii
Care din cruce ţi-ai făcut cunună
Si răsărit din rănile tăcerii
Si cântec din osânda-Ti fără vină.

Dă-ne'ncleştarea Ta, dă-ne puterea
Din clipa pironirii'nsângerate
Să ne primim şi cuiele şi fierea
Ca Tine'n marea Ta singurătate.

Cu mâna Ta ca borangicul lunii
Din răni opreşte sângele fierbinte
Inchide'n piepturi geamătul furtunii
Sărută-i ţării lacrimele sfinte.

Si sus pe crucea crâncenă pe care
Stă neamul nostru răstignit, Tu scrie
Isuse, un aprins inel de soare
Ca semn al învierii ce-o să vie.

Si spune morţilor din lut să nu blesteme
Ci sub trifoi, sub dâmburi, sub secară
Să, ştepte paşii Tăi umblând prin ţară
Si semnul munţilor ce vor aprinde steme.

Si spune morţilor de sub troiţe sfinte
Că ca veni cândva o dimineaţă
Când neamu'ntreg va fulgera la viaţă
Cuminecat prin sfinţii din morminte.

CANALUL

Aici am plâns şi-am sângerat cu anii
Sculpându-ne plămânii în ţărână
Aici am logodit cu bolovanii
Câte-un picior uitat sau câte-o mână.

Pe-secate văi şi dealuri dobrogene
Am dat cu veacuri înapoi lumina
Amare besne-am aşternut pe gene
Si le-am gestat în inimi rădăcina.

Istoria noastră cea din lacrimi torsă
Va ţine minte şi-ntre foi va strânge
Acest cumplit Danubiu care varsă
Pe trei guri apă şi pe-a patra sânge.

Iar cântecele smulse din robie
Vor ctitori în anii care vin
In cărţile pe care le vom scrie
O nouă «Tristies» — a Pontului Euxin.

LES DROITS DE L'HOMME ET L'INDEPENDENCE DE LA NATION ROUMAINE

A notre époque, on en est arrivé à exalter jusqu'au paroxysme la notion de la LIBERTE et des DROITS. Problème essentiel et logique. Chacun veut qu'on respecte *«sa liberté»* et *«ses droits»*, ce qui correspond en quelque sorte à une juste interprétation de la condition humaine au stade de notre civilisation.

Rien à redire, malgré les interprétations souvent extravagantes qui entourent la mise en pratique de ces attributs. On peut, cependant, leur réserver une certaine indulgence, car, dans les excès commis, il est plutôt question d'une façn de considérer la chose que de renier ou de refuser tout court son contenu. Car, dans ce dernier cas, quel que soit le mobile qu'on invoque, on se trouverait toujours devant un *abus de pouvoir*, une *négation* des lois naturelles et un *mépris* total de l'être humain.

Oeuvre de la civilisation européenne et chrétienne, ces prérogatives constituent l'apport le plus important de la pensée continentale, dont toute nation européenne peut s'enorgueillir. Par le simple fait d'appartenir à l'Europe, les nations de ce petit continent ont indéniablement contribué à la cristallisation de ces bienfaits de l'humanité. Il serait justement inadmissible qu'elles ne puissent en profiter autant que les autres.

Nous ne devons pas négliger de rappeler que ces termes, dans leur acception de notions *définitivement* acquises dans les rapports entre Etats, ont permis à une foule de nations, de peuples et même de peuplades de gagner leur *indépendance* et leur *souveraineté*. Le principe de l'auto-détermination s'est montré efficace jusqu'au fond de l'Afrique Noire.

C'était l'application de régles devenues fondamentales dans la mentalité moderne et qui ne permettaient plus le paradoxe des impérialismes et des suprématies armées, au milieu d'un siècle épris de liberté et de respect envers *«les droits»* de l'individu. Idéalement, on assistait à la victoire d'un *nouvel humanisme*, où les aspirations des hommes et des peuples prenaient un tour prioritaire et impératif.

Sous l'emprise de ce concept général et séduisant, notre siècle a vu apparaître les coalitions les plus stupéfiantes et les rapprochements les plus anti-naturels que l'on puisse imaginer. Tout, pour que les hommes puissent s'affranchir d'un quelconque impérialisme ou pour qu'ils ne s'échouent pas entre les griffes d'une nouvelle tyrannie. On voulait régler une fois pour toutes le problème de la liberté de l'individu et de l'indépendance des peuples, qui pesait lourdement dans la balance de certains grands Etats.

Selon les promesses solennelles faites aux instants critiques d'une conflagration généralisée, on aurait pu espérer un résultat indiscutable. Et cependant, il y a eu une contradiction évidente entre le concept enoncé à grands fracas et les suites postbelliques qui devaient couronner la persistance des promesses.

LES DROITS DE L'HOMME ET LE MONDE COMMUNISTE

Sans doute, on parle beaucoup des *«droits de l'homme»*, celui-ci étant considéré dans son identité *«d'être vivant* et de *sujet indépendant* au milieu de l'organisme étatique. Tout le tintamarre actuel dans les milieux concernés tourne autour de la question de *savoir si l'individu A ou il N'A PAS de liberté*, assez de liberté, trop de liberté (conformément aux principes) dans certains pays tristement renommés par leur manque d'égard envers leurs citoyens. Louable effort et néanmoins *excentrique* par rapport au véritable problème de la LIBERTE HUMAINE. Parce que celui-ci ne doit pas être lié, dans les pays en cause, à la position de l'individu vis-à-vis du gouvernement, mais de l'individu par rapport à toute la nation.

Pour les nations momentanément tombées sous la férule d'un régime dictatorial et inhumain, la question de la liberté doit embrasser *l'ensemble national* et pas seulement le cas particulier de l'individu. Et cela pour deux raisons:

1. L'individu ne peut être, ni se sentir LIBRE, qu'au sein d'une NATION VERITABLEMENT LIBRE.

2. Toute liberté catégorielle porte en elle le cachet d'un privilège, d'une différenciation, qui nuit aux intérêts de l'ensemble national.

Or, nous constatons que la situation de l'individu n'est pas similaire des deux côtés du Rideau de Fer:

a) Du côté de l'Occident, l'individu constitue l'élément primordial et essentiel (même s'il est parfois, piétiné).

b) Du côté soviétique, l'individu n'est qu'un rouage dans le grand tout qui s'appelle «PARTI».

D'où des différences d'interprétation et d'emploi du terme *«droits de l'homme»*:

En Occident, une mentalité libérale au sujet du comportement humain. En URSS, une mentalité centralisatrice et autoritaire.

D'un côté, sacralisation des droits fondamentaux de l'homme. De l'autre, tous les droits de l'individu dans la dépendance des intérêts du parti et du système.

En Occident, l'individu peut manifester librement son opinion. En URSS, l'individu ne peut avoir aucune opinion personnelle.

Dans le monde libre, le gouvernement doit respecter les droits de l'individu. Dans le monde socialiste, le gouvernement ignore ces droits et ne tient compte que des droits du Parti.

D'un côté, tout écart par rapport aux volontés gouvernementales n'est qu'une divergence de vues ou un acte de protestation. Tandis que de l'autre côté, le moindre écart de la ligne du parti est considéré comme une trahison.

Dans le monde occidental, l'abus d'autorité peut être combattu ouvertement, par tous les moyens légaux mis à la disposition de l'individu. Dans le monde communiste, l'abus d'autorité est un acte courant, normal, dont personne ne peut faire cas.

Dans l'Occident, être libre signifie pouvoir voyager quand et où l'on veut — se syndicaliser con-

formément à ses convictions personnelles — organiser ou choisir une formation politique qui correspond à ses aspirations intimes — prier dans la langue et pour le Dieu de son choix — adopter et avouer n'importe quelle foi philosophique — enfin, pouvoir dire «NON» parsque la majorité dit «OUI» ou inversement.

Dans le monde concentrationaire du communisme, toutes ces caractéristiques n'existent même pas virtuellement. Prohibées, interdites, poursuivies, elles constituent *«légalement»* les tendances les plus nuisibles pour l'accomplissement intégral de l'idéologie marxiste.

IL Y A DONC UN ABIME ENTRE LES DEUX CONCEPTIONS DE L'HOMME ET DE SES DROITS. Abime qui provoque une dichotomie totale entre la *manière de penser, d'apprécier et d'appliquer* le même terme dans l'intention d'uniformiser son usage.

Il y aura toujours *une déviation de sens* du côté soviétique, provoquée par sa conception particulière sur le rôle de l'individu dans la société, qui lui impose une subordination et une soumission aveugle au collectif, représenté toujours par le centralisme du parti.

Les tenants de sa conception collectiviste lui imposent une structure rigide et impitoyable envers les éléments constitutifs de sa structure socio-étatique. Le communisme, en tant qu'ordre politique, ne peut subsister (et moins encore, s'affirmer), sans cette étroitesse de conception dans sa vie interne.

Le socialisme, aussi scientifique qu'on le déclare, n'est qu'un pitoyable effort de réorganisation sociale et politique de la nation **A L'AIDE DE METHODES DICTATORIALES**, incompatibles avec la nature humaine. Tandis que l'évolution de l'humanité tend vers une *«libération»* de l'individu des entraves historiques ou de celles consacrées par un usage abusif.

La nature humaine tend tout naturellement vers cet affranchissement progressif, qui est une aspiration innée. La *«mentalité esclave»* n'existe plus à notre époque, bien qu'il existe encore de nombreux esclaves. Les peuples les plus arriérés de l'Afrique ont déjà reçu leur statut d'hommes libres dans le sens occidental du mot, en dépit de leur mentalité encore profondément imbue des tares ancestrales. C'est peut-être une méprise internationale, mais ce n'est pas une mauvaise chose! L'époque s'y prête et l'expérience peut être payante.

UN INDIVIDU LIBRE DANS UNE NATION LIBRE

Néanmoins, il est insensé de concevoir une application boiteuse du concept de la liberté, paradoxalement limitée aux droits de l'homme, sans tenir aucun compte, au préalable, du fait que la nation pour laquelle on exige les droits de ses membres pourrait être effectivement libre, ou bien **ESCLAVE D'UNE QUELCONQUE DOMINATION.** La liberté, pour être réelle et efficace, doit avoir un caractère intégral: **UN INDIVIDU LIBRE DANS UNE NATION LIBRE.**

Ainsi, les droits de l'homme, pour avoir une chance de se voir respecter, doivent être complétés par la reconnaissance des **DROITS DE LA NATION**, faute de quoi il n'y aurait qu'affirmations mensongères et irréalisables.

De l'autre côté du Rideau de Fer règne l'**ANTI-LIBERTE**, la négation de l'homme, en tant qu'élément primordial de la société et entité spirituelle. C'est le retour à la barbarie, au principe du plus fort et de l'annulation du droit. L'homme perd ses attributs spécifiques et imprescriptibles. Devant le Parti, ce monstre sacré, représenté par une poigné d'autocrates décidés à maintenir leur emprise par n'importe quel moyen, l'homme doit se prosterner et obéir... Et les moyens ne manquent pas pour y parvenir! Faire fi des prérogatives de l'être humain, l'écraser, l'humilier, n'en sont que les moindres.

C'est d'ailleurs pour cela que les pais du monde communiste peuvent se permettre le luxe de lâcher (parcimonieusement bien entendu) quelques libertés à des individus isolés (les fameux disidents), inoffensifs par leur nombre. Cette *«magnanimité»* leur confère l'auréole de la compréhension et laisse croire à une libéralisation politique, en réalité inexistante.

PEUPLES ESCLAVES

On parle aussi beaucoup du «DROIT DES GENS», concept vu cependant par un prisme déformant, qui ne permet que partiellement l'application de son contenu.

Par une interprétation trompeuse, on l'a réduit à sa signification la plus étroite, celle de droit appliqué **PAR ET POUR** les groupements minoritaires et révolutionnaires. Avec, tout de même une nuance significative: ce droit des gens ne peut jamais être soulevé ou invoqué par **LES DIZAINES DE PEUPLES QUI SE MEURENT SOUS L'EMPRISE MARXISTE DANS L'EMPIRE SOVIETIQUE.**

La situation est aggravée par l'inqualifiable distorsion donnée au sens propre de ce «droit des gens». Les gouvernements occidentaux, heureux de se tirer d'affaire à si bon compte, feignent d'ignorer que le terme «DROIT DES GENS» signifie en réalité **DROIT DES NATIONS.**

Négliger le sens propre en faveur d'une interprétation moins significative et parallèlement, moins explosive, fait actuellement partie de l'attitude dite *«réaliste»*. On omet pourtant que de tels subterfuges ne font qu'aggraver la tension et déprécier un concepte séculaire. Résultat de la crainte, d'un calcul sordide ou tout simplement de l'indifférence, ses conséquences sont tout aussi déplorables pour la vie internationale et les relations qui en découlent.

Sous le signe de la **FAUSSE DETENTE** qui s'ensuit, on proclame d'office toutes les nations, *quel que soit le régime politique qui tient les rênes du pouvoir*, comme **LIBRES, INDEPENDANTES ET SOUVERAINES.**

Et le tour est joué! Comme suite, on noue des relations d'ordre économique et culturel avec les gouvernements en place, laissant de côté *l'illégitimité* du régime, *la tyrannie* exercée à l'égard de la nation, les objections et *les protestations* des masses, *le manque total* de liberté et de droits, *la négation* des normes élémentaires de vie en société organisée.

Or, renier le droit des nations à la liberté, à l'indépendance et à la souveraineté, c'est **FAIRE FI DE LA DROITURE ET DE L'EQUITE QUI DOIVENT GUIDER TOUT ETAT DIGNE DE CE NOM!**

L'ABANDON DE L'EUROPE ORIENTALE

Dans la conjoncture crée après la deuxième guerre mondiale, tout laisse entendre que les suites imposées à la partie orientale de l'Europe **AVAIENT ETE DECIDEES PAR AVANCE.**

Sous les pressions cyniques des Soviétiques et dans une philosophie de l'indifférence de la part des Occidentaux, on a pu assister à l'acte inqualifiable de **L'ABANDON ENTRE LES MAINS DES MARXISTES D'UNE DOUZAINE DE PAYS,** parmi lesquele la Roumanie.

Le statut imposé depuis à la nation roumaine — contre sa volonté et contre ses aspirations — par la poignée de communistes autochtones (environs 850-900 membres, constituant le plus petit Parti Communiste du monde) **AMPLEMENT SOUTENUS** par les forces soviétiques d'occupation, ne peut être qualifié que de **STATUT D'ESCLAVAGE.**

Malgré tout ce qu'on peut soutenir dans les conférences internationales, ou tout ce qu'on peut croire dans les Chancelleries étrangères, la nation roumaine n'est **NI** libre, **NI** indépendante, **NI** souveraine! Parce que la Roumanie d'aujourd'hui, en tant qu'Etat *«autonome»* et *«maitre de lui-même»*, **N'EST QU'UNE FICTION.**

Un gouvernement **IMPOSE** par les Soviétiques et qui se perpétue depuis plus de 30 ans grâce à la présence menaçante des tanks russes à la frontière, ne peut prétendre qu'il est **LIBRE.**

Un gouvernement qui **REÇOIT** régulièrement ses directives du Kremlin, ne peut affirmer qu'il est **INDEPENDANT.**

Un gouvernement qui, conformément aux *«décisions»* du Pacte de Varsovie, **DOIT SUIVRE** les volontés des Forces Armées soviétiques, ne peut déclarer qu'il est **SOUVERAIN.**

En un mot, il s'agit d'un gouvernement fantoche, incompétent mais prétentieux, impitoyable envers la nation roumaine mais docile envers les maitres de l'URSS. Voilà ce qu'est le régime actuel de la Roumanie.

Ainsi, les puissances occidentales qui entretiennent des relations serrées et suivies avec Bucarest — sans tenir compte des réalités profondes — traitent avec un **«GOUVERNEMENT FICTIF»** et s'exposent tôt ou tard à un désaveu cuisant de l'histoire et à une critique véhémente du peuple roumain. Délaisser la réalité éternelle de la nation pour l'image temporaire d'un gouvernement (peut-être *«régulier»* aux yeux des intéressés, mais dépourvu de toute *«légitimité»*) c'est ne tenir compte que des circonstances et des intérêts passagers.

LA ROUMANIE, en tant que nation et Etat, en tant qu'organisme de droit international, **N'A RIEN A VOIR AVEC LE POUVOIR** — dit populaire — **ETABLI PAR LA FORCE DES ARMEES SOVIETIQUES.** La Roumanie qui souffre n'admettra jamais d'être représentée par une équipe gouvernementale d'obédience marxiste, hissée au sommet du pouvoir par la fraude, l'appui étranger et la terreur.

Il est vrai que cette Roumanie profonde n'a aucun droit pour l'instant. Elle vit sous l'emprise féroce d'un régime inhumain. **ELLE N'EST PAS LIBRE!** Mais elle **EXISTE**, inébranlable contre vents et marées, et **CELA NE PEUT LUI ETRE RETIRE!**

Cette Roumanie sans droits, sans parole et sans perspectives suit le drame de toutes ses congénères, jetées en pâture au fauve soviétique par ceux qui s'étaient déclarés les **CHAMPIONS DE LA LIBERTE ET DE L'INDEPENDANCE DES PEUPLES.**

LA ROUMANIE N'EST PAS LIBRE

Elle n'est cependant pas libre ni indépendante pour des motifs qui ne sont plus un secret d'Etat:

1) D'abord parce que, par des accords occultes à Potsdam, Téhéran et Yalta, les Puissances Occidentales **ONT LIVRE A L'URSS**, la Roumanie et les autres nations martyres, sans le moindre remords ou une quelconque inquiétude pour le sort des beaux principes qui constituent l'armature de leur argumentation politique. Ce geste inconsidéré **ASSOMBRIT**, sinon la conscience de leurs gouvernements, du moins **LE PRESTIGE** dont elles tiennent à jouir dans le monde.

Il est difficile de faire admettre — et encore plus de faire oublier — qu'après avoir commencé une guerre pour préserver **LA LIBERTE ET L'INDEPENDANCE** des nations, on soit arrivé à nier cette liberté et cette indépendance aux nations mêmes qui ont constitué l'enjeu de la grande conflagration...

2) Ensuite, parce que le régime communiste de Bucarest, malgré sa longévité, **N'EST AUCUNEMENT LE REFLET DES ASPIRATIONS DU PEUPLE ROUMAIN.** Il a été tout simplement imposé par la force, contre la volonté nationale. Sa permanence n'est que la suite de sa brutalité répressive et de la puissance soviétique qui l'a mis en place et le soutient ouvertement.

La liberté de l'individu et l'indépendance de la nation vont de pair. Dans la Roumanie d'aujourd'hui, on ne rencontre **NI L'UNE NI L'AUTRE.** L'existence d'un gouvernement dit *«légal»* ne signifie pas que les masses sont libres; et la présence d'envoyés spéciaux dans les réunions internationales ne constitue pas la preuve que l'Etat est indépendant.

La nation roumaine, déchue — comme tant d'autres qui ont subi le même sort — de ses droits et prérogatives légitimes, dirigée par des usurpateurs et soumise à un traitement d'esclave, ne pourra d'aucune façon être présentée et considérée *actuellement* comme une nation libre et indépendante.

LA TRAGEDIE DU PEUPLE ROUMAIN

Nous tenons à faire savoir à ceux qui ont contribué, par leur imprudence ou leur imprévoyance, à l'établissement d'un pareil état de choses, que les conséquences engendrées dépassent de loin l'imagination la plus fertile. Et que la **RESPONSABILITE** d'une telle situation ne leur sera **JAMAIS** enlevée. Lorsqu'on prend des résolutions nuisibles pour d'autres, il faut aussi envisager les suites.

Or, après 30 ans de régime communiste, les résultats sont catastrophiques, tant du point de vue politique, économique et social que du point de vue culturel et spirituel. Tout a été bouleversé, en contradiction avec les caractéristiques profondes de la nation et sa manière de vivre spécifique. On a voulu imposer une nouvelle société, étrangère à la nation et ne convenant pas à son génie, par des moyens brutaux et autoritaires.

On est arrivé à instaurer la nouvelle société, **MAIS EN APPARENCE SEULEMENT.** Le fondement insondable de la nation est resté intact, en dépit des méthodes sauvages et sanguinaires qui constituent les formes de *«persuasion»* du régime marxiste en Roumanie. Combien de souffrances et de sacrifices auraient pur être épargnés si les Grandes Puissances Occidentales avaient agi avec *la sa-*

gesse et la conscience que la conjoncture exceptionnelle de l'époque réclamait d'elles!...

Voici une partie des maux et des tourments dont souffre toujours la nation roumaine:

1) Le système démocratique — si défectueux qu'il fût en Roumanie — remplissait une fonction politique conforme aux aspirations populaires et aux nécessités modernes de la vie en société. Il a été brutalement remplacé par un régime socialiste de type soviétique, monopolisant toute l'activité représentative entre les mains d'un seul parti et mettant hors la loi toute opinion divergente.

Mutation brutale et sanglante, qui a coûté la vie à des dizaines de milliers de personnes, sans parler des centaines de milliers de citoyens qui ont végété pendant des années dans les prisons et camps de concentration pour le simple motif d'avoir eu, **AVANT LE CHANGEMENT DU REGIME**, une croyance politique non conforme aux vues du nouveau système.

VOILA CE QUI GUETTE LES DEMOCRATIES OCCIDENTALES, si sûres d'elles-mêmes et si confiantes dans leurs principes!

2) *La liquidation de la propriété privée* — malgré certains retours en arrière, propres à tromper les nigauds et à tenir en haleine les masses mécontentes — est chose acquise. Car même la permission, accordée récemment, d'accéder à la propriété d'une maison ou d'une automobile, n'est qu'un leurre. Aucune garantie ne préserve le bien acquis de l'intervention du régime si bon lui semble. On est à tout instant à la discrétion du système.

VOILA CE QUI MENACE LES CITOYENS DES DEMOCRATIES OCCIDENTALES, accoutumés au caractère inaliénable et imprescriptible de la propriété.

3) *L'expropriation intégrale des domaines agricoles* et l'obligation pour les paysans d'adhérer *«volontairement»* à la vie de Kolkhoz. Ce qui a provoqué une chute déplorable de l'économie agraire et rejeté les ruraux dans un servage humiliant et sans avenir. Pour un homme libre et fier de ses aptitudes professionnelles, attendre le bon plaisir de l'Etat pour **NOURRIR SA FAMILLE** est un véritable mortification.

VOILA CE QUI ATTEND LES MILIEUX AGRICOLES OCCIDENTAUX, organisés, dotés de moyens modernes de travail et riches d'incomparables traditions.

4) Problème capital: *l'asservissement de la classe ouvrière*. C'est la catégorie sociale qui a peut-être le plus souffert, car elle s'attendait à tout autre chose de la part du *«Parti des travailleurs»*.

Après les avoir employés comme pointe de lance à l'époque des premières transformations, après leur avoir promis monts et merveilles, après leur avoir fait remplir toutes les corvées sociales et politiques, sous la devise *«Vous êtes maintenant les maitres»*, le régime communiste, une fois consolidé, **LES A MIS AU PAS:**

— *Ni* droit de *«Syndicat libre»* en dehors du Syndicat Unique du parti,

— *Ni «droit de grève»* en tant que moyen de protestation professionnelle.

— *Ni «droit d'opinion»*, orale ou écrite, pour exprimer leurs revendications ou leurs idées.

Quant au titre de *«Maitres du pays»*, il est démenti par le nombre d'heures et de journées supplémentaires de travail (déclarées *«volontaires»*), qu'ils doivent effectuer au profit du Parti. On sait en quoi consiste cette *«dignité»*...

VOILA CE QUI PEND AU NEZ DES OUVRIERS OCCIDENTAUX, fierté de leurs nations.

5) *La corruption de la jeunesse* constitue un autre point noir dans les pays marxistes. L'individu ne compte qu'en tant qu'instrument de travail, auxiliaire du parti ou exécutant fervent des finalités de la cause communiste. Tâches qui, selon la mentalité socialiste, n'ont rien à voir avec l'éthique et la morale, avec l'éducation civique ou la dignité personnelle.

Pour que les jeunes deviennent de bons *«communistes»*, tous les moyens sont employés afin d'empêcher l'apparition de pareilles tendances (pour eux, centrifuges) en désaccord intégral avec la ligne maitresse du marxisme et profondément dommageables pour les desseins du régime.

La morale et l'éthique, telles que la tradition occidentale les accepte, sont la *bête noire* des régimes d'au-delà du Rideau de Fer. Et c'est la jeunesse qui en supporte le contrecoup, devenant de plus en plus négativiste et grossière, puisque le régime lui impose de ne suivre que les enseignements du matérialisme et les consignes du parti.

VOILA LES PERSPECTIVES QUI S'OUVRENT A LA JEUNESSE DES PAYS OCCIDENTAUX, pays qui savent que la continuité de leur civilisation réside dans la pureté et la morale de leur jeunesse.

6) *La dégradation de la culture et de l'écrivain engagé* n'est que la suite naturelle de l'existence d'un régime politique et d'une échelle de valeurs étrangers à leur rôle dans l'Etat et au milieu de la nation.

Dans le système marxiste tout se tient et tout va vers la perversion de ce qui peut maintenir les peuples au niveau du beau, de l'honorable, du sublime. C'est comme si ces attributs mettaient en danger l'insuffisance du fond marxiste et pouvaient empêcher le nivellement par le bas tant désiré et si nécessaire pour que la médiocrité du parti puisse s'imposer.

Dans la poursuite de ce but mesquin, tout ce qui dépasse les panégyriques des grands personnages du moment et le rappel monotone des thèmes stéréotypés de la lutte de classe, est systématiquement rejeté et sanctionné; cela manque de *«tonus prolétaire!»*

Une pareille mentalité aboutit à une piètre production culturelle et un effondrement significatif de l'écrivain comme producteur et comme homme. *La vraie création se meurt!*

VOILA CE QUE PEUT ARRIVER AUSSI DANS L'UNIVERS OCCIDENTAL, dépositaire de tant de culture, de noblesse artistique et de délicatesse de sentiments.

7) Et pour parachever cette conception portée vers la négation de ce qui est généreux et respectable, on a vu apparaître *la persécution religieuse*, la plus abominable forme de l'absolutisme étatique.

D'abord, ce fut l'atteinte profonde portée à *l'Eglise Uniate de Roumanie*, dans l'intention de l'éloigner de Rome et de la faire disparaître.

Ensuite, l'interdiction du noviciat monastique et la fermeture d'innombrables monastères orthodoxes.

Enfin, doutant de l'efficacité de ces mesures directes, le régime communiste s'est attaqué au problème d'une manière détournée, mais tout aussi redoutable. Il s'est fait le champion de l'enseignement de l'athéisme. Les Universités sont remplies de tribunes où la propagande anti-religieuse devient arme politique et destruction spirituelle. Les résultats de ces pressions ne se feront pas longtemps attendre. Déjà les nouvelles générations vacillent, hésitantes. Qu'en sera-t-il dans deux ou trois décennies, si cela continue!?...

VOILA CE QUI PEUT SE PRODUIRE AUSSI DANS LES COMMUNAUTES OCCIDENTALES, qui accueillent, le coeur plein de dévotion, le Pape et font résonner les magnifiques cathédrales de leurs chants exaltés!...

C'est sous cet aspect que l'Occident se doit de regarder et de juger la situation en Roumanie et dans les autres pays, tombés par sa faute entre les mains du communisme: sous cet angle des conséquences, qui a transformé tous ces territoires en de vastes prisons. La Roumanie surtout où, de l'avis de tous les observateurs étrangers, règnent l'oppression la plus féroce et la dictature la plus stalinienne, c'est-à-dire bornée et impitoyable.

FORMULES TROMPEUSES

Ce n'est pas en fermant les yeux devant la réalité et ses cruels témoignages qu'on fera disparaitre la matérialité des faits. D'autant plus qu'on ne pourrait guère nous faire croire que l'Occident ignore l'état de chose qui existe en Roumanie.

Malgré l'incroyable oppression exercée sur les Roumains, malgré les moyens déployés pour empêcher les nouvelles de franchir les frontières, malgré la propagande triomphaliste du régime. Les épreuves et les supplices infligés à la nation roumaine **SONT CONNUS A L'ETRANGER**. Les gouvernements des pays occidentaux ne peuvent pas ignorer de tels faits.

Et ils ne les ignorent pas!

Mais, pris dans l'engrenage des relations politiques, *ils se complaisent dans ce mensonge*, dans cette fausse attitude envers l'évidence. Il leur est d'autant plus facile de le faire, qu'ils se retranchent derrière une multitude de formules, devenues la panacée irremplaçable de tous les maux (injustices et félonies comprises) qui affligent le monde moderne.

Ainsi, on n'entend parler autour de soi que de *«coexistence pacifique»*, de *«sécurité»*, de *«coopération»* ou d'*«entente entre des pays à systèmes sociaux différents»*, comme si les souffrances, la liberté et l'indépendance des nations écrasées par l'un de ces **SYSTEMES SOCIAUX DIFFERENTS** n'étaient que des vétilles, indignes d'une attention humanitaire et compréhensive.

De plus, pour souligner l'importance et le bien fondé d'une attitude odieuse et pusillanime, tous les Gouvernements Occidentaux avancent en choeur la nécessité d'un *«esprit de détente»*, d'une *«limitation des armements»* et d'une politique de *«non-intervention dans les affaires internes d'un autre pays»*. Ce serait — dit-on — la seule voie pour la préservation de la paix!...

L'IMPERIALISME SOVIETIQUE

C'est admirablement dit! Et, probablement, cela constituerait la voie à suivre s'il était question d'Etats inspirés par des principes de comportement semblables. Or, notre monde est loin de cet idéal. **LA PAIX NE PEUT PAS ETRE PRESERVEE**, car il ne peut y avoir de paix là où s'affrontent des nations comportant justement des *«systèmes sociaux différents»*. Malgré toute la bonne volonté de l'Occident.

Nous vivons une trêve, simple suspension des hostilités militaires. Trêve dans laquelle, malheureusement, le monde libre *joue le rôle de dupe*. On oublie ou on ne donne pas assez d'attention au fait qu'à côté de tout cet attirail diplomatique qui enchante les gouvernements occidentaux et leur donne l'impression de posséder *les moyens légaux du salut*, il y a les arguments *«hors concours»*, les moyens *«extra-légaux»* du monde socialiste, qui échappent, sinon à la surveillance, du moins à l'atteinte juridique de ses partenaires libéraux.

On remarque, tout d'abord, **LA VOLONTE IMPERIALISTE DE L'URSS** qui a fait assez de victimes à la fin du grand conflit et qui se montre insatiable et persévérante, grignotant avec régularité les Marches protectrices d'un monde libre insouciant.

Il y a, ensuite, ce *totalitarisme impénitent* qui joue sur l'imagination des foules, leur infiltrant une crainte paralysante.

Il y a la *«doctrine Brejnev»* qui permet aux armées soviétiques d'intervenir presque partout dans le monde comuniste où la moindre velléité *«antisocialiste»* aurait l'inconvenance de se manifester.

Il y a, aussi, la fameuse *«solidarité socialiste»* qui joue un rôle tellement important dans les relations soviétiques avec les partis communistes du monde entier. Et qui peut devenir l'arme suprême dans un affrontement Est-Ouest.

Il y a, sans doute, le subterfuge de *l'aide fraternelle* aux peuples *«en voie d'émancipation»* ou *«qui demandent l'intervention soviétique»*. Secours qui ne sont au fond que des pratiques camouflées d'expansion communiste ou de conquête masquée.

Il y a, finalement, *le chantage de la peur*, menace permanente et arguments de poids, chaque fois que les relations avec le monde libre deviennent grinçantes.

En réalité, malgré tout le déplaisir que cela nous cause, **L'ATTITUDE SOVIETIQUE EST LA SEULE POLITIQUE COHERENTE, VOLONTAIRE ET DEPOUILLEE DES SUBTILITTES** qui alourdissent et rendent inopérantes les pratiques occidentales. *Les Soviétiques savent ce qu'ils veulent et savent le faire imposer*, car ils emploient sans aucune réticence tous les procédés se trouvant à leur portée: diplomatie — ruse — slogans — mensonges — menaces — voies de fait. A la différence des Occidentaus, ils ont **UNE FINALITE DEFINIE** qu'ils poursuivent obstinément et **UNE CONDUITTE** toujours offensive.

Tandis que le comportement du monde libre, monde de réticences, empli d'inquiétudes électorales, replié sur son bien-être personnel et dépourvu de tout élan mystique, témoigne d'une bien pauvre armature spirituelle dans le confrontement permanent avec le monde socialiste.

Cet Occident, par ailleurs si bien doté, laisse soupçonner de viles complicités dans la dégradation politique de notre temps, par sa passivité inquiétante et la sourde oreille qu'il fait aux désespoirs venus d'au-delà du Rideau de Fer.

Que ce soit pour des raisons politiques circonstantielles, économiques, sociales ou autres, **L'ERREUR HISTORIQUE EST LA MEME**. Quand on s'intitule **«MONDE LIBRE»**, on a des responsabilités envers tous ceux qui y croient. Faire semblant de ne pas sentir ou de ne pas comprendre *«le vrai»* qui se dégage de la politique communiste, menée par les Soviétiques avec la même férocité des deux côtés du Rideau de Fer, **C'EST SE SOUSTRAIRE A SA MISSION!** Et c'est le pire qui peut arriver

à cette Europe déjà amputée d'une moitié, divisée par des disputes d'opinions, minée par la subversion révolutionnaire du communisme.

Il s'agit d'une situation absurde, incohérente et dégradante pour les nations dont le passé a été une illustration de fierté et de dignité. Cette position équivoque, si elle continue encore quelque temps, *va se retourner impitoyablement contre ceux qui l'ont acceptée.*

Si les nations occidentales n'arrivent pas à reprendre confiance en elles-mêmes et à mettre un terme à la frénésie expansive du fleau rouge, ELLES PAYERONT LOURDEMENT LEUR ABSENCE ACTUELLE DE DETERMINATION. Expiation qu'elles vont ressentir d'une façon d'autant plus pénible et cruelle qu'elle sera accompagnée d'un remords stérile.

Selon toute objectivité, l'aspect actuel des choses n'est que la conséquence d'*un état d'esprit bicéphale* qui domine les nations occidentales. Nous disons *«à deux têtes»* parce que la posture adoptée par les gouvernements du *Monde Libre* envers l'URSS et les provocations constantes du *Monde Socialiste*, confirment un double sentiment-moteur:

a) *LA CUPIDITE.* Le monde socialiste est un consommateur insatiable de tous les produits qui constituent le surplus de la production occidentale. Et le désir immodéré de GAGNER TOUJOURS DAVANTAGE obnubile sans trace d'un remords, aussi bien le devoir envers les autres autant que le respect de soi-même.

Quel poids peuvent encore avoir les désespoirs des nations sacrifiées devant les mirifiques perspectives d'un marché prometteur?!

b) *LA CRAINTE.* Parallèlement à l'avidité du gain s'affirme una crainte superstitieuse au sujet du pouvoir destructeur de l'Empire du Mal. On n'ose pas réagir ouvertement aux abus commis par le monde socialiste et moins encore montrer une attitude déterminée devant l'audace impérialiste et le cynisme agressif de l'URSS. On pense amadouer ce monde de cauchemar, fait d'ambitions, de Cruautes et d'implacabilité et *détourner l'échéance fatale de l'affrontement ouvert.*

En réalité, ON NE FAIT QUE DIFFERER CE CHOC, tout en s'affaiblissant militairement et moralement, tandis que l'URSS, infiniment plus psychologue que l'Occident, en retire tous les profits.

Le gouvernement soviétique emploie ces deux faiblesses —que lui-même a provoquées et poussées au paroxysme— pour tenir en échec le monde libre, tout en préparant son potentiel de frappe pour le moment qu'il choisira. A cet instant-là, l'Union Soviétique ne s'embarrassera d'aucune manière des engagements solennels et des signatures apposées sur des traités «BI ou MULTI-LATERAUX». Et l'apocalypse déchainée sonnera le glas d'un MONDE LIBRE qui n'a su faire du talent dont le destin l'avait comblé!

LE CATECHISME DE LA LIBERTE

Ce sera la fin de ceux qui, jusqu'ici, ONT FAILLI A TOUT en tant qu'Occidentaux, Européens et Hommes libres!

S'ils n'arrivent pas à se reprendre, bientôt ils atteindront les confins du *«non retour»*, de LEUR DEFINITIVE DECHEANCE!

Si les nations encore libres et heureuses veulent échapper à cet effondrement et racheter en quelque sorte les trahisons et les indignités dont elles se sont rendu coupables envers les nations abandonnées au Moloch Soviétique, il ne leur reste qu'un seul chemin à suivre:

CELUI DU COURAGE.

Dans ce but, il faudra:

I. DENONCER LES ACCORDS SECRETS DE YALTA ET DE TEHERAN, qui ont amené l'impérialisme soviétique au coeur de l'Europe et ont jeté dans le gouffre communiste plus de 120 millions d'Européens.

II. CESSER DE SOUTENIR L'ECONOMIE DEFICITAIRE DES ETATS COMMUNISTES, que en profitent pour se fortifier militairement et consolider leur emprise sur des nations réduites en esclavage.

Chaque aide économique, chaque avance financière, toute assistance technique ou collaboration scientifique, ne feront que rapprocher le terme implacable de la déroute occidentale.

III. PRENDRE DES MESURES CONTRE L'INFILTRATION COMMUNISTE. Tous les gouvernements occidentaux, d'un commun accord, doivent mettre un terme à la pénétration marxiste qui s'étale jusqu'aux niveaux les plus élevés de la hiérarchie, y compris la Presse, la Radio et la Télévision.

Il s'agirait d'un acte de salubrité publique et d'un geste de déference envers leurs propres nations qui n'arrivent plus à comprendre le dessein de leurs élus.

IV. SE DECLARER SOLIDAIRES DES NATIONS ASSERVIES ET SOUTENIR LES MOUVEMENTS DE LIBERATION DES PEUPLES DOMINES PAR LE COMMUNISME. Ce n'est pas par la *«coexistence pacifique»* et la *«détente»* à sens unique que l'Occident apportera un quelconque changement dans le statut misérable de l'Europe de l'Est.

Seuls, une attitude ferme et un soutien inconditionné peuvent compter dans la balance historique.

V. CREER UN FRONT UNITAIRE ANTI-COMMUNISTE. Enfin, ce n'est pas de la discussion sur le poids des armements, leur puissance de frappe ou une précaire «SECURITE EUROPEENNE» que les gouvernements responsables de l'avenir du monde doivent se préoccuper, MAIS des seuls moyens capables de mettre fin, une fois pour toutes, à *l'angoisse* généralisée, à *la menace* permanen*te*, et au *désespoir* de tant de nations que représentent l'impérialisme soviétique et sa tyrannie inexorable.

Le courage de dire au communisme «ASSEZ!», représente la seule voie du salut des nations piétinées par l'URSS dans l'EST EUROPEEN, de l'EUROPE et du MONDE.

VOI FASCISTII SUNTETI TERORISTII

De NICOLAE ROSCA

Comuniştii sunt meşteri mari in măsluirea adevărului. Ei au pătruns, ca nimeni alţii, in psihologia maselor, au studiat-o şi au descoperit legile după care se guvernează. Ei ştiu că printr'un bombardament masiv al minţilor omeneşti cu anumite idei-tip, cu anumite slogane, ajung să le impună, treptat, treptat, şi să intunece libertatea de gândire şi de decizie a indivizilor.

In felul acesta au reuşit să introducă in minţile oamenilor pe care-i guvernează şi a tuturor acelora asupra cărora au o inrăurire ideologică, nişte adevăruri sui-generis, care nu mai au nimic deaface cu *adevărul*. Minciunile cele mai brutale, asupra unor inamici politici, sau asupra unor evenimente, repetate cu incăpăţânare, zi de zi, fără odihnă, intrebuinţând toate mijloacele de comunicaţie pe care le au la indemână, reuşesc să le imprime in creerele terorizate ale supuşilor lor. Lenin insuşi spune deschis că, minciunile repetate zilnic, cu perseverenţă, devin adevăruri in minţile oamenilor.

Aşa au fost şi sunt crescute, sub această permanentă ofensivă contra creerelor şi a funcţionării lor normale, tinerele generaţii române, in care s'au denaturat şi cunoştinţele şi conştiinţele.

Fenomenul este perceptibil chiar şi in Europa occidentală care suferă şi ea bombardamentul falsei informatice marxiste şi face ravagii in societatea *oamenilor liberi*, creindu-le o confuzie mintală atât de profundă că nu mai pot distinge ce este adevăr de ceeace este neadevăr, ce poate fi de ceeace nu poate fi, care este raţiunea unor lucruri sau intâmplări şi care iraţionalitatea lor.

Aşa, spre ex, comuniştii, prin armatele lor de terorişti, infiltrate peste tot in Occident, ingrozesc lumea, provoacă atentate, explozii, dau lovituri la bănci cu prăzi importante, incendiază păduri, fabrici, hoteluri, ucid tot ceeace cade in bătaia pistoalelor lor, fapte pe care apoi, printr'o ingenioasa manipulare a mijloacelor de informaţie, le atribuesc aşa zişilor «fascişti». In Spania, in Italia, unde se omoară pe capete şi fără alegere — orice cetăţean, in aceste ţări, este ameninţat să-şi piardă viaţa, afară de comunişti, bineinţeles — găseşti scrise pe toate zidurile şi in toate latitudinele: «VOI FASCISTII, SUNTETI TERORISTII». Iar lumea, ajunge să creadă. După atentatele cele mai sângeroase, marxiştii, ale căror pistoale fumegă incă, scot masele de roboţi pe stradă strigând in unison: «VOI FASCISTII, SUNTETI TERORISTII». Şi lumea crede. Târnăcopul propagandei insidioase loveşte fără incetare, spărgând minţile oamenilor.

* * *

Astfel de acţiuni de denaturalizare a adevărului, de inghesuire a lui in ţarcurile unor interese de partid, această subtilă golire prealabilă a minţilor şi inmagazinare in ele a unor *leit-motive* şoptite insinuant şi neintrerupt, le-au mai intrebuinţat şi alţii in trecut. Chiar şi ţara noastră cunoaşte astfel de sisteme care au precedat epoca comunistă. Ne referim la minciunile grosolane pe care le-au ţesut zi de zi, cu o perseverenţă diabolică, tot politicianismul român, in jurul Mişcării Legionare. Ce nu s'a spus! Huligani, pistolari, terorişti, falsificatori de bani, omul şi pogonul, vânduţi rând pe rând Berlinului, Romei, Moscovei, susţinuţi cu bani evreieşti in legătură cu Lupeasca, şi câte şi mai câte *penialităţi* de astea.

In această ofensivă de infamii, cei mai indemânatici au fost, fără indoială, *liberalii* români. Pentru a dobori un adversar politic pe care-l intuiau prea periculos pentru interesele şi pentru viitorul partidului lor, liberalii nu s'au dat inapoi dela nimic, mergând chiar până la ucideri de oameni. Şi după aceea tot ei strigau, vizând Mişcarea Legionară, *terorişti, politica pistolului*, şi alte inepţii de soiul acesta. La fel ca marxiştii de astăzi: «VOI FASCISTII, SUNTETI TERORISTII».

Faimoasele *Drepturi ale omului*, de care atâta caz fac acuma, au fost descoperite târziu de liberalii români. Ele au primit certificat de naştere in conştiinţa lor numai când nedreptăţile şi teroarea s'au proiectat şi peste ei şi au fost intemniţaţi şi exterminaţi de comunişti. Cât timp ţineau ei cuţitul in mână, *Drepturile omului*, nu erau interesante. Când erau legionarii cei inchişi, schingiuiţi şi ucişi, *chiar şi de liberali*, aceste preocupări idealiste pentru persoana umană erau absente din preocupările lor.

Din lunga listă a nedreptăţilor şi a samavolniciilor săvârşite de acest partid, in timpul repetatelor lui guvernări, vom reaminti deocamdată numai două momente: *momentul Manciu* şi *momentul Duca*. Adică acelea pentru care liberalii ne strigă şi astăzi, in unison cu comuniştii: «VOI FASCISTII, SUNTETI TERORISTII».

MOMENTUL MANCIU

In anul 1924 este numit Prefect al Poliţiei din Iaşi, de către guvernul liberal, Manciu. Om sangvinar, acesta vine cu misiunea de a distruge, prin orice mijloace, *mişcarea anticomunistă* a studenţilor ieşeni, care se opunea bolşevismului şi agenţilor lui. (Mişcarea legionară nu apăruse incă, ea fiind infiinţată in 1927).

Numaidecât incep provocările poliţiei. Studenţii români sunt loviţi pe străzi de agenţii lui Manciu. Tot ei sunt arestaţi apoi fără motiv şi bătuţi in beciurile poliţiei. Toate legile statului sunt călcate in picioare de bestiile asmuţite asupra tinerilor ieşeni. Studenţii protestează pe căi legale. Sunt sesizate forurile judecătoreşti. Studenţii menţin calmul şi aşteaptă resultatul denunţurilor. Nimic. Părinţii sunt indignaţi. Se fac plângeri ministrului respectiv, la Bucureşti. Rezultatele sunt nule. Nu funcţionau incă *Drepturile omului*, pentru partidul in guvern. Teroarea poliţiei creşte pe străzi. Orice nenorocit de agent, ştiindu-se apărat, lovea cu sete, in stânga şi in dreapta, pe oricine ii ieşea in cale.

In ziua de 31 Mai 1924, un grup de 50 de studenţi şi elevi lucrau la o cărămidărie in vederea ridicării unui Cămin Cultural, la Iaşi. In timpul lucrului sunt asaltaţi de bandele poliţieneşti a le lui Manciu, intărite şi cu o unitate de jandarmi. Sunt loviţi cu brutalitate. Sunt legaţi in lanţuri şi duşi la poliţie, unde, fără a se anunţa Parchetul, incep bătăile şi schingiuirile. Printre cei arestaţi şi bătuţi se afla şi Corneliu Zelea Codreanu. S'au spart timpane la unii, s'a crăpat pielea depe tălpile picioarelor, la alţii. Mulţi tineri care leşinau in timpul *interogatorului*, erau reanimaţi cu o găleată de apă turnată in cap. Manciu in persoană (care mai era şi avocat, deci cunoscător al legilor), cu o ură de iraţional, lovea alături de sbirii lui. Teroarea a durat până seara, când părinţii, sesizaţi de cele ce se intâmplă cu copiii lor, pătrund cu forţa in Prefectura de Poliţie, insoţiţi de Primul procuror şi de Medicul legist al Tribunalului. Aceştia constată atentatul barbar, se intocmesc acte pe loc şi tinerii sunt transportaţi acasă sau la spitale, de părinţii lor.

Iată câteva titluri şi subtitluri apărute in ziarele epocei, infierând bestialitatea funcţionarilor guvernului liberal:

«Studenţii au fost bătuţi de insuşi prefectul poliţiei».

(UNIVERSUL, 8-6-1924)

«Studenţii dela Iaşi au fost bătuţi. Ei au fost provocaţi de poliţie, schingiuiţi fără nici-o vină. Un Prefect de poliţie bătăuş. Manciu trebue destituit. Faptele de mai sus nu pot rămâne nepedepsite. Prefectul de poliţie, Manciu, dovedit agent provocator şi vinovat de torturarea studenţilor şi elevilor de liceu din Iaşi, trebue să primească pedeapsa fărădelegilor lui».

(UNIVERSUL, 9-6-1924)

«Iaşii sub teroarea Prefectului de Poliţie... Transportaţi in beciurile poliţiei, aceşti studenţi au fost supuşi la cele mai groaznice chinuri. Unii din ei au fost spânzuraţi cu capul in jos, loviţi peste tălpile picioarelor cu vâna de bou. Studentul Corneliu Codreanu a fost legat, apoi pălmuit şi torturat de insuşi Prefectul de poliţie. Sănătatea lui e sdruncinată. Ceilalţi studenţi arestaţi prezintă grave leziuni corporale. Trei sute de studenţi au reclamat faptele de mai sus Procurorului general, cerând ca medicul legist să examineze starea colegilor torturaţi».

(UNIVERSUL, 10-6-1924)

Părinţii celor maltrataţi injghebează o acţiune cetăţenească pentru tragerea la răspundere a lui Manciu şi cer destituirea lui. Următoarele telegrame au fost expediate Regelui şi Ministrului de Interne:

M. Sale Regelui.

«Faţă de nelegalităţile poliţaiului Manciu impotriva studenţilor şi copiilor noştrii loviţi şi insultaţi zilnic, voind a ne intruni, am fost impiedecaţi de poliţie şi jandarmi cu toate că Procurorul a aprobat intrunirea.

Supunem respectuos Majestății Voastre plângerea noastră și rugăm a fi ocrotiți» (Urmează 1200 de semnături).

Ministrului de Interne.

«Copii noștri luați depe stradă și sălbatec maltratați de Prefectul de poliție Manciu, cerem anchetă imediat, urmată de sancțiuni severe. Loviți în sentimentele noastre părintești și pierzând orice răbdare, așteptăm neîntârziat dreptate». (Urmează semnăturile părinților).

In acest timp Corneliu Zelea Codreanu, care pentru a treia oară era lovit (încă de două ori primise lovituri și fusese înjurat pe stradă de Manciu și agenții lui, în văzul lumii), este zdrobit sufletește. El se retrage pe muntele Rarău unde stă singur o lună și jumătate.

«... m'am ridicat încet la munte, ducând poveri în suflet, durerile umilinței de ieri și chinurile nelămurite pentru ziua de mâine... nicio priveliște nu-mi putea alunga dinaintea ochilor priveliștea infamiei și umilinții la care am fost expus, alături de tinerii mei camarazi... Stăteam pe gânduri și-mi era rușine să mă dau jos printre oameni». Sbuciumul sufletesc al omului liber, crescut în cultul onoarei și a demnității, care se vede atacat mârșav și maltratat de cei care dețineau puterea și o întrebuințau după bunul lor plac. Codreanu își dă seama că este provocat cu insistență pentru a-l obliga să reacționeze și apoi să-l distrugă. Ce să facă? Cum să procedeze când toate căile legale pe care le încercase le-a găsit zăvorite? Se lasă în voia sorții.

«Mă cobor. Las totul în voia sorții: eu nu pot să dau nicio dezlegare. Deacuma însă umblu cu revolverul la mine. Și la cea dintâi provocare, trag: dela această hotărîre nu mă va clinti nimeni».

Așadar, autoritățile liberale sunt acelea care introduc pistolul în buzunarul lui Corneliu Codreanu, ca singură soluție pentru a-și apăra drepturile de cetățean și onoarea terfelită de toți *terchea-berchea* guvernului.

Intre timp, la cererea părinților și a opiniei publice ieșene, se ordonă o anchetă și este trimis dela București, Inspectorul Văraru. Acesta constată teroarea lui Manciu și face un raport obiectiv superiorilor lui. Răspunsul guvernului liberal este:

a) Polițaiul Manciu este decorat cu «Steaua României», pentru isprăvile lui.

b) Toți comisarii care au schingiuit, sunt avansați în grad.

Era o indicație clară că Manciu îndeplinea un mandat, *impunerea teroarei guvernamentale* și era decorat pentru zelul cu care aplica întocmai, *drepturile constituționale ale sistemului democrat*, așa cum le înțelegeau liberalii.

In ziua de 25 Oct. 1924, ziua *fatală*, cum o numește Corneliu Codreanu, acesta, avocat fiind, lua parte ca apărător în procesul deschis contra lui Manciu, de studentul Comârzan, unul din schingiuiții acestuia. In sala de judecată, în plină ședință și în fața avocaților și a judecatorului, Manciu, urmat de o gloată de polițiști se năpustesc asupra lui Codreanu pentru a-l lovi.

«In aceste împrejurări — ne spune acesta — cu riscul de a mă pierde strivit de cei douăzeci de polițiști înarmați, am scos revolverul și am tras. Am țintit pe cine se apropia de mine.»

Manciu cade răpus. Era primul agresor. Alți doi comisari sunt răniți. Restul fug în debandadă.

Această ultimă apărare a unui om încolțit de agresorii guvernului, batjocorit în demnitatea lui, lovit și împins până pe pragul desnădejdiei, au numit-o și o numesc încă, liberalii, *politica pistolului*. La fel ca și marxiștii: «VOI FASCISTII, SUNTETI TERORISTII».

Actul de legitima apărare a lui Codreanu a fost atât de evident, încât, în procesul pentru omorârea lui Manciu, care s'a judecat la Turnu-Severin, el a fost achitat în unanimitate, cu toate încercările guvernului liberal de a-i schimba cursul. In timpul ședințelor, în fața mărturiilor care se depuneau, lumea care asista la proces era indignată cu acturea polițiștilor ieșeni. Un Severinean enervat, îmbrâncește pe unul din comisarii care susțineau acuma că el nu a lovit pe nimeni, îl scoate cu violența din sală și-i strigă:

«—Canalie, să pleci de-aici că nu-ți garantăm viața!»

Apoi adresându-se tuturor comisarilor din Iași:

«—Ați schingiuit în mod barbar, cu mâinile voastre, pe acești copii. Dacă ați fi făcut așa ceva în Turnu-Severin, ați fi fost măcelăriți pe stradă de lume. Prezența voastră aici murdărește acest oraș; plecați cu primul tren, altfel va fi rău de voi».

Așadar politicei de agresiuni barbare ale guvernului liberal, care strivea cu suverană indiferență *Drepturile omului*, urmează împușcarea în legitimă apărare, a lui Manciu. Justiția română a înțeles acest lucru și l-a achitat pe Codreanu. Liberalii însă, îi dau mereu înainte cu flașneta: VOI FASCISTII, SUNTETI TERORISTII.

* * *

MOMENTUL DUCA

O noua prigoană contra Mișcării legionare, mult mai cruntă, este deslănțuită de liberali în anul 1933. Ce înțelegem prin prigoană? «Prigoana începea, când justiția era scoasă din angrenajul funcționarii ei, și legionarii lăsați pradă forței brutale a Statului, adica a Puterii Executive manevrată de forțele tiranice. Numai după eliminarea totală a puterii juridice, putea Statul să-și desfășoare toată capacitatea sa de teroare» (Horia Sima, «Histoire du Mouvement», p. 103).

Care a fost rațiunea acestei sângeroase persecuții?

In anul 1933 începe procesul de «europeizare» a Rusiei Sovietice. Simțindu-se amenințată direct de apariția lui Hitler pe scena politică a Europei, toate cercurile pro-marxiste ale bătrânului nostru continent, sunt puse în stare de alarmă de bolșevici. Pentru ruperea carantinei în care fusese ținută Rusia până atunci, atitudinea României, țară de frontieră a Europei, era foarte importantă. Acolo apăruse și creștea fără încetare, în ciuda încercărilor de a o distruge, o forță anticomunistă: Mișcarea Legionară. Aceasta se opunea alinierii României în banda bolșevică, aliniere pe care o urmărea politica externa oficială, condusă de Titulescu. Pentru anihilarea comunismului rusesc (de fapt nu există altul), pe care legionarii îl intuiau ca cel mai periculos pentru așezările noastre românești, ei erau deciși să se aliese cu toți acela care l-ar fi putut combate, printre care și cu Germania Național-Socialistă. Pentru a-și doborî inamicul principal, Germania, Churchill a declarat public că se va alinia și cu *dracul* (referindu-se la bolșevici). Pentru a doborî acest drac care ne primejduia existența noastră, a Românilor, Mișcarea Legionară era gata să se alinieze cu toate forțele anticomuniste, fiind cea mai importantă, pe vremea aceea, Germania, sub regimul pe care ea și-l alesese.

Așadar, Legiunea era o piesă de bază în politica centroeuropeana. Existența sau neexistența ei era de o importanță capitală pentru conspirația pro-sovietică care se pusese în mișcare. Trebuia distrusă. Cum guvernul național-țărănist al lui Vaida Voevod, care era la putere în vara anului 1933, era considerat prea debil pentru această operație, cercurile «progresiste» internaționale, își caută *omul*. Și cel care promite cel mai mult este I. G. Duca, fruntaș liberal. La 7 Noembrie 1933, Regele Carol II însărcinează pe Duca cu formarea noului guvern și cu pregătirea alegerilor, fixate pe 20-12-33.

Mișcarea Legionară participă la alegeri. Numaidecât Duca declanșează teroarea în țară. Ministerul de Interne, prin forțele jandarmeriei îi opresc cu forța pe legionari dela desfășurarea liniștită a propagandei lor. Sunt împiedicați chiar de a-și depune listele electorale la Tribunale, după normele constituționale. Abuzurile acestea de putere, murdare și contra legilor, au provocat ciocniri între poliție și legionari. Aceștia, cu toate riscurile pentru integritatea lor fizică, trebuiau să treacă cu forța printre cordoanele de polițiști și de jandarmi, pentru a-și îndeplini *drepturile cetățenești*. Au fost bătuți, însângerați, iar când ripostau, erau arestați și trimiși în judecată. Victimele teroarei liberale, erau și acuzații. Stranii *Drepturi ale omului!*

Al doilea val de mișelii guvernamentale, pentru «îngrozirea legionarilor», este uciderea directă. «Ordinul de a vărsa sânge inocent venea direct dela I. G. Duca, șeful guvernului. Sub Secretarul de Stat la Interne, Victor Iamandi, supraveghea execuția planului de exterminare a Legiunii».

In cura de două săptămâni sunt uciși trei legionari. Toți trei fără vină. Erau primele victime în România ale *sistemului democrat* așa cum îl înțelegeau liberalii noștri.

Cu toate demersurile făcute, nicio anchetă judiciară nu a fost permisă pentru clarificarea faptelor și pedepsirea vinovaților. Singurele măsuri luate de guvern au fost transferarea ucigașilor în alte puncte ale țării pentru a li se pierde urma. Ignorăm dacă, la fel ca în cazul Manciu, au primit și aceștia avansări și decorații.

Cu toate aceste excese sângeroase ale guvernului, legionarii, la îndemnul lui Codreanu, păstrează calmul și legalitatea. Nu asta interesa guvernul însă. In ziua de 9 Decembrie 1933, Duca dizolvă Mișcarea Legionară, pentru a-i împiedeca prezentarea la alegeri. Nu vom insista prea mult asupra acestor întâmplări care s-au mai tratat în paginile acestui ziar. Mii de persoane au fost arestate ilegal și aruncate în închisori. Niciun mandat de arestare nu a fost emis. Substituindu-se în mod abusiv puterii judiciare, arestările săvârșite de guvern erau, în realitate, secuestre de persoane. S'au făcut proteste. S'a cerut intervenția justiției. Fără rezultat. Eram în plin *sistem democrat al drepturilor constituționale*. Moța și Marin, la eliberarea lor din închisoare, au obținut dela comandantul Jilavei, Colonelul Izet, un certificat, în care se recunoștea că deținerea lor în acel loc, a fost ilegală. Pe baza acestuia, ei au dat în judecată pe Ministrul de Interne, Victor Iamandi. Totul negativ.

Intre timp alegerile au fost *câștigate* de liberali.

Indignați de excesele guvernului, trei legionari, care suferiseră *legalitățile* liberale, îl împușcă pe Duca, la Sinaia, în noaptea de 31-12-33 și se predau autorităților. Așadar cazul era rezolvat din punct de vedere polițienesc. Nu și din cel liberal. Un nou val de teroare se dezlănțue. Din nou se violează casele oamenilor cu percheziții nelegale, din nou se umplu temnițele. Sterie Ciumeti, este chinuit îngrozitor pentru a delata locul unde se găsea Corneliu Codreanu. Când sbirii Ministrului de Interne, Iamandi, înțeleg că nu pot scoate nimic dela el, îl omoară și-i aruncă corpul pe malul lacului Snagov, simulând un accident. Dus ca necunoscut la morgă, Drul Nicolae Roșu, medic legist, îi determină moartea, fotografiază cadavrul schingiuit și-l identifică ca fiind al legionarului Sterie Ciumeti. Pentru acest fapt, care delata bestialitățile guvernului, doctorul Roșu este asvârlit și el în închisoare. *Drepturile omului?* Ce ironie!

Ca turbată, poliția caută pe Corneliu Codreanu, pentru a-l lichida. Din fericire nu este găsit. Liberalii montează Gărzii de Fier un vast proces de compiot în asasinarea lui Duca. Intre timp, poliția lui Iamandi, mai curăță, încă o duzină de legionari. Iată care erau *principiile de libertate și democrație* pe care le aplica partidul liberal, care principii, cu surpriză, le vedem afișate emfatic în niște declarații ale unor reprezentanți ai acestui partid, în exil.

Procesul se judecă la 17 Martie 1934. Cu puțin înainte, Corneliu Codreanu, se prezintă Consiliului de Războiu, unde se judeca procesul. Justiția Militară, după lungi desbateri, în care s'au întrebuințat toate presiunile, chiar și cea regească, pentru a provoca o condamnare, achită în unanimitate, Mișcarea Legionară. Nu sunt adevărate acuzațiile care i se aduc: compiot, mișcare teroristă, mișcare clandestină, anarhică, periculoasă pentru siguranța Statului, care urmărea dărâmarea, prin forță, a regimului constituțional, etc. Toate aceste acuzații mincinoase ale guvernului au fost spulberate cu ușurință în cursul procesului. Dar liberalii, cu o vădită rea credință, pe care numai în regimurile marxiste o mai întâlnești, își continuă plictisitoarea și stupida muzicuță: «VOI FASCISTII, SUNTETI TERORISTII».

După trecerea furtunii, Corneliu Codreanu, dă următorul comunicat:

«Camarazi,

A trecut cel mai greu an; cel mai greu pe care l-am întâlnit în lupta noastră; cel mai greu pe care poate, de sute de ani, l-a întâlnit tineretul românesc. Bilanțul: 18.000 de arestări cu 18.000 de case călcate de barbari și umplute de sânge nevinovat; 300 de bolnavi în închisori, 16 morți și trei înmormântați de vii sub pământ».

Dar liberalilor nu le poate intra în cap altceva decât răsuflatele slogane, made in URRS: «VOI FASCISTII, SUNTETI TERORISTII».

* * *

Se vor întreba cititorii noștrii, ce rost au aceste evocări — cunoscute de altfel — ale unor fapte petrecute acum jumătate de secol, când problemele ce ne apasă acuma sunt altele? De acord cu cei ce gândesc astfel. Nu noi, legionarii, suntem cei ce agităm amintirea acestor triste episoade ale politicei noastre moderne, ci unii refugiați, sosiți aici cu cerebrul alterat de lunga conviețuire cu comuniștii și care mai sunt și neastâmpărați. Acum în urmă, au apărut și niște liberali, sic ei, care vor să scrie istoria cu cerneală simpatică, care să reliefeze numai ceeace vor ei. Și ceeace vor ei, este fals. Misiunea de a informa cere adevăr, cunoștere, și bună credință. Nu sunt calități liberale. Niciodată nu au fost.

Am redat cu atâtea detalii două momente din activitatea lor guvernamentală «de libertate și democrație», pentrucă acești domni și-au pierdut și memoria și pudoarea. Ei desfășoară în fața ochilor exilului, a cărui inteligență o subestimează, niște idei democratice idealiste, care nu au nimic deaface cu realitatea. Nu a existat, în istoria noastră modernă, un partid politic cu un abism mai profund între activitatea lui și ideologia care o susține, ca partidul liberal.

Unul dintre acești *tineri liberali*, aterizat în lumea liberă pe coada unui *baltag*, cași vrăjitoarele neliniștilor copilărești care călătoreau, în lumea imaginației noastre, pe coade de mătură, vrea să curețe exilul românesc, cu *baltagul*. (Se vede că metodele lui Duca s'au transmis pe cale genetică și copiilor. Ceeace nu a transmis nimeni acestui domn însă a fost o cât de mică doză de bunăcreștere.) Dar nu îl luăm în serios. Considerăm că numai un vis tulburat de copil l-a făcut să scrie *ceeace nu trebuia*. (Românul numește altfel această tristă meteahnă.)

Alt tânăr liberal, se ia de piept cu toate *totalitarismele*, în dorința de a apăra *principiile de libertate și democrație*, care, după spusele Dlui, au fost cultivate în permanență de liberali. (Ceeace nu este adevărat.) Se pare că aceste *nobile principii* i-au fost frânte, partidului Dlui, de totalitari. De toți totalitariștii și în special de *cei de dreapta*. De când a intrat în uzul rațiunii acest domn, nu a auzit decât de moartea violentă a lui Duca, a lui Iamandi și a 63 *de alți foști demnitari*. Toți, uciși de cei care *au practicat lupta politică cu pistolul*. Sărmani oameni nevinovați care au plătit cu viața, mărețul vis liberal de *libertate și democrație*.

Domnilor noui, sau tineri liberali, despre Mișcarea Legionară se poate scrie cu imparțialitate, se poate scrie cu simpatie sau chiar cu patimă. In niciun caz însă, nu se poate scrie cu bufonisme. Când se suflă în flaută trebuesc cunoscute o serie de reguli ale armoniei. In caz contrar se ajunge la cacofonie.

Ei bine, Mișcarea Legionară *nu a făcut politică cu pistolul*. (De fapt nici nu a fost lăsată să facă politică.) Ea a întrebuințat *pistolul* numai în cazuri extreme (când nu i se mai lăsase altă cale de apărare), contra *politicei mitralierelor*, care, asta da, a fost făcută de partidul liberal pe tot parcursul istoriei românești recente. Să nu se uite că primele *ucideri oficiale*, adică făptuite de o echipa guvernamentală care avea misiunea de a apăra individul și drepturile sale, au fost inițiate de liberali. După aceea s'a transmis ca focul pulberei și au fost practicate și de alte grupări democrate sau dictatoriale. Dar, *politica mitralierelor*, a fost introdusă în moravurile românești de partidul liberal. (Desigur când era la guvern și avea în mână toată puterea statală, căci în opoziție, pozau, cași acum, în mielușei.)

Acuma se plâng domnii liberali de totalitarisme? (Și noi la fel, chiar și de *totalitarismul liberal*.) Dar să vedem unde se aflau *liberalii* când se puneau în mișcare totalitarismele la noi? (Il lăsăm pe cel de dreapta, care, am văzut că a fost combătut de ei. Și cum a fost combătut! A fost singurul «totalitarism» față de care și-au arătat toată ferocitatea lor. Poate pentrucă era, anticomunist.) Dar să le vedem pe celelalte.

«In ziua de 11 Februarie 1938, regele Carol a suspendat Constituția și a desființat partidele, supunând unui plebiscit noua rânduială. Partidul liberal și-a dat imediat consimțământul, ratificând lovitura de Stat. Adversari ai regimului dictaturii regale au fost: național-țărăniștii, Garda de fer...»

(Pamfil Șeicaru, «Istoria Partidelor», vol. II, p. 244).

Să-i mai întrebam pe Dnii noui, sau tineri liberali, unde se afla partidul părinților lor, când s'a inițiat celălalt totalitarism, cel marxist? Nu se pupau liberalii cu bolșevicii ruși, în timp ce legionarii, *totalitarismul de dreapta*, zăceau în închisori sau se luptau încă pe fronturi, opunându-se *totalitarismului de stânga*, care acuma nu mai place liberalilor? Ce istorie au învățat tinerii liberali?

Ne amintim că după uciderea lui Corneliu Zelea Codreanu, de dictatura regală (Ministru al Justiției fiind *liberalul* Victor Iamandi), Dl Dinu Brătianu, șeful partidului, a fost întrebat dacă admite asasinatul politic. Dnia Sa a răspuns că nu, nu admite asasinatul politic, dar înțelege că uciderea lui Codreanu a fost o *rațiune de Stat*. (Intră acest concept în *Declarația drepturilor omului*, religia cea nouă a liberalilor?) Când Dl Brătianu a fost omorît la rândul său de *totalitarismul marxist* căruia Dnia Sa i-a dat adeziunea, o fi gândit oare la fel? O fi considerat și moartea proprie, tot *rațiune de Stat?*

Noi, cu toate că inamici politici, credem că a fost o crimă fioroasă. Cum crimă fioroasă a fost uciderea lui Corneliu Zelea Codreanu. Cum crime fioroase au fost victimele legionare suprimate de însăși partidul liberal.

Deocamdată atât, din dosarul voluminos al liberalilor. Lăsăm pentru un articol viitor, dacă va fi nevoie, pe Victor Iamandi și pe cei 63 *de alți foști demnitari*, uciși la Jilava. Până acuma nu s'a scris prea mult despre aceștia. Nu știam în ce categorie zoologică să-i clasificăm, căci, ca oameni, ne era rușine să-i pomenim. Ne pare bine că-i reclamă liberalii. Astfel se explică și bestialitatea de care au dat dovadă în activitățile lor politice și zona zoologică în care se încadrează.

Sugerăm tinerilor refugiați români, care în țară nu au putut afla decât ceeace comuniștii le-au permis să afle, decât ceeace le-a fost băgat cu sila în capete în acea vastă operație de întoarcere pe dos a creerelor ,că, odată ajunși în exil, să se documenteze bine. Să citească. Să afle. Să nu le fie teamă să citească tot ceeace nu au putut în țară, chiar și ceeace au dat la lumină inamicii lor politici. (Dacă în exil se mai poate vorbi de așa ceva, în fața problemelor în care este scufundat poporul românesc.) Ar putea afla lucruri interesante pe care nu le-au știut niciodată. Asta le-ar întări posibilitatea unor critice obiective.

Iar nouilor, sau tinerilor liberali, le spunem doar atât: mai încet cu sloganele necontrolate, căci mai aproape de adevăr și tot în rimă, ar putea fi următorul: **VOI LIBERALII, SUNTETI CRIMINALII!**

Și taculsee...

RELATIILE ROMANO-RUSE

DIN 1879 PANA IN 1895

XI

de N. S. GOVORA

I pe lângă un articol — şters de altfel — închinat lui Cuza, pe lângă fraze favorabile semănâte pe ici şi colo prin articole, într'unul Eminescu îi aduce lui Vodă Cuza un omagiu, un teribil omagiu. Este vorba de articolul «Pătura superpusă» care face parte dintr'o serie în care poetul desfăşoară o teorie personală, teoria «păturii superpuse». D. Murăraşu susţine că această teorie nu este originală, dar Eminescu îşi arogă cu mândrie paternitatea ei. Ce este pătură superpusă? Eminescu susţine că în România «avem de o parte rasa română, cu trecutul ei, identică în toate cele pe care le locuieşte, popor cinstit, inimos, capabil de adevăr şi de patriotism. Avem apoi deasupra acestui popor o pătură superpusă, un fel de sediment de pungaşi şi de cocote, răsărită din amestecul scursăturilor orientale şi occidentale, incapabilă de adevăr şi patriotism, rasa Caradalelor, pe care moldovenii din eroare o numesc Munteni». Deci la bază e naţia românească iar deasupra ei s'a aşezat «pătura superpusă», Grecii în Muntenia şi Evreii în Moldova. In celace-i priveşte pe Greci, Eminescu nu vedea pe negustorul de halva sau pe plăcintar, ci pe acei care erau în posturile de conducere ale Ţării.

Şi acuma urmeaza omagiul, dumnezeescul omagiu pe care Eminescu îl aduce «domnitorului ţăranilor»:

«Dac'am încerca să determinăm exact timpul în care elementul autohton a învins pe cel imigrant, sau a fost învins de el, am zice:

La 1700 învinge elementul imigrant din domnia fanariotă.

La 1821 începe reacţiunea elementului autohton şi merge biruitoare şi asimilând până la 1866.

La 11 Februarie 1866 învinge din nou elementul imigrant.

Există şi de atunci o oscilaţiune, o mutare a punctului de gravitaţie, când asupra elementelor instinctiv — naţionale, când asupra celor instinctiv străine, dar victoria precum vedem, e momentan a acestora din urmă.

Dar care îi semnul prin care se disting aceşti oameni neasimilaţi, de provenienţa transdanubiană, de populaţiunea de rasă?

Cerem a se constata aceasta în toate punctele. Noi zicem sterilitate fizică şi intelectuală. Sânt intelectual şi fizic sterpi sânt catâri în toată privinţa. Sau nu produc copii de fel sau produc stârpituri, menite la o degenerare gradată şi la stingerea în generaţia a treia ori a patra. Constatăm apoi la ele simptome permanente de slăbiciunea intelectuală. La ei mintea e substituită prin viclenie. Viclenia e un semn de slăbiciune căci mintea omenească veritabilă stă în raport direct cu capacitatea de a pricepe în mod dezinteresat un adevăr. Ca slăbiciune de caracter e de citat falsitatea. Prietenoşi, lipindu-se şi măgulind pe ori-cine de care au trebuinţă, ei urăsc în realitate ori ce putere superioară, fie intelectuală, fie de caracter. *Istoria lui Tudor şi a lui Cuza ar ilustra această teorie.*

Oamenii se linguşeau a împărtăşi ideile acestor spirite cu totul lipsite de viclenie, nu aceia ar fi avut curagiul de a li se opune pe faţă, îi trădează.

Dacă am cerceta originea ofiţerilor de gardă de la 11 Februarie am afla că e străină, începând cu fiul unui fâclier grec dela Botoşani şi urmărind toate numele.

Fără îndoială lupta aceasta e purtată în mod instinctiv, fără claritate de vederi, cu tendinţe elementare de atracţiune şi repulsiune. Precum Celţii Irlandei, de şi anglificaţi, simt dominaţiunea anglo-saxonă ca pe o dominaţiune străină de rasă şi de înclinaţiunile lor, tot astfel poporul românesc simte instinctiv că e dominat de oameni care se *pretind* numai români, fără a fi, şi care n'au nici milă de el, nici pricepere pentru geniul lui.

Geniul neamului românesc e o carte cu şapte peceţi pentru generaţia dominantă.»

Iată dar că aici sunt biciuiţi nu numai fanarioţii din partidul conservator «oamenii neasimilaţi», etc., dar însăşi conducerea partidului conservator care participase alături de «fiul fâclierului grec» la momentul care marca victoria păturii superpuse: 11 Februarie 1866. Pentru că Eminescu a murit spiritual în 1883 şi fizic în 1889, îmi permit, să continui a marca etapele acestei lupte dintre elementul autochton şi cel imigrant:

La 1919 elementul autochton reuşeşte graţie sacrificiilor şi curajului din răsboiul de întregire, ca să obţină exproprierea, adică smulgerea pământurilor care se găseau fie în mâna păturii superpuse, fie exploatate de acest element prin arendare — în preajma anului 1907 Mocki Fischer deţinea în arendă aproape tot Nordul Moldovei.

La 1938 (30 Noiembrie) elementul imigrant îşi ia revanşa. *Această revanşă luată prin Carol pentru elementul imigrant avea să marcheze punctul final al victoriilor lui,* final în acelaşi timp şi al înfrângerilor elementului autochton. De data aceasta elementul victorios nu a fost ca până acuma, cel fanariot, din contra, este vorba de elementul evreesc.

* * *

Pentru majoritatea Românilor, Mihai Eminescu este numai marele poet. Despre gânditorul şi scriitorul politic Mihai Eminescu, tot această majoritate nu ştie nuimic sau aproape nimic. Este drept că s'au scris multe studii despre gânditorul politic Eminescu, unele serioase altele mai puţin serioase, dar studiile istorice au stat numai la dispoziţia specialiştilor. In şcolile secundare, adică acolo unde se capătă o cultură generală, se evita cu grijă să se vorbească de gânditorul politic, exaltându-se numai poetul. Ideile eminesciene le vom găsi totuşi mai târziu şi le găsim şi astăzi la marii gazetari români, la acei ce au frământat opinia publică românească, ca o vână puternică, ca un fir roşu director.

Care este dar motivul pentru care Eminescu este pentru marea majoritate a Românilor, doar marele poet? Şi încă şi aici îl vom găsi desfigurat, necomplet, pentru cei mai mulţi Români Eminescu fiind doar visătorul, melancolicul, pesimistul, romanticul, învelit într'o mantie ireală, nepământeană. S'a întâmplat exact acelaşi lucru şi în domeniul literar ca şi în cel istoric: conducătorii României postemínesciene aveau tot interesul ca gânditorul politic Eminescu să fie necunoscut. Evident că aceşti conducători, loviţi cu biciul de foc al verbului ar fi voit să-l treacă în uitare, să-l acopere cu vălul uitării şi în domeniul poetic, dar destinul pământean al marelui poet atât de tragic, încât a zguduit românismul ca un cutremur, a venit ca o avalanşă, căruia nu se poate pune în cale nici un obstacol.

Şi atunci ,cei biciuiţi de el — pătura superpusă — au fost nevoiţi să se repliese, să se situeze pe o poziţie defensivă, în care să se salveze celace putea fi salvat: ideile politice, economice şi sociale ale lui Eminescu trebuiau puse sub obroc. Şi, trebuie să recunoaştem, s'a reuşit.

Ce este curios este faptul că la această conspiraţie a tăcerii au contribuit nu numai liberalii al căror inamic politic a fost Eminescu, dar şi conservatorii, din al căror partid a făcut parte. Cauza? Eminescu n'a fost omul unui partid politic, Eminescu a fost al Ţării, al Neamului şi atunci când se studiază articolele lui politice se descoperă cu uşurinţă că în ele erau biciuiţi şi conservatorii, chiar în articolele în care formal cei loviţi erau liberalii. Eminescu nu a lovit în esenţă oameni, ci sisteme şi în aceste sisteme se descopereau toţi, şi partizani şi adversari, chiar când la prima vedere se părea că sunt loviţi numai adversarii. Toate problemele Ţării după moartea lui Eminescu — e vorba de problemele fundamentale şi actuale atâta timp cât va exista Neamul românesc, au fost cunoscute de *el*, au fost studiate de *el*, l'au frământat şi le-a tratat.

Mihail Manoilescu îl numea pe Eminescu primul mare economist român şi într' adevăr, în ori ce problemă de ordin economic, când o aprofundezi, când înaintezi către origini, pe plan românesc, vei da de economistul Eminescu.

Nimeni în Ţara Românească nu va putea face un studiu al problemei evreeşti fără să urce până la sursă, dar adevarata sursă, care este tot Mihail Eminescu. Şi se poate oare vorbi, se poate oare trata naţionalismul românesc fără să se studieze figura centrală a acestui naţionalist, marele naţionalist român Mihail Eminescu?

Pentru a se da o explicaţie conspiraţiei tăcerii asupra gânditorului politic Eminescu, s'a găsit o formulă facilă: nu s'a făcut un serviciu memoriei poetului, publicându-i-se articolele şi studiile politice. S'ar putea spune că aceasta a fost formula cea mai puţin agresivă, formula datorată între altora, criticului literar G. Adamescu. Dar au fost altele tari, nedrepte, pătimaşe, care caută nu numai să justifice conspiraţia tăcerii, dar chiar să doboare, să distrugă splendidul edificiu al gândurii politice eminesciene, tot atât de splendid ca şi cel poetic. Eugen Lovinescu, de exemplu, nu găseşte în articolele politice ale lui Eminescu nici adâncime de cugetare, nici talent deosebit de formă. «Eminescu a fost un pamfletar de idei, dar un pamfletar regretabil». Şi cum spuneam mai sus, chiar şi prietenii nu-i puteau ierta lui Eminescu activitatea de gazetar. Astfel Panu, în «Amintirile de la Junimea» crede că vehemenţa din articolele ce le tratează despre pătura superpusă, este un indiciu al isbucnirii nebuniei.

Printre cei ce aprobă pe gânditorul politic Eminescu trebuie să cităm pe Titu Maioresu care combate teza susţinută de unii că marele poet ar fi scris la «Timpul» numai pentru bani. «Eminescu a arătat întotdeauna înălţime de vederi», afirma Maiorescu. Gala Galaction spune ca Eminescu scria şi ataca din toată inima lui naivă şi arzătoare. Credea în ideal şi în viitorul Neamului. Nu cunoştea histrionismul politic. Ura şi iubea fără prefăcătorie. Când scria articolele se consuma, fiindca scria cu tot sufletul. Atacurile lui sunt impetuoase, invectivele şi blestemele ţâşnesc ca din isvoarele psalmismului. Aurel Popovici crede că Eminescu a fost întruparea înţelepciunii seculare a poporului român. Un străin, Ramiro Ortiz, care a studiat pe Eminescu, califica articolele din Timpul, «meravigliosi articoli». Şi iată ce spune despre Eminescu cunoscutul istoric Nicolae Iorga: «un cutezător, un luptător, *un profet, da un profet, ca profeţii vechii Iudeie,* biciuind, de o parte, sfătuind şi revelând, de alta, în numele aceluiaşi Dumnezeu al înţelepciunii». Şi iata ce zice marele linguist român, Sextil Puşcariu: «De pe buzele lui nu s'a desprins glasul unui individ, ci vocea trecutului nostru românesc, în pieptul lui nu s'au sbătut bucuriile şi durerile unui singur om, şi acolo a bătut inima a zece milioane de Români, cu toate dorurile ce se cuprind dela Nistru până la Tisa».

* * *

Odată isgonit Cuza Vodă, starea ţăranului s'a înrăutăţit din nou. E drept că legea lui Cuza avea multe imperfecţiuni dar vina nu poate fi aruncată în spatele domnitorului iubitor al ţăranilor, dacă ne gândim cu ce forcepsuri a fost scoasă legea şi, mai ales, că nu a fost lăsat la domnie pentru ca să-i acopere lacunele. Şi încă, nu se poate face din aceasta un cap de acuzaţie dacă ne gandim că erorile comise de el, au fost repetate la împroprietărirea din 1919. Una din lipsurile legii lui Vodă Cuza consta în faptul ca nu s'a prevăzut un credit pentru ţăranii proaspăt împroprietăriţi, iar cea mai gravă, desigur, este aceia că nu s'a prevăzut împiedecarea divizării pamânturilor pe lângă acela a împiedicării înstrăinării lor. Intr'adevăr, pământul dat ţăranilor, după câteva generaţii se pulverizează. După 20 de ani numai, lotul unui împroprietărit de Cuza, de 6 ha. de exemplu, se transformă în trei loturi a 2 ha. dacă ţăranul a avut trei copii, în un hectar dacă a avut 6 şi în mai puţin de un hectar, dacă a avut mai mult de 6 copii. Presupunând că băiatul unui ţăran care are 2 ha. de pământ se însoară cu o fată care are şi ea 2 ha. cifrele date de mine mai sus vor fi atinse după 40 de ani şi problema ramâne aceiaşi.

Celace e curios este că greşala lui Cuza a fost repetată în 1919. Nu s'a prevăzut nimic pentru indivizibilitatea loturilor. Eminescu şi-a dat seama de acest lucru şi de aceia, într'un articol publicat în «Timpul», propune pe lângă împiedecarea înstrăinării pământurilor ţărăneşti şi indivizibilitatea lor şi chiar precizează că tot pământul unui ţăran să fie lăsat băiatului celui mai mare. Care este soluţia lui Eminescu pentru ceilalţi copii? El cerea ca acestora să li se dea pamânt de pe moşiile Statului. Dacă s'ar fi acceptat principiul majoratului propus de Eminescu, indirect ţăranii erau obligaţi să-şi dea copiii la meserii. Dar acest lucru nu le convenea proprietarilor, caci evaziunea copiilor de ţărani ar fi dus la lipsa mânii de lucru pentru moşiile lor.

Dar cum spuneam principiul indivizibilitaţii nu a fost adoptat nici în 1919 (decretul de împroprietărire semnat de I. G. Duca), deşi existase lege similară a cărei aplicare scosese la lumină lacunele. Şi nici în 1919 nu s'a creiat un credit ţărănesc şi nici chiar «partidul de clasă» al lui Ion Mihalache, atunci când a venit la putere cu majorităţi confortabile, nu s'a gândit la acest lucru. Ba mai mult, atunci când pământurile ţăranilor erau grevate într'o proporţie îngrozitoare, de către cămătari, nu Ion Mihalache a fost acela care s'a agitat pentru găsirea unei soluţii favorabile ţăranilor, ci alţii. Cine ar crede ca ţărănistul Ion Mihalache a fost unul dintre cei care se opuneau la votarea legii conversiunii datoriilor agricole, pe motiv că acea lege ducea la distrugerea creditului? E drept că votarea ei a dus — ca întotdeauna în Ţara Românească — la abuzuri, că au scăpat de datorii şi cetăţenii care n'aveau nimic comun cu agricultura, sau aproape nimic, dar legea a fost justă şi, în orice caz, nu Ion Mihalache trebuia s'o combată.

Ţăranul român, chiar împroprietărit de Cuza, nu putea face faţă nevoilor, dacă ne gândim că o categorie de împroprietăriţi primise numai 2 ha. şi jumătate, şi pentru a putea trăi, trebuia să lucreze pe moşia boierilor. Această muncă ţăranul o presta în baza unor contracte — învoieli agricole — făcute cu proprietarul. Invoielile erau făcute conform legii învoielilor agricole din 1866. Ori această lege nu punea nici o împiedecare de nici un fel, boierii puteau face contractele după cum voiau, sau după cum reuşeau *să silească* pe ţărani la încheierea lor. *Nu exista absolut nici o restricţie.* De acela ţăranul lipsit de mijloace, lipsit de experienţă, lipsit de cunoaşterea legilor, era lăsat pradă nesaţiului proprietarilor sau arendaşilor. Şi iată ce scrie îndurerat, Eminescu:

«Pentru locuitorul sătean nu s'a făcut însă nimic. Săteanul e lipsit de ori ce protecţie şi e lăsat pradă, la bunul simţ şi bunul plac a diferitelor categorii de funcţionari administrativi şi judecătoreşti şi la discreţiunea proprietarului, arendaşului, a speculantului dela ţară, la care e nevoit a se adresa în caz de trebuinţă. Şi trebuinţele sânt multe. Fostul clăcaş neavând în urma promulgarii legii rurale imaşul trebuitor pentru nutrirea numeroaselor sale vite — şi în vite consta avuţia principală a săteanului —, neavând lemne pentru ars, neavând bani pentru a plăti impozitele, neavând în urma unei recolte rele nutrimentul necesar pentru dânsul şi pentru familie, el a trebuit să se oblige prin tocmeli agricole către proprietarul sau arendaşul, care i le procura, plăti în zile de muncă, în dijmă, în bani, în câte şi în câte altele. Dreptul încheierii acestor tocmeli fiind nemărginit, proprietarul sau arendaşul nu s'a sfiit a impune locuitorului cele mai cinice condiţii. Trebuie să vedem diferitele tocmeli cu greiele condiţii, pentruca să înţelegem că ruinarea lor e sigură, că sub regimul libertaţii sătenii au trebuit să ajungă într'o stare mult mai rea de cum fusese înaintea legii rurale.

Pentru asemenea tocmeli numite pentru mulţi agricole, stoarse dela locuitorul nevoiaş sau constatate ca primite de săteni în urma înţălegerii frauduloase între arendaşi şi impegaţii comunali, s-au instituit prin legea dela 1868 pentru tocmeli agricole o jurisdicţie speciala a consiliului comunal, care cauza împrejurarilor cunoscute, nu oferă nici o garanţie pentru sătean şi o asemenea jurisdicţie s'a menţinut de partidul dominant prin camerele dizolvate în Martie 1879 prin legea în privinţa judecătorilor de ocoale, cu toate că, în *aparenţă*, se manifestase intenţia de a lucra spre binele locuitorilor dela ţară prin organizarea unei justiţii, care să inspire încredere sătenilor.

Dar mai mult. Prin aceiaşi lege din 1866, revăzută în anul 1872, s'a introdus şi un mod special de executare, care e contrariu regulelor generale, cuprinse în procedura civilă în privinţa executărilor silite. Dacă săteanul nu-şi îndeplineşte tocmeala, art. 13 din lege declară:

«In caz când, după îndemnul şi executarea Consiliului Comunal, locuitorii vor arăta îndărătnicire sau vor dosi din comună, consiliul îndată va cere dela subprefectură locală a-i trimite ajutor de *dorobanţi necesar în executarea locuitorilor îndărătnici sau fugari în comptul vinovatului.*

Pentru executarea unor obligaţii private, datornicul să fie vinovat şi *executat manu militari.* Şi aceasta se petrece nu sub regimul regulamentului organic şi sub regimul celei mai liberale constituţii care garantează libertaţile individuale şi care recunoaşte şi săteanului dreptul pentru alegere de deputaţi *să voteze,* între altele, *legi ca legea din* 1868. Astfel dar clasa cea mai mare este supusă unor asemenea legi în folosul clasei proprietarilor, dar mai cu seamă a arendaşilor. Şi pentru justificare se invoca interesul producerii agricole, ca şi când aceasta ar fi representată numai pentru proprietari şi arendaşi.

Rezultatele economice a robirii ţăranului prin tocmeli agricole le şi simţim. Condiţiile în privinţa ierbăritului fiind atât de oneroase, săteanul e silit a-şi mărgini cultura, şi caută să-şi vânză vitele ce le are. Micşorarea numărului vitelor în paguba agriculturii, acesta e un fapt necontestabil, constatat nu numai prin afirmarea şi cunoaşterea oamenilor competenţi, ci prin cifrele oficiale. La 1860 s'au aflat în România 2.751.168 capete de vite mari şi mici iar după recensământul anului 1873 nu erau decât 1.886.990. Şi desigur, că numărul vitelor s'a mai micşorat considerabil prin efectele epizootiei grozave din 1877 şi 1878 şi a rechiziţiilor din acei ani care, numai *pentru trebuinţele* armatei române în acei doi ani, după constatările făcute de directorii statisticei generale, au consistat în 264.394 cară de transport cu 528.788 de boi, care au trebuit să parcurgă 26.143.677 kilometri. Dacă analizăm diferitele tocmeli agricole ce cunoaştem, găsim că dobânda ce plăteşte săteanul pentru ceea ce primeşte în pământ, în nutriment, nu e mai mică de 84,90 % dar în cele mai multe cazuri ea e de 164 %, de 200 %, 250 %, de 300 %.

Ce să zicem când aflăm că arendaşi, persoane onorate în societate şi deputaţi cer sătcanului pentru 2 lei împrumut câte 30 de bani dobândă pe lună şi o zi de muncă socotind ziua numai cu 1,40 bani. 300% pe an»

Citindu-i unui compatriot acest articol al lui Mihai Eminescu el a exclamat «Dar boerii aceştia români exploatau pe ţăran mai groaznic decât se spune că erau exploataţi negrii de către colonialişti. Cel puţin aveau o scuză tristă scuză, slabă scuză, dar ori cum o scuză — că exploatau oameni de altă rasă şi nu chiar de aceeaşi neam» Şi totuşi aceasta era situaţia, ţăranul era exploatat mai teribil decât negrii. Nu exista nici o oprelişte pentru proprietar sau arendaş. Nu numai că se exercita o uzură care ar fi făcut să roşească pe înşişi Shylock, dar se recurgea la procedee deadreptul criminale. Pentru a-l îndatora mai mult îl obligau pe ţăran să-şi lase o parte din pământul lui în arendă, încât pământul de care mai avea nevoie pentru a-şi putea întreţine familia trebuia să-l ia dela arendaş nu pe gratis se înţelege. Lucrurile acestea par neverosimile, sunt deadreptul ului toare. Ce mai rămăsese din biata lege a lui Vodă Cuza, lege pentru care bunul domnitor fusese izgonit pe motivul susţineau liberalii că nu era destul de progresistă? Şi încă nu nu e aşa de grav faptul că pentru oprimarea ţăranului se recurgea la cumpărarea agenţilor administrativi, cât de grav, teribil de grav, este faptul că aceste prescripţii erau cuprinse într'o lege, într'o lege votată, cum spune Eminescu, de înşişi deputaţii pe care în teorie îi alegeau ţăranii. Era această lege conformă cu principiile înscrise în constituţie? Ce fel erau garantate în Constituţie libertăţile individuale, dacă ele puteau fi atacate de un consiliu comunal? Era această lege conformă cu principiile bazice înscrise în codul penal sau în cel civil? In dreptul penal se prevedea constrângerea corporală pentru neplata datoriilor, dar cum închisoarea specială prevăzută de cod nu a mai fost clădită prescripţia a căzut în desuetudine. Prin urmare în Ţara românească constrângerea corporală pentru neexecutarea unor convenţii era rezervată unei singure clase, cea ţărănească.

In codul civil se declarau nule contractele viciate de dol sau violenţă. Dar care în aceste contracte de învoieli agricole nu figura nici unul din aceste vicii, dacă nu chiar amândouă?

E drept că votarea legii era doar rezultatul unui târg încheiat cu ocazia votării constituţiei, conservatorii votau prescripţiile contra cărora erau — libertatea absolută a presei, libertatea de asociaţie şi de întrunire — adică libertăţi care-i interesau pe liberali nu în esenţa lor ci în măsura în care le erau favorabile pentru a agita Ţara atunci când le convenea şi a ţine în şah pe *Neamţ*, iar liberalii le promiteau libertate şi mai absolută [illegible] ţăranii plăteau preţul acestor libertăţi din care ei nu aveau să tragă nici un profit» exclamă cu milă istoricul francez Damé.

Graţie Constituţiei Brătianu a fost adevăratul stăpân al Ţării până în 1888. Tot graţie constituţiei Brătianu avea să hărţuiască, atunci când era în opoziţie, pe domnitorul Carol încât acesta, exasperat avea să trimită scrisoarea atât de condamnată, scrisoare ce avea să apară în Ziarul «Allgemeine Augsburger Zeitung» la 10 Decembrie 1870, prin care se plângea contra libertăţilor prea mari, nepotrivite pentru poporul român la acea vreme. Fără îndoială scrisoarea a fost o teribilă eroare din partea domnitorului Carol, dar dacă se întorc foile istoriei cu un număr de zeci de ani în urmă se va constata că un alt domnitor, Gheorghe Bibescu, a trimis şi el o scrisoare lui Pavel Kiseleff şi dacă se pun alături aceste scrisori, asemănarea este deadreptul izbitoare.

«Populaţia rurală în marea ei majoritate, mai ales cea mai depărtată de târguri, n'are drept hrană zilnică decât mămăligă cu oţet şi zarzavaturi, drept băutură spirt amestecat cu apă, foarte rar în zile mari, şi nici chiar atunci în multe cazuri se învredniceşte să mănânce carne şi să bea vin. Trăind sub un regim alimentar aşa de mizerabil ţăranul a ajuns la un grad de anemie şi de slăbiciune morală destul de întristătoare. Chipul unui ţăran român, om dela ţară, trăit în aer liber, seamănă cu al lucrătorului stors de puteri în umbra fabricilor» scrie Eminescu tot în «Timpul». Şi în alt articol: «Niciodată ţăranul n'a fost mai mizer decât azi, niciodată sarcinile ce i s'au impus mai grele, niciodată regimul alimentar mai rău, niciodată munca mai multă, niciodată clasele consumatoare care nu produc nimic mai numeroase şi mai lacome de bani. Acest regim e atât de rău încât într'o ţară cu o populaţie rurală aceasta scade, iar media militară [illegible] până şi degenerarea continuă a rasei». Acest trist tablou îl face pe D. Murăraşu să se întrebe dacă nu cumva Eminescu s'a lăsat dus de imaginaţie şi a deformat starea reală a lucrurilor. In ceeace mă priveşte pot să declar că am văzut într'un sat răzăşesc, unul dintre cele mai mari sate ale judeţului Tecuci, nu în vremea lui Eminescu ci între 1920 şi 1930, ţărani mâncând la câmp deci la muncă, mămăliga cu oţet sau cu castraveţi muraţi.

Către sfârşitul carierei lui gazetăreşti Eminescu care, spune D. Murăraşu, căpătase convingerea că strămoşii lui au fost ţărani, merge până acolo, încât consideră în ţara românească numai pe ţărani ca o clasă producătoare. E drept că în alte articole stabileşte trei clase producătoare, în primul rând pe ţăran, în al doilea pe meseriaş şi în al treilea rând pe negustor, dar face o distincţie între negustorul cinstit şi între cel speculant.

Din dragostea pentru ţăran Eminescu împroaşcă cu invective clasa conducătoare, mânuieşte harapnicul verbului, apasă adânc cu bisturiul condeiului. Ura lui contra liberalilor pe care-i considera mai vinovaţi decât pe conservatori, atinge uneori paroxismul. Merge până la a întrebuinţa şi expresia «hidoasă pocitură». Şi invective nu a utilizat numai în articolele de gazetă ci şi în poezie. «Bulgăroi cu ceafa groasă» «Grecotei cu nas subţire» sunt cunoscute în toată lumea din Scrisoarea a III-a.

* * *

C. A. Rosetti se întoarce în Patrie, odată cu luarea puterii de către Ion Brătianu. De data aceasta, nu era o putere cu limite ci una fără nici o limită. Umbra lui Napoleon, al III-lea dispăruse. Regele Carol judecase bine situaţia: pe Brătianu îl avea sigur în buzunarul de la jiletcă, cu o singură condiţie: Să-i dea puterea şi mai ales, fără nici o limită. Ion Brătianu avea timp de 12 ani, să guverneze şi să domnească singur. El avea să dirijeze toate resorturile prin funcţionari de încredere, de obiceiu prin directori de ministere. Miniştrii săi nu sunt decât figuranţi pe care îi schimbă după placul lui, după necesităţile politice ale partidului. Ei nu sunt decât fantoşele preşedintelui de Consiliu. Aceasta a fost epoca viziratului. Cel ce o spune aceasta, este Titu Maiorescu, în Istoria Contemporană a României, pag. 58. Dar iată ce spune R. W. Seton-Watson în cartea sa «Histoire des Roumains», pag. 395: «Iată pentru ce, ca mulţi oameni de Stat ai Europei Contemporane, el găsi bine, păstrând personal regulele sale de conduită, să încurajeze «spoil system», şi să fundeze organizaţia propriului său partid pe principiul *îmbogăţiţi-vă*»

Ori erau doi şefi: C. A. Rosetti şi Ion Brătianu. Prea mulţi, unul era deajuns. Intre ei a început o luptă pe moarte. A învins Brătianu. C. A. Rosetti era destul de puternic în partid, era redactor al ziarului «Românul», care era oficiosul partidului. Şi era şi inteligent. Dar nu atât încât să iasă victorios într'o luptă cu Ion Brătianu care era posesorul unei viclenii fără egal.

Rosetti a încercat să învingă prin învăluire. La sfârşitul lui Octombrie 1882, din iniţiativa parlamentară, s'a depus pe Biroul Camerii, un proiect de modificare a legii electorale în vigoare şi tot odată a articolelor din Constituţie în legătură cu respectivele articole din legea electorală. La început Brătianu nu a dat nici o atenţie iniţiativei lui Rosetti [illegible] dat seama că ar fi învins dacă s'ar opune. Şi nu s'a opus ci din contra a căutat să tragă toate foloasele pentru partid şi pentru el personal.

Cererea lui Rosetti era lărgirea colegiilor electorale. Brătianu nu era contra în măsura în care această lărgire contribuia la sfărâmarea primului colegiu (colegiul reacţionarilor) şi progresul burgheziei. S'a văzut aproape de toţi în proiectele lui Rosetti, nici mai mult nici mai puţin decât votul universal cu 40 de ani înainte. «Proiectul vorbea de un colegiu unic pentru fiecare district. *Nu e vorba de votul universal, e vorba doar de unirea într'un singur colegiu a tuturor colegiilor existente»* Crişan T. Axente, op. cit., p. 374. Acest proiect a fost prezentat Camerii de 35 deputaţi dintre care făceau parte: Petre Grădişteanu, Constantin Nacu, Em. Costinescu, Pană Buiescu, *C. A. Rosetti* şi marele jurnalist şi polemist Gh. Panu.

Cum am spus proiectul a fost primit la început cu indiferenţă de Ion Brătianu. Chiar mai târziu, după a doua lectură la Cameră, ministrul de interne nu l-a votat iar majorităţile liberale s'au declarat contra revizuirei cerute în proiect după cele două sesiuni separate.

Procedura de revizuire după articolul 128 al Constituţiei, prevedea trei lecturi la Cameră şi la Senat după o propunere citită în cele două Camere. La 22 Decembrie 1882 se procedează la prima citire la Cameră. Se întrebuinţează cuvinte tari. Deputatul liberal Fleva le strigă conservatorilor: «Vă înşelaţi crezând că puteţi opri naţiunea în mersul către lumină şi progres». La drept vorbind ar fi fost mai bine dacă i s'ar fi dat bietului nostru ţăran, o bucată de pământ.

A doua citire are loc la 16 Ianuarie 1883. De data aceasta a fost dur, proiectul lui Rosetti a fost combătut de Lahovary, Nicolae Ionescu, Titu Maiorescu şi Lascăr Catargiu. Discuţiile au ţinut trei zile.

In şedinţa de la 2 Martie 1883, a avut loc a treia citire. De această dată, proiectul lui Rosetti este combătut de bătrânul liberal Kogălniceanu. Kogălniceanu nu era contra proiectului, dar era de părere că momentul nu era propice.

In sfârşit proiectul a fost aprobat şi acuma trebuia să se procedeze la dizolvarea Corpurilor legiuitoare lucru ce a fost făcut la 5 Martie 1883. Noile alegeri trebuiau să aibă loc la sfârşitul lunii Aprilie. Şi alegerile au fost făcute tot de liberali aşa că nu este nevoie să spunem cine le-au câştigat. Le-au câştigat liberalii dar lupta a fost acerbă. Nu este nevoie să spunem ca a fost insultat copios şi regele Carol, de data aceasta de conservatori cărora le venise rândul. Şi aveau de ce, reuşisera să fie aleşi numai 12 deputaţi conservatori.

Parlamentul revizionist şi-a început lucrările sale la 10 Mai 1883 fără prezenţa deputaţilor conservatori care-şi dăduseră demisia. Dar a mai demisionat cineva: liberalul Dumitru Brătianu, fratele primului ministru. De ce a demisionat şi un liberal? Pentru că pentru Ion Brătianu apăruse unul care îi făcea umbră.

Corpurile Constituante s'au reunit de astă dată spre a discuta conţinutul textelor revizuite. Lucrările acestea au durat aproape un an căci fiecare articol trebuia să aibă un text pentru redactarea căruia era necesar ca comisia Camerii şi comisia Senatului să se pună de acord. In plus era nevoie de asemenea de aprobarea Coroanei. Aşa fel ca proiectul de revizuit n'a venit în discuţia Parlamentului numai spre sfârşitul lui Martie 1884.

Iată şi textul Constituţiei, modificat.

Corpul electoral este împărţit în fiecare district, în trei colegii.

1) Primul colegiu era format de proprietarii rurali sau urbani, cu un venit de 1200 lei pe an.

2) Al doilea colegiu (colegiul oraşelor) era format de toţi locuitorii care îşi au domiciliul sau rezidenţa în oraşe. Ei trebuiau să plătească Statului un impozit de 20 de lei. Profesiunile liberale, ofiţerii în retragere, pensionaţii Statului, cetăţenii având cele patru clase elementare a instrucţiei primare, erau scutiţi.

3) Al treilea colegiu era alcătuit de toţi care nu făceau parte din primul şi din al doilea colegiu, şi care plăteau un impozit ori cât de mic ar fi fost el. Făceau parte deasemeni din colegiu al treilea proprietarii rurali care ştiau să citească şi să scrie şi care aveau un venit funciar de 300 lei. Ei votau direct. Erau scutiţi de toate condiţiunile de cens:

a) Preoţii şi învăţătorii

b) Adendaşii care plătesc o arendă mai mare de 1.000 lei.

Votul era direct, dar analfabeţii votau în două grade. Cincizeci alegători desemnau un delegat. Locuitorii care nu îndeplineau condiţiile censului votau deasemeni în două grade.

Senatul

Senatul era compus din două colegii.

1) Primul colegiu era format de proprietarii rurali sau urbani, cu un venit imobiliar de 2.000 lei pe an. Erau scutiţi:

a) Foştii preşedinţi sau vicepreşedinţi ai adunărilor legislative.

b) Foştii deputaţi şi senatori timp de două legislaţii.

c) Generalii şi coloneii armatei.

d) Foştii sau actualii miniştri sau agenţi diplomatici ai Ţării.

e) Foştii şi actualii preşedinţi ai Curţilor, procurorii generali ai Curţei de apel, membrii sau procurorii Curţii de casaţie.

f) Doctorii şi licenţiaţii exersând profesiunea lor de cel puţin 6 ani.

g) Membrii Academiei Române.

2) Al doilea colegiu era format de cetăţenii alegători direct având un venit imobiliar rural sau urban de 800–2.000 lei pe an. In afară de asta făceau parte din al doilea colegiu industriaşii şi comercianţii patentaţi de prima şi clasa a doua. Erau scutiţi de condiţiile de cens:

a) Doctorii sau ori care altul posesor al unui titlu echivalent cel de doctor.

b) Licenţiaţii în drept, filosofie, în ştiinţe sau în litere.

c) Foştii şi actualii magistraţi care au deţinut această funcţie timp de 6 ani.

d) Inginerii, arhitecţii, farmaciştii şi doctorii veterinari.

e) Profesorii şcoalilor secundare recunoscuţi de Stat.

f) Pensionarii ce primesc 1.000 de lei pe an.

Aceasta a fost rezultatul a 2 ani de lupte înverşunate. Crişan T. Axente constată că s'a făcut un pas înainte. E prea mult spus. La 1866 primul, al doilea şi al treilea colegiu [illegible] dădeau 118 deputaţi. Al patrulea colegiu [illegible] dădea 30 deputaţi. In 1884 primul şi al doilea colegiu dădeau 145 deputaţi, şi colegiul *populaţiei rurale,* dădea 38 *deputaţi. Deci ţăranii câştigaseră numai 8 deputaţi,* pe când *ceilalţi câştigaseră 27.*

Deci cei care câştigaseră erau liberalii şi numai ei singuri.

Au avut loc două revoluţii ţărăneşti sângeroase, una în 1888 şi alta în 1907. Este cunoscută numai cea din 1907, care a fost mai mare şi nu a putut să fie trecută sub tăcere. De fapt lucrurile s-au petrecut la fel. In faţa pericolului se promiteau toate reformele, pentru că ele să fie uitate odată ce dispăruse pericolul. Ţăranul avea nevoie de pământ pe care îl cerea totdeauna. L-a cerut în 1888 şi l-a cerut în 1918. *Noi vrem pământ* era o cerere mereu în picioare. La această cerere boerii şi burghezii răspundeau cu paleative. Revolta din 1888 arăta că îmbunătăţirile aduse de legea din 1884 (modificarea Constituţiei) erau departe de a fi definitive. Convenţiile agricole, tocmelile agricole, nu se aplicau cu sinceritate, spunea Mihail Kogălniceanu, cu ocazia discuţiei la mesaj, în 1891.

In cei 12 ani de domnie liberală a fost perioada de îmbogăţire a burgheziei. Daca ar fi fost un bine general, cei 12 ani de domnie liberală ar intra în istorie ca o perioadă binefăcătoare. Dar cineva a fost spoliat, *ţăranul*. «Se revoltau (ţăranii) contra autorităţilor, contra arendaşilor, contra proprietarilor. Se cereau noi tocmeli agricole. 400.000 de ţărani nu aveau pământ. Alţii nu aveau destul, căci pământul prin moştenire, prin datorii sau prin vânzare, se diviza» Crişan T. Axente, op. cit., p. 414.

Ceiace le lipsea ţăranilor, ceiace cereau ţăranii, era pământ. In loc de pământ, li s'a dat ţăranilor, «un cens mai lărgit», ceiace nu ceruseră în 1884. Ei ceruse pământ, mereu pământ, ceace i s'a refuzat cu îndărătnicie, până în 1919.

* * *

Cu ocazia încoronării, Ion Brătianu nu mai era prim-ministru. Pentru motive nu destul de bine cunoscute, spune R. W. Seton-Watson el se retrăsese la 23 Aprilie 1881 în favoarea fratelui său Dumitru, ministrul României pe lângă Poartă. Această retragere de la grăunţe din partea lui Brătianu e neobişnuită. Era un moment important, încoronarea şi lui Brătianu avea să-i lipsească una din realizările importante ale familiei Brătianu. E drept, această onoare, o lăsase fratelui său, era deci tot în familie. Credem mai degrabă că e vorba de un mic şah la rege, un şantaj care din partea lui Brătianu era lucru obişnuit. Dar şantajul, dacă a fost, era să-l coste pe Brătianu, destul de mult. Pentrucă Dumitru Brătianu a luat gluma în serios. Dar Ion Brătianu şi-a dat repede seama de greşala făcută.

«Dumitru Brătianu acceptase preşidenţia Consiliului cu convingerea că era chemat la conducerea *reală* a partidului liberal. Fostul membru al comitetului revoluţionar de la Londra, vechiul mazinist raliat la monarhia constituţională rămăsese rigoristul strâmt care fusese totdeauna. El condamnase mereu la fratele lui *dragostea de putere pentru putere*, concesiunile pe care nu înceta să le facă pentru a-şi asigura o majoritate în parlament. El ar fi voit să-l vadă constituind un partid cinstit şi convins, şi suferea din cauza compromisurilor la care asista. Partidul care se împodobea cu titlul de partid naţional liberal nu mai era în ochii lui decât o *asociaţie de traficanţi şi de exploatatori*. In ziua în care a primit la Constantinopole — unde fusese trimis ca ministru plenipotenţiar pentru a remite sultanului marele cordon al Stelei României — telegrama fratelui său care-i oferea succesiunea, el s'a crezut chemat la o operă de renovare şi a acceptat.

Când a urcat la tribună, primit cu aplauzele majorităţii a existat fără îndoială o clipă de iluzii. El aducea un trecut fără pată, 50 de ani de probitate politică şi de cinste personală, de devotament faţă de Patrie şi ideia de libertate, de abnegaţie şi de sărăcie. El începu să vorbească şi primele sale cuvinte au produs, în rândurile majorităţii, stupoare şi groază. Acest om de la 48 părea că a dormit 20 de ani şi ca s'a trezit deodată. Vorbea în fraze scurte, sacadate, cu o voce care abia se auzea, învingându-şi timiditatea sa nativă care-i strangula cuvintele în gâtlej, lovind cu pumnul marginea tribunei pentru a înfige parcă în ea convingerea sa. Deputaţii se strânseseră în jurul lui pentru a-l auzi. El domina acest grup compact pe care nu-l vedea, urmărind cu ochii idealul lui îndepărtat, şi urmând expunerea programului său. *El condamnă pe politicienii care uită pe binele Ţării pentru a nu se ocupa decât de interesele lor personale, guvernele care cumpără conştiinţele, deputaţii care fac trafic de influienţă.* El descoperea aceasta plagă a regimului *inaugurat de fratele său*, a cărui vie reprezentare era majoritatea şi, într'un limbaj colorat, compara pe *aceşti exploatatori ai politicei cu o haită de lupi înfometaţi.*

Majoritatea şi-a revenit repede din zăpăceala în care o cufundase discursul şi, la 9 Iunie, a aruncat pe acest visător în uitarea din care îl scosese. Ion Brătianu reintra triumfător în minister mai puternic decât înainte de demisie, căci majoritatea înţelesese la ce pericole putea s-o expună un moment de independenţă.

Ruptura între doi fraţi a fost din acea zi completă. Dumitru Brătianu a devenit duşmanul implacabil a lui Ion Brătianu şi, fără răgaz sau cruţare, a denunţat Ţării *tendinţele lui dictatoriale, scandaloasele târguri de conştiinţă, corupţia colegiilor electorale*» Istoria României Contemporane de Frédéric Damé.

Mihail Eminescu a susţinut în esenţă în articolele sale de gazetă că partidul conservator era format din oameni

ponderaţi iubitori de ţară care aveau un program şi care erau aduşi din când în când la putere de către regele Carol pentru a restabili situaţia compromisă de liberali Exact aceeaşi lucru îl scrie şi Iston E surprinzător totuşi cum istoricul francez nu citează pe Eminescu. Şi doar la bibliografie figurează şi colecţia «Timpului» Nu poate fi vorba de o scăpare din vedere, ci trecerea sub tăcere e intenţionată. Pentru Francezi, Eminescu trece drept un francofob Şi se pare că şi la 1900, ca şi acuma, pentru Francezi a fi francofob înseamnă a nu mai fi Român Pentru un studiază pe Eminescu concluzia dusă se impune cu tărie Eminescu nu a fost *francofob*, ci *filoromân*

«Dumitru Brătianu a fundat un ziar nou *Naţiunea* şi a dus de atunci o adevărată luptă pe viaţă şi pe moarte contra fratelui său Ion El a produs o scizune care avea să se numească «liberalii puri», cei care rămâneau cu fratele lui se numeau «liberalii impuri» Natural că impurii erau cu mult mai numeroşi decât cei puriii (R W Setin-Watson, «Histoire des Roumaines, op. cit., p. 396)

La 26 Martie 1884, guvernul Brătianu depune prin deputatul Stolojanu raportul proiectului de revizuire a legii electorale C. A Rosetti devenit duşman tot de moarte a lui Brătianu declară că Adunarea are nevoie de trei zile pentru a studia raportul şi prin 78 voturi contra 48, cererea lui Rosetti este admisă Se atrage atenţia Adunarea [illegible] de vedere al Marelui [illegible] nu era admis [illegible] cea mai [illegible] scenă ce s'a putut petrece vreodată într'un parlament pretins democrat E drept că şi după războiul de întregire au avut loc în parlamentul «democrat» român scene de pomină — s'au auzit în incinta parlamentului românesc şi înjurături de mamă — dar una nu se poate egala şedinţei de la 26 Martie 1884

Roşu de mânie Ion Brătianu s'a ridicat la tribună

«Opoziţia, a strigat el, a obţinut majoritatea De 10 luni port în spate o sarcină foarte grea, căci v'am spus că Ţara se agită, şi întârziind soluţionarea acestei chestiuni, ar putea rezulta o agitaţie şi mai mare şi chiar o desordine morala Aţi văzut domnilor că, cu toate *iregularităţile comise*, *asasinatele*, *procesele scandaloase*, *am tăcut şi am acceptat responsabilitatea*, cu singura speranţă că revizuirea se va face [illegible] pentru ţară aceasta este o chestiune de viitor Dar, acuma sunt nevoit să recunosc că revizuirea nu se poate face cu mine, că numai sunt expresia majorităţii Camerii Iată declaraţia mea căci trebuie să ştiţi ce voiu face Voiu depune în mâinile regelui demisia şi a colegilor mei şi voiu lăsa să vină un minister care va lua responsabilitatea agitaţiei în care se găseşte Ţara şi va lua responsabilitatea revizuirii Constituţiei Eu nu mai pot să accept această responsabilitate cu o majoritate care trece de la dreapta la stânga»

Şi acuma, ce a urmat, este tot atâtde demn de Caragiale ca şi introducerea «După ce a pronunţat aceste cuvinte, primulministru, urmat de colegii săi, părăsi sala, lăsând pe deputaţii stupefiaţi. *Aceşti nefericiţi deputaţi, care nu-şi datorau alegerea decât sprijinului cabinetului şi a presiunii exercitate asupra colegiilor electorale, erau consternaţi* Dacă Brătianu se retrăgea ei trebuiau să dispară să renunţe la toate beneficiile [illegible] de deputat [illegible] Rosetti [illegible] Martie [illegible] desbaterile asupra revizuirii La 2 Aprilie, după un [illegible] discurs al lui Titu Maiorescu, care concludea contra luării în consideraţie a proiectului şi o replică a lui Ion Brătianu, proiectul de reformă a legii electorale a fost luat în consideraţie prin 101 voturi contra 33 Imediat, *fără a permite prietenii lui Rosetti să ia cuvântul, preşedintele a declarat discuţia închisă, discuţie care nici nu începuse şi pune articolul la vot cu toate protestările minorităţii* [illegible]

[illegible] partidul liberal a guvernat Ţara 12 ani neîntrerupţi, din 1876 până la 1888 Şi cine ar crede, *partidul liberal nu* [illegible] Astfel într'o zi, în Senat, unul dintre cei mai [illegible] reprezentanţi ai partidului liberal, [illegible] Brătianu era [illegible] 1821 1848 1857 1859 1866 1877 1881 [illegible] Eminescu să scrie într'un articol că tot ar fi de mirare dacă liberalii ar afirma că au făcut Universul

Strâns cu uşa unul dintre principalii membri ai majorităţii liberale a strigat arătând un portret al lui Mihai Viteazu «Programul nostru? Iată-l»

* * *

Este drept că între 1866 şi 1917 s'au vândut câteva moşii ţăranilor Dar era vorba de moşii ale Statului, latifundiile boiereşti rămâneau neatinse Şi încă, aceste moşii care s'au vândut conform legilor din 1876 1884, 1885 şi 1888 erau vândute tot graţie lui Vodă Cuza «Legea din 1876, executând articolul 5 şi 6 ale legii din 1864, organiza vinderea domeniilor Statului ţăranilor care nu fuseseră şerbi şerbilor care nu fuseseră împroprietăriţi noilor căsătoriţi şi celor care în timpul anului 1876 îşi făceau serviciul militar», Crişan T Axinte, op. cit

Trebuie să facem remarca că deşi Vodă Cuza a fost izgonit, nici o lege a lui nu a mai putut fi răsturnată, ba izgonitorii au fost nevoiţi să execute şi prescripţiile rămase în suspensie Dar deşi nu se făcea decât să se execute o lege a lui Vodă Cuza, nu e cazul să ne închipuim că izgonitorii nu se lăudau că *ei au dat pământ ţăranilor* Şi dacă nu au putut să schimbe nimic din ceiace făcuse Cuza, izgonitorii au putut să sucească şi să răsucească legile cum au voit pentrucă din ceiace făcuse «Domnitorul ţăranilor» să rămână doar legenda care continua vie chiar după trecerea unui secol Intr'adevar, *graţie lui Cuza Vodă, ţăranul devenise liber* Dar graţie învoielelor agricole, el fusese transformat într'un *neoiobag* (Dobrogeanu Gherea)

Inceiace priveşte vânzarea domeniilor Statului ţăranilor, o vorba tot de praf în ochii prostimii Astfel, conform legii din 1866, domeniile Statului puteau fi vândute în bloc sau pe parcele Când erau vândute în bloc, *cumpărătorul plătea 25 % la început, iar restul în 12 ani* Dacă se vindeau pe parcele, atunci plata trebuia să se facă *integral şi imediat* Nu e nevoie a insista pentru a se vedea şmecheria Rezultatul e cel bănuit *841 domenii ale Statului au fost cumpărate de boieri şi numai 31 au fost cumpărate de ţarani, sau în hectare* 30.000 de pogoane cumpărate de ţărani şi 154.500 de boieri O remarcă în plus în defavoarea conjuraţilor de la 1866 este aceia ca în afară de legea lui Vodă Cuza, vinderea moşiilor Statului mai era impusă şi de necesităţi financiare Statul avea nevoie de bani şi atunci şi-i procura vânzându-şi moşiile

Numai după revolta ţărănească din 1888, izgonitorii sunt nevoiţi să mai cedeze puţin. Astfel, în 1889, o nouă lege dă posibilitatea şi neoiobagilor de a cumpăra pământ din domeniile Statului în loturi de 5, 10, 25 hectare, fără acorint, cu preţuri moderate, plătibile în termene lungi şi anual Acestei legi i-a urmat o alta în 1892 Trebuie însă să spunem că aceste legi au fost făcute de conservatori şi nu de liberali (ultima aparţine lui P. P Carp)

In 1912 toţi conservatorii vin cu o lege, aceia a vânzării în loturi mici a bunurilor de mână moartă Şi ce au făcut liberalii? Al Constantinescu (Porcu), în oficiosul partidului liberal «Viitorul», numeşte această lege «expropiere monstruasă»

Şi liberalii au avut grijă şi de cei ce nu aveau pământ Articolul 94 conform noiei Constituţii, revizuite detaşa o parte din pământurile care aparţineau Statului — provenite cele mai multe din secularizarea averilor mânăstireşti, deci tot datorită lui Cuza Vodă — 12 mari domenii de 118 000 ha şi a făcut un domeniu regal, al cărui venit a fost rezervat Coroanei Administrarea acestor moşii erau făcute de un ministru particular Brătianu îşi exprima dorinţa ca regele să fie *Primul ţăran* al României, dar această măsură a făcut din el mai degrabă *Primul boier*, şi cu creşterea continuă al domeniului, au făcut să se audă critici duşmănoase şi chiar periculoase Adevărul este că regele Carol avea toate instinctele unui proprietar funciar, econom, prudent practic, domeniile sale ar fi prosperat în orice caz, dar sub conducerea lui Ion Calinderu, jurist strălucit, de origine grecească, care din asta şi-a făcut ocupaţia principală transformând întreprinderea într'o agricultură ştiinţifica (R W Seton Watson, *Histoire des Roumains* pag 398)

Regele Carol a primit cele 118 000 hectare făcute cadou şi nu s'ar putea aduce nici o critică, dacă în acelaşi timp, în Ţară nu ar fi existat 400 000 de ţărani, fără nici un petec de pământ

* * *

Din raportul ministrului Prusiei la Bucureşti, von Bülow către ministrul de externe Caprivi figurează acest comentariu Regele se comporta după principiul câinelui cel mai sălbatec, trebuie să-i dai bucata cea mai mare Fără îndoială acest lucru a fost învăţat de Carol pe malul Dâmboviţei

Carol era în primul rând Prusac şi în al doilea rând Român Dacă era vorba să fixeze linia politicei externe a noei sale Patrii trebuia în primul rând să se gândească ca era ofiţer prusac Aceasta ca prim punct şi în al doilea dacă se poate să se conjuge interesul patriei de origină cu interesul Patriei adoptive

Dar care era interesul noiei lui Patrii? Răspunsul era simplu Era încarnat de un om Brătianu Adica regele Carol trebuia să-l convingă pe Brătianu că duşmanul principal al României era acelaşi pe care îl considerea el

In 1871 Brătianu, din cauza lui Napoleon al III-lea a fost îndepărtat de la putere şi a avut noroc că marele Napoleon s'a prăbuşit Pe Ion Brătianu îl interesează în primul rând puterea şi din acest punct de vedere cel, mai bine se pare că l'a cunoscut propriul frate: Dumitru Brătianu Regele a tras bine concluzia: contra lui Brătianu nu se poate face nimic ,cu conservatorii lucrurile se aranjaseră

După ce dispăruse Napoleon şi trecuse timp destul ca să se vindece rănile, l-a chemat la putere Regele Carol avea planuri mari în ceiace îl privea pe Brătianu Şi împrejurările l-au favorizat. A venit războiul de independenţă cu dureri mari produse de acelaşi duşman — Rusul — care i-a apropiat şi mai mult Regele îşi amintea că fusese nevoit să părăsească Capitala şi să se instaleze la Craiova, deoarece e mai bine să nu fii în drumul Rusului Pentru a-şi atinge scopul — trecerea noiei lui Patrii alături de patria lui de origine — Carol i-a permis totul lui Brătianu In primul rând l-a ţinut la putere 12 ani, timp neobişnuit pe malurile Dâmboviţei, l-a permis să îmbogăţească pe liberalii lui, şi a părăsit puterea când a voit Da, căci în 1888, Brătianu a părăsit puterea din propia-i voinţă

«Fiind el însuşi de o moralitate strictă, hotărît opus la metodele cinice în uzaj la Belgrad sau Sofia, el a trebuit totuşi să închidă ochii asupra faptului că sistemul ce-l adoptase în interesul monarhiei întărea fără îndoială tendinţele oligarhice şi dădea naştere unei mici burghezii avidă şi cinică, grăbită să egaleze vechea clasă a boierilor, alugarnica şi grăbită să facă averi Avea o admiraţie sinceră pentru ţăranul român, fără să-i fi trecut vre'o dată prin minte, că acest ţăran ar avea dreptul să ceară drepturi politice şi că ar fi apt pentru aceasta» (P. W Seton Watson, *Histoire de Roumaine* 395)

In 1886 când s'a produs al doilea atentat contra lui, Brătianu credea că exista un complot rusesc Il bănuia şi pe fratele lui care continua să se ridice contra unui «regim de corupţie, de minciună şi de violenţă», şi s'a aliat împotriva lui, cu Catargiu, Vernescu şi Fleva, cel mai bun orator al timpului In cursul anului 1887 agitaţia contra lui Brătianu, a căpătat proporţii şi regimul s'a clătinat până la bază din cauza scandalurilor ce au izbucnit In special acuzaţia adusă şi probată contra a doi ofiţeri superiori, a atins culmea La noile alegeri din 1888 Brătianu ar fi reuşit odată în plus — cu ajutorul regelui, bineînţeles — dacă ar fi vrut să lupte mai departe După cum se va vedea mai departe, *regele avea nevoie de Brătianu* şi aceasta o ştia şi Brătianu Totuşi Brătianu a plecat fără să se mai întoarcă Cred că adevaratul motiv a fost bătrâneţea Peste puţin timp, Brătianu a murit

Dar e vorba de orientarea politicei externe a României Interesul regelui Carol coincidea cu interesul României România avea un duşman puternic care era Rusia Probabil că regele Carol nu cunoştea povestea «Duşmanului natural» care a fost definită cu 12 ani mai târziu de către Take Ionescu De altfel în acest «Duşman natural» nici Take Ionescu nu credea cu tărie, cum se va dovedi mai târziu

* * *

In 1871 Brătianu făcuse revoluţia de la Ploieşti din dragoste pentru Francezi, contra tuturor nemţilor şi în primul rând contra *Neamţului* din Palatul de la Bucureşti Dar a trecut multă apă pe Dâmboviţa In 1883 Carol l-a convins că el e un bun domnitor — şi avea dreptate — că Francezii sunt departe şi slabi, ca Ruşii sunt adevăratul duşman şi avem nevoie de prietenia Prusienilor Să trecem cu buretele peste celelalte motive şi să fim mulţumiţi că la 30 August 1883 s'a încheiat tratatul de alianţă între Austro-Ungaria Prusia şi România La 6 Septembrie 1883 Bismarck a discutat situaţia pe toate feţele cu Brătianu la Gastein şi au pus bazele unei noi politici româneşti Bismarck avea un ghimpe contra lui Brătianu: acesta îşi trimisese copiii să studieze la Paris

La înapoiere, Brătianu s'a oprit la Viena şi acolo s'a semnat tratatul cu Austro-Ungaria Tratatul s'a stabilit în numele lui Franz Josef şi a lui Carol, dar era contra semnat de Dimitrie Sturdza, ca ministru de afaceri Străine Tratatul era secret şi în această situaţie a rămas până în 1914 Tratatul s'a facut între Austro-Ungaria şi România şi la el a aderat Germania prin protocolul la fel secret ce purta aceiaşi dată 30 August 1883 Brătianu ar fi dorit ca tratatul să fie semnat de cele trei puteri în mod egal dar Germania a refuzat din cauza dificultăţilor pe care ar fi putut să le întâmpine din partea împăratului Wilhelm care avea pentru Rusia simpatii puternice

Tratatul cuprindea următoarele puncte

1) Pace şi alianţă Statele contractante se angajează să nu între în nici o alianţă dirijată contra uneia din ele şi să-şi dea ajutor în limita intereselor lor.

2) In cazul unui atac neprovocat contra României, Austro-Ungaria se angajează să-i dea ajutor în timpul util contra agresorului Dacă Austro-Ungaria suferă în aceiaşi condiţiuni un atac contra uneia din Statele sale vecine cu România, casus foederiss trebuie să intre imediat în vigoare

3) Dacă una sau ceilalta din părţile contractante este ameninţată să fie atacata, cele două guverne se vor consulta asupra măsurilor militare ce trebuiesc luate

4) In caz de războiu, nu se admite pacea separată Ambele părţi se obligă să păstreze un riguros secret. Tratatul este valabil mai întâiu pe 5 ani, apoi pe încă 3 ani, fără un preaviz al uneia din părţi.

După prevederile acestui tratat, reiese că Austro-Ungaria se obligă să dea ajutor României contra unui atac ori de unde ar veni adică, în practică, din partea Rusiei, a Bulgariei, a Turciei sau a Serbiei pe când România era obligată să sară în ajutorul Austro-Ungariei numai dacă este atacată de Rusia sau Serbia

Kalnocki ministrul Austro-Ungariei îi spuse ministrului Germaniei că el nu-şi face nici o iluzie asupra sentimentelor de prietenie ale României faţă de Unguri El înţelegea că România simţea nevoia să meargă alături de Austro-Ungaria numai cu singura garanţie a germanilor

Că o urmare a acestui Tratat, România făcea fortificaţii numai contra Rusiei, frontiera ungară putea să rămână fără apărare

Timp de 34 de ani secretul Tratatului a fost păstrat numai de câţiva oameni Din partea Românilor, la început secretul a fost păstrat de rege şi de cei doi şefi liberali Pentru restul lumii, România ocupa poziţia unei ţări vasale Austro-Ungariei ca şi Serbia Au existat totuşi diferenţe între tratatele dintre cele două ţări In primul rând era un mare contrast între Carol, om plin de demnitate, echilibru şi înţelepciune şi sârbul Milan, om foarte inteligent dar nehotarît şi nestabil, născut dintr'o familie de parveniţi Tratatul cu Serbia era încheiat cu Austria, Germania neavând nici un amestec Serbia nu avea o politică externa proprie România îşi pastra stima lumii şi nu s'a coborît niciodată în faţa Austriei şi cu atât mai puţin în faţa Ungariei.

Regele Carol s'a bucurat de prietenia lui Milan al Serbiei, şi a prinţului de Battenberg Fără să se cunoască existenţa tratatului regele Carol, graţie rudeniei cu împăratul Germaniei, s'a bucurat de un fel de protecţie puternică Bulgaria se bucura de protecţia Rusiei, care cum se va vedea mai departe s'a amestecat profund în afacerile bulgăreşti In August 1886 prinţul de Battenberg a fost obligat să abdice ceiace a produs o profunda neliniste în România Sub domnia lui Alexandru al III-lea, Rusia n'a avut nici o relaţie cu România. După 1877 relaţiile au fost complet reci cu Rusia Rusia a încercat o încercuire a României folosindu-se de Bulgaria. La un moment dat, Rusia a plănuit ocuparea Bulgariei şi a fost un noroc că ministrul de externe rus care îşi dădea seama de urmări, l-a sfătuit pe împărat să fie prudent. Dar de aceasta cum am spus, vom vorbi mai departe

Căderea lui Brătianu în 1888, i-a produs lui Carol mari încurcături Tratatul cu Austria şi Germania expira în acel an E adevărat că se prelungea automat pe trei ani, dar căderea liberalilor însemna că vor produce discuţiuni căci tratatul rămânea fără nici o acoperire Realitatea este că regele Carol nu avea încredere în nici un conservator ca să-i încredinţeze secretul Tratatului Iată cum Carol avea nevoie sa păstreze mai departe în guvern pe Brătianu şi l'ar fi păstrat orice s'ar fi întâmplat dacă Brătianu nu s'ar fi retras obosit şi îmbătrânit Existenţa acestui Tratat explică rămânerea la putere a lui Brătianu timp de 12 ani

Abia luaseră conservatorii puterea şi a izbucnit o revoluţie destul de serioasă, aproape de Capitală. S'au dat foc la primăriile din jurul Bucureştiului, s'au prădat hambarele şi s'a încercat chiar împărţirea pământurilor. Conservatorii au făcut faţă situaţiei. R W Seton Watson scrie: «Opera conservatorilor a fost profitabilă» Conservatorii au dat pământ ţăranilor în condiţiuni mai omenoase şi au trecut la stabilirea inviolabilităţii judecătorilor ceiace a fost o măsură foarte bună Din iniţiativa lui Take Ionescu s'a încercat facerea de şcoli la ţară.

Ion Brătianu şi Mihail Kogălniceanu au murit în cursul anului 1891 şi Dumitru Brătianu un an mai târziu Dimitrie Sturza la şefia partidului liberal El era în marele secret, dar nu era în guvern Şi Carol era încurcat faţă de Austriaci, dar în special faţă de Germani, căci Tratatul nu era deloc în regulă Carol nu se putea hotărî să încredinţeze secretul unui conservator Carol a lăsat lucrurile să se prelungească până în primăvara lui 1891 Dar de data aceasta, lucrurile deveneau grave In acel an expira Tratatul şi Carol nu se putea hotărî să încredinţeze unui om din guvern marele secret al Tratatului

La împlinirea celor 3 ani de prelungire Carol a răspuns că e mai bine să se aştepte momentul venirii la putere a unui guvern liberal Puţin importă, adăuga el, că în acest timp Tratatul încetează să fie în vigoare având în vedere că nu este nici un pericol de războiu Dar în acest timp intervine ceva nou: Bismarck cade în disgraţie Această cădere neaşteptată a determinat revizuirea întregei politici

străine Caprivi, noul cancelar, după ce s'a consultat cu generalul Schweinitz a ajuns la concluzia că «obligațiile Germaniei față de regele Carol nu puteau să se armonizeze cu dispozițiile [illegible] rusesc». Caprivi și cu Schweinitz au adus la cunoștința împăratului că Tratatul rusesc și cu cel românesc se contrazic «Și se pare că Tratatul românesc a contribuit la fatala decizie de a numai prelungi pe cel ruso-german».

Și în acel timp Carol era îngrijorat din cauza politicei de maghiarizare dusă de Unguri. In loc ca această politică să se îmblânzească s'a întărit în anul 1890 dată când Românii din Transilvania după o lungă perioadă sterilă de abstențiune au hotărît să treacă la acțiune. In 1891 studenții din București [illegible] într'un memoriu motivele de plângere ale fraților lor de dincolo de munți; studenții maghiari de la Universitatea din Budapesta au dat un răspuns polemic care, a dus la procesul *Memorandului*. In iarna următoare «Liga pentru unitatea culturală a Românilor» a fost fundată la București și a început o campanie de presă, la care opinia publică a răspuns mai mult decât s'ar fi așteptat. In această situație menținerea unei alianțe secrete cu opresorii Românilor, devenea delicată. Cancelarul Caprivi a înțeles că politica de maghiarizare dusă de Unguri este de natură a lesa direct blocul Triplei Alianțe. Cu mult bun simț Caprivi a recunoscut că Transilvania era adevărata cauză a rezervei Românești, că neliniștea va dura atâta timp cât Ungaria nu-și schimba atitudinea și dacă Tratatul cade, rezerva din partea României va crește.

Urmând instrucțiile lui Caprivi, prințul Reuss îl aduce la cunoștință punctul de vedere german asupra acestei chestiuni lui Kalnoky, dar acesta *a admis că e vorba numai de lipsă de tact din partea funcționarilor unguri*. In August următor ministrul german la București, von Bulow, în trecere prin Viena i-a vorbit lui Kalnoki despre același lucru și i-a comunicat motivele de plângere ale regelui Carol și a câtorva eminenți oameni politici români. Kalnoki i-a răspuns lui von Bulow că a reușit printr'o intervenție personală să suspende execuția legii asupra grădinițelor de copii — detaliu important în politica de maghiarizare — și că studenții din Budapesta au primit ordin să-și modereze polemicele cu Românii.

Dar chestiunea Tratatului nu reușea să înainteze nici un pas. În August 1891 la fel părea că chestiunea era departe de a găsi o soluție. «Regele se arăta foarte susceptibil în această chestiune și impasul în care se găsea îl deprima mult» (R. W. Seton Watson, op. cit., pag. 417).

In [illegible] regele Carol nu înceta să caute o soluție. In August 1891, o escadră franceză a ancorat în apele rusești și primele pietre ale alianței franco-ruse — fuseră puse. Deja mulți români găsiseră că o alianță franco-ruso — românească ne-ar prinde foarte bine. Din fericire erau și de acei care își păstraseră capul pe umeri. Esarcu și Lahovary francofili, îi mărturisiseră lui von Bulow că Francezii [illegible] de gaura din Vosgi ar fi gata să sacrifice tot [illegible] și în special pe Români, pentru [illegible]

In sfârșit la 28 Iulie 1892, Tratatul dintre Români și Austro-Ungaria a fost în mod formal reînnoit, cu participarea Germaniei ca și 1883. Au fost puși la curent cu secretul Catargiu Lahovary, Carp și [illegible] miniștrii români de la Viena și Berlin nu au fost informați. Tratatul a fost făcut numai pe 4 ani și cu prelungire automatică pe 3 ani.

In 1890 Sturdza care fusese primul contra — semnatar al Tratatului, a publicat o broșură intitulată: *Europa, Rusia și România*, în care denunța pericolul unui Constantinopol rusesc, și-i considera pe Români ca un dig contra înaintării și proiectelor unei uniuni ale popoarelor de rasă slavă, afirmând că numai o politică de neutralitate n'are sens, ea constituind pur și simplu o trădare față de națiune și față de interesele ei.

In 1893 Sturdza a scris două scurte memorii asupra dificultăților cauzate Alianței de șovinismul maghiar. El recunoștea că maghiarii și Românii aveau interese comune contra pericolului slav, dar sublinia că Românii erau prea aprigi pentru a putea fi maghiarizați și o ceartă între cele două națiuni ar fi egală cu o sinucidere în comun.

* * *

Militanții Voinței poporului erau convinși că cu regicidul lui Alexandru, victoria lor avea să fie deplină. Credeau că asasinarea lui Alexandru va fi semnalul unei revolte generale că revendicările lor vor fi susținute de toată populația iar guvernul va fi intimidat și dacă nu va fi constrâns să capituleze cel puțin erau siguri că va face concesiuni. Deaceia imediat după atentat comitetul central executiv al asociației a lansat sub forma unei scrisori noului împărat, o chemare către popor. Se cerea instituirea unui regim de libertate politică reală și convocarea unei Adunări constituante, aleasă pe baza unui larg sufragiu democratic. In schimb comitetul se obligă în mod solemn în numele revoluționarilor în fața patriei întregi și a lumii întregi «să înceteze orice violențăs și să lucreze de acum înainte pentru binele poporului.

Contrar așteptărilor revoluționarilor, nici cea mai mică încercare de revoluție nu s'a încercat după moartea lui Alexandru al II-lea. Revoluționarii își măcinaseră toate forțele în timpul perioadei teroriste, și cea mai mare parte ce mai rămăsesera dintre ei a fost arestată a doua zi după atentat. Pe de altă parte, masele populare, pe care șefii revoluționari contau că se vor ridica în mod spontan nu s'au mișcat. Regicidul a fost inutil. Nu numai organizația revoluționară care reclama abolirea autocrației a fost complet izolată, dar a continuat să slăbească cu repeziciune. Acei șefi care nu au fost executați în același timp cu autorii direcți ai atentatului sau au fost condamnați la muncă silnică au fost nevoiți să fugă în străinătate. La începutul anului 1884, dintre toți membrii comitetului central executiv al Voinței poporului, singură Vera Figner a rămas în Rusia. Dar celebra revoluționară a fost trădată de un revoluționar care s'a lăsat cumpărat de jandarmi și a fost ea însăși arestată câteva luni mai târziu. Revoluționarii care au scăpat să fie prinși au încercat să reconstituie Comitetul Central și toată organizația Voinței poporului. Dar German Lopatin care în tovărășia câtorva camarazi s'a întors din străinătate a fost prins și puțin timp după acela poliția a pus mâna pe toți revoluționarii mai activi. De data aceasta, Voința poporului care a mai reușit să pună la cale câteva atentate, este învinsă.

Șapte ani mai târziu, în 1887, șapte conspiratori dintre care șase studenți de la Universitatea din Petersburg și un tânăr care tocmai sfârșise Academia eclesiastică, pun la cale uciderea lui Alexandru al III-lea. Poliția care-i descoperise nu-i arestează și-i lasă să-și termine toate pregătirile și-i arestează numai în momentul în care pregătiți cu bombe ei ies în stradă și așteaptă trecerea împăratului.

La proces, cinci dintre atentatori sunt condamnați la spânzurătoare, printre ei figurând fratele cel mai mare al lui Lenin, iar ceilalți doi au fost închiși în fortăreața Schlüsselburg.

Noul împărat Alexandru al III-lea nu era un om bine dotat de natură. Printre profesorii săi figurează celebrul istoric Soloviev și K. P. Pobedonoscew, un civilist distins. Acesta din urmă se însărcinează să devină tatăl spiritual al lui Alexandru al III-lea. Grație lui sunt înlăturați de la curtea împăratului și câțiva oameni pricepuți, printre care era și Lori — Melikov omul care se distinsese în timpul lui Alexandru al II-lea.

Printre măsurile rele, vom scoate în evidență pe cele ce ne privesc. E vorba de măsurile de rusificare a provinciilor de frontieră printre care intra și Basarabia noastră. Politica de rusificare a fost în particular activă în marele ducat al Finlandei și în Polonia. Finlanda avea recunoscut un statut militar special și Alexandru al III-lea l-a călcat în picioare. Incetul cu încetul, Alexandru consideră Finlanda o simplă provincie care face parte din Rusia. In 1890 încorporează serviciul de poștă finlandez, la Rusia. In același timp, sub pretextul că nu cadrează cu legile rusești, el suspendă aplicația Codului penal finlandez, care fusese votat și ratificat de el însuși cu un an mai înainte. In Polonia, Alexandru al III-lea continuă să aplice riguros regimul sever instaurat după insurecția din 1863. In timpul lui s'a schimbat numele de Regatul Poloniei în acela de Regiunea Vistulei. Se interzice în mod riguros să se învețe copiii în limba maternă. Acest delict este reprimat sever de către autoritățile rusești. Fără îndoială că măsurile luate în Polonia erau aplicate și în Basarabia noastră.

Hotărît conservator în interior, Alexandru al III-lea în domeniul internațional se îndepărtează sensibil de politica urmată de autocrația rusă de la începutul secolului al XIX-lea. La urcarea pe tron a lui Alexandru, Rusia este aproape izolată. După Congresul de la Berlin, strânsa prietenie care era între cercurile germane și rusești este foarte slăbită. Alexandru al III-lea care ca țarevici împărtășise via iritație a naționaliștilor ruși contra lui Bismarck, continuă să se ferească de politica germană și de principalul ei inspirator. Dar N. K. Giers care după retragerea lui Gorchiakov în 1882 a devenit ministru de externe, caută să mențină vechile relații de prietenie și de alianță cu Germania. Cu toate că Alexandru afirmă «că este propriul său ministru de externe», ascultă câteodată pe acest ministru care dacă nu păcătuiește prin marea lui inteligență, este cel puțin un funcționar [illegible] Dacă sfaturile lui Giers evită [illegible] timp ruptura cu Germania, nu mai puțin relațiile germano-ruse, rămân încordate.

* * *

Rusia începuse sub Alexandru al II-lea, să caute în Asia centrală o compensație a scăderii influenței sale în Balcani. Această politică e urmată și sub Alexandru al III-lea. Din primii ani ai domniei ei reușește să supună definitiv pe Tekesi. Turkmenia transcaucaziană și capitala ei, Merv, recunosc deasemeni autoritatea lui. Frontiera ei ajunge la marginea Afganistanului. Afganistanii se neliniștesc. Bazânduse pe sprijinul englezilor, pe care autoritățile britanice din India îi promit, ei atacă în 1885 detașamentul generalului Komarov care se găsea cantonat aproape de râul Kouchk. Nu numai că ei suferă o gravă înfrângere, dar sunt decepționați de atitudinea ministerului Gladstone care nu vrea să intre în conflict deschis cu Rusia și se mulțumește cu explicațiile pe care guvernul rusesc le dă. După cum se vede englezii odată în plus împing pe cineva la răsboiu (Polonezi sau Iugoslavi în timpurile noastre) și apoi îi lasă să se descurce singuri!!! Astfel noua frontieră rusească este menținută între râurile Mourghab și Amou-Daria, în vecinătatea imediată a Afganistanului, care o recunoaște în 1887. Cinci ani mai târziu, cu ocazia unei noi ciocniri în Pamir, trupele rusești bat un detașament afgan. Incidentul nu provoacă complicații serioase căci Rusia, Anglia, Afganistanul și China se înțeleg să împartă regiunea Pamirului. Deci de data aceasta, Englezii fără să tragă un cartuș, se prezintă, și cu succes, la împărțirea prăzii!!!

Dacă stăpânirea unei părți a Pamirului care este un desert, nu-i aduce deloc avantajii Rusiei, nu același lucru este cu Turkestanul care este bogat și fertil. Industriașii ruși văd în asta posibilitatea să se lipsească de bumbacul englezesc. Deaceia ei încep imediat cultura în mare a bumbacului. Activitățile lor și progresele sunt cu atât mai repezi cu cât sunt favorizate de construcția pe cheltuiala Statului a unei căi ferate care leagă Samarkandul și Amou-Daria de litoralul oriental al mării Caspice.

Expansiunea în Asia Centrală, care este foarte profitabilă industriașilor ruși și care este privită foarte bine de ei, are inconvenientele ei. Ea neliniștește pe Englezi care devin din ce în ce mai bănuitori din cauza pătrunderii Rusiei pe acele locuri.

Departe de a renunța la preponderența rusească în Balcani, Alexandru al III-lea înțelege s'o întărească. Cum tratatul de la San Stefano a îndepărtat Serbia și România de Rusia și le-a apropiat de Austro-Ungaria, Rusia își îndreaptă privirile spre Bulgaria. Alexandru se gândește să facă din Bulgaria un instrument supus politicei sale. Dar planul său întâlnește obstacole neprevăzute. Mai întâi că prințul Alexandru de Battenberg cu toate că urcarea pe tronul bulgar și-o datora Rusiei, nu înțelegea să devină un fel de guvernator al rușilor în Bulgaria. Pe dealtă parte, partidele politice bulgare, în care sunt grupate elementele cele mai cultivate ale țării nu sunt dispuse să se pună sub tutela Petersburgului și să urmeze orbește scopurile Rusiei. Astfel politica lui Alexandru al III-lea provoacă în Bulgaria conflicte care se termină în defavoarea Rusiei.

In Aprilie 1881, puțin timp după moartea lui Alexandru al II-lea, prințul Alexandru de Battenberg a dat o lovitură de Stat cu ajutorul consilierilor săi ruși. El schimbă constituția democrată de la Târnova acordată Bulgariei cu ocazia declarării independenței sale și își ia pe timp de 7 ani puteri egale cu o dictatură aproape absolută. Departe de a protesta contra acestei lovituri de Stat, guvernul din Petersburg care vrea să păstreze pe bulgari sub tutela lor, trimite în grabă pe doi dintre generalii săi, Sobolev și Kaulbars. In noul guvern format intră primul ca președinte de consiliu și al doilea ministru de răsboiu. Ei nu reușesc. Liberalii bulgari se ridică contra Rusiei deoarece nu accepta lovitura de Stat. Conservatorii intră în guvern dar ei apără cu energie independența lor contra reprezentanților Petersburgului. Prințul Alexandru nu înțelege să urmeze docil sfaturile rușilor care vor să fie perceptorii sau tutorii lui; câteodată el recurge la sprijinul, lor, acoperindu-se cu autoritatea lor, altădată dimpotrivă le opune pe miniștrii săi bulgari. Pe măsură ce tonul celor doi generali devine mai hotărît și cererile lor mai precise, atitudinea prințului și a miniștrilor săi bulgari devine mai netă. Contra pretențiilor excesive ale Rusiei el caută să-și asigure sprijinul Austro-Ungariei care se felicită din cauza insuccesului politic rusesc și caută să profite. Când își dă seama că nu are influența dorită asupra prințului Alexandru și asupra guvernului său conservator, Sobolev se gândește să restaureze regimul constituțional în Bulgaria. Dar prințul Alexandru [illegible] și restabilește el Constituția de la Târnova. Doi ani mai târziu, pentru a și [illegible] popularitatea, el ia o nouă inițiativă. Isbucnind turburări serioase în Rumelia Orientală, pe care Congresul din Berlin o detașase de Bulgaria și o pusese sub administrarea unui guvernator numit de Turcia, el profită și intră în fruntea trupelor sale și proclamă unirea cu principatul lui. Această unire pe care Rusia voise altădată să o realizeze prin tratatul de la San Stefano, îl irită pe Alexandru al III-lea prin spiritul de independență pe care îl arată prințul de Battenberg și refuză s'o sancționeze. Mai curios e faptul că Turcia nu protestează și se mulțumește, să salveze aparențele, să-l numească pe prințul Alexandru guvernator al Rumeliei Orientale. Singură Serbia atacă pe Bulgari, dar fiind învinsă, e nevoită și ea să recunoască unitatea bulgară.

Dar în toamna lui 1886, ca urmare a unui complot organizat de câțiva ofițeri bulgari cu sprijinul rușilor, Alexandru de Battenberg este arestat în palatul său, obligat să abdice și condus la frontieră. Puterea trece în mâinile unui consiliu de regență. Pentru a-l ajuta să iasă din haosul care a urmat, Alexandru al III-lea le trimite din nou pe generalul Kaulbars. Acesta se arată lipsit de tact, nu ține cont de Constituție, se poartă cu autoritățile și cu populația cu aroganță așa că misiunea eșuiază complet. Foarte repede poporul se ridică contra lui și a guvernului astfel că este obligat să plece foarte repede. Relațiile oficiale între Rusia și Bulgaria sunt întrerupte pentru lung timp.

Alexandru al III-lea nu admite cu ușurința eșecul lui Viscază. Pentru a-și realiza visul nu ezită să ducă o politică personală. Fără știința ministrului de externe și fără să țină seama de sfatul lui, el intră în relațiuni, prin intermediul lui Katkov, cu emigranții bulgari care conspirau contra consiliului de regență bulgar, aprobă planurile lor și le pune la dispoziție fondurile necesare. Când Giers îi atrage atențiunea asupra unei revoluții bulgare astfel preparată, Alexandru a III-lea îi răspunde cu naivitate: «Nu e vorba de o revoluție, ci de restabilirea ordinei; trebuie să știi asta». Pasiunea și orbirea sa sunt atât de mari, încât nu numai că se gândește la ocuparea Bulgariei, dar consideră că această ocupare nu prezintă nici un pericol, «pentrucă nimeni nu va îndrăzni să facă nimic».

Și ministrul său a reușit să-l convingă cu mare trudă, că într'o asemenea aventură, Rusia riscă să se ciocnească cu o mare coaliție de puteri, și că în orice caz «rebela» Bulgarie poate fi sigură de sprijinul Austro-Ungariei, și aceasta la rândul ei, de al Germaniei, aliata ei. La sfârșitul anului 1886, Rusia nu poate conta pe nici un aliat, ea este total izolată în Europa.

* * *

Alianța Austro-Germana, este mai amenințătoare încă pentru Franța decât pentru Rusia. După alarma din 1875, în timpul căreia intervenția lui Alexandru al II-lea împiedecase pe Germani să atace Franța, aceasta trăiește cu teama unei agresiuni germane. Numai Rusia poate să-i asigure alianța definitivă pe care o dorește.

Când guvernul rus se află izolat din cauza politicei sale balcanice, Franța se grăbește să-i arate prietenie. Și la începutul anului 1887, ministrul său de afaceri străine, Flourens, a consimțit să primească delegația Adunării Naționale Bulgare, însărcinată să-i solicite ajutorul puterilor europene contra Rusiei care vrea să dispună de soarta Bulgariei, el a făcut-o ca *să reamintească bulgarilor recunoștința ce o datoresc ei Rușilor, și i-a sfătuit să se arate supuși!!!*, «Histoire de Russie», Milioukov, III, pags. 1026-1027.

Această atitudine le-a făcut Rușilor și mai mare plăcere cu cât celelalte puteri nu dădeau Bulgarilor aceste sfaturi. Ea este bine primită de către Alexandru al III-lea, care are imediat ocazia să-și arate satisfacția față de guvernul francez. Când Bismarck, care acuză pe ministrul de răsboiu francez, generalul Boulanger, că vrea să pregătească un răsboiu de revanșă, întreabă Saint Petersburgul că dacă în caz de răsboiu franco-german, Rusia ar păstra o neutralitate binevoitoare față de Germania, Rusia răspunde că în interesul Europei, Rusia nu poate admite o nouă zdrobire a Franței și că în acest caz nu numai că ea nu vrea să ajute contra Franței pe un aliat al Austro-Ungariei care practică în Balcani o politică anti rusă, deci ea nu va rămâne neutră în eventualitatea unui răsboiu franco-german. Astfel se prepară apropierea franco-rusă. Pentru moment este numai o «entente cordiale», născută din comunitatea unor interese comune, dar nu e vorba de un tratat. Alexandru al III-lea nu se poate hotărî la o alianță efectivă cu o țară cu regim republican. Așa că cu toate că alianța germană nu inspiră nici o încredere, el ezită să o rupă cu Germania.

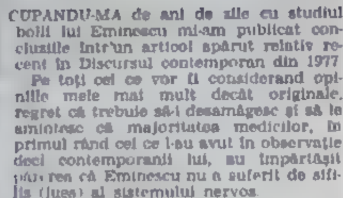
Dar oricum, relațiile se încordează din ce în ce mai mult între Rusia și Germania. La neînțelegerile politice se adaugă un conflict economic. Protecționismul din ce în ce mai marcat pe care guvernul îl practică în a doua jumătate a domniei lui Alexandru al III-lea, lezează profund interesele germane. Bismarck răspunde tarifului din 1887 printr'o urcare considerabilă a drepturilor de vamă pe mărfurile rusești. In același timp el se forțează să facă greutăți Rusiei ca să nu găsească împrumuturi pe piața germană. Dar Rusia cu tot răsboiul vamal, menține taxele fixate, găsind capitalul în Franța. Așa ia naștere o nouă legătură între Franța și Rusia.

Prietenia dintre cele două țări se găsește consolidată, în timp ce o animozitate reciprocă îndepărtează Germania de Rusia. Moartea lui Wilhelm I-ul, prieten personal al Rusiei, precipită ruptura germano-rusă. Din partea sa, noul împă

(*Urmează pag. 28.*)

EMINESCU, MARELE NECUNOSCUT

De Dr. OVIDIU VUIA

OCUPANDU-MA de ani de zile cu studiul bolii lui Eminescu mi-am publicat concluziile într'un articol apărut relativ recent în Discursul contemporan din 1977

Pe toţi cei ce vor fi considerand opiniile mele mai mult decât originale, regret că trebuie să-i desamăgesc şi să le amintesc că majoritatea medicilor, în primul rând cei ce l-au avut în observaţie deci contemporanii lui, au împărtăşit părerea că Eminescu nu a suferit de sifilis (lues) al sistemului nervos.

Paralel cu lucrarea mea apare în ţară un fundamental studiu semnat de psihiatrul din Iaşi, Ion Nica, Mihai Eminescu, structură somato-psihică, în care bazat pe cele mai ştiinţifice descrieri şi observatii scoase din arhivele ce i-au stat generos la dispoziţie, aduce argumente definitive că marele poet român nu a suferit de o formă psihică a luesului nervos ci de o psihoză endogenă de tip maniaco-depresiv.

Diagnosticul de sifilis a fost susţinut în 1887, cu totul empiric şi conform model lansate de şcoala germană, de drul Iszak din Iaşi întărit de altfel mai târziu şi de Marinescu. În cazul celui de al doilea fiind vorba de un savant recunoscut suntem obligaţi să ne oprim mai în deaproape asupra faptelor

După cum se ştie lui Eminescu i s'a făcut autopsia în ziua de 16 Iunie 1889, existând un raport depus la Academie, nesemnat, se crede a fi fost întocmit de medicul internist Tomescu, cel ce a asistat pe poet în ultimele sale zile de viaţă. În treacăt fie spus dar datele macroscopice ale organelor (degenerescenţă gravă grăsoasă a ficatului şi rinichilor) ridică acut suspiciunea că la moartea atât de misterioasă a poetului ar fi putut contribui substanţial şi injecţiile cu mercur administrate de prisos pentru o afecţiune inexistenţă

Creerul lui Eminescu este uitat pe fereastră în soare şi după câteva zile de nefixare, se trimite lui G Marinescu spre examinare Subliniem încăodată faptul că în 1889 Marinescu avea 26 de ani fiind începător, asistent al lui Babes, şi dacă nu a primit piesa profesorul se pot discuta două alternative. Ori cazul prezenta interes numai pentru curiozitatea tânărului asistent ori — şi eu înclin spre a doua ipoteză — pe undeva anumiţi oameni, să nu zic o întreagă protipendadă, aveau teamă de diagnosticul severului profesor Victor Babes

Intr'o scrisoare datată, 29 Iunie 1914, Marinescu recunoaşte că a văzut creerul lui Eminescu, acesta având circonvoluţiile bogate şi bine desvoltate, cu o uşoară atrofie a lobilor frontali cu îngroşare a leptomeningelui aspectul [illegible] a avut-o şi Eminescu Ulceraţiile amintite de Călinescu nu sunt descrise de Marinescu deci ele rămân de domeniul fantasticului Creerul fiind într'o stare [illegible] de putrefacţie, Marinescu renunţa la examenul său microscopic, aruncându-l pur şi simplu Este foarte greu să mi explic ca şi specialist acest lucru, atunci când se ştie că diagnosticul de sifilis cerebral şi de paralizie generală progresivă se poate face şi după luni de zile de putrefacţie prin nefixare pe creerele aparţinând cadavrelor exhumate Este de presupus că Marinescu ar fi vroit sa execute un examen citoarhitectonic de fineţe al creerului de geniu ceace în condiţiile date nu mai era posibil sau că nu a mai avut timp sa se ocupe de el Se ştie că, din păcate, marele savant nu etala o consideraţie prea deosebită pentru artişti, [illegible] prin aceiaşi ani îi întoarce spatele lăsându-l în mare durere pe patul său de suferinţă [illegible] cum îl numeşte Heine pe al său în aceiaşi situaţie de paralizat

Deci într'o epistolă particulară Marinescu îşi [illegible] numai cu intenţia de a sluji o [illegible] legendă [illegible] Nietzsche Lenau de Maupassant şi alţii

Deşi lipsit de lustrul academic al cunoscutului neurolog Drul Petca Gh contemporanul lui Marinescu, în cartea sa Mihai Eminescu Cauzele morţii sale Studiu Bucureşti 1934, se arată mult mai ştiinţific dotat când scrie în concluziile sale că «Eminescu n'a fost nici sifilitic şi nici alcoolic Fără a nega posibilitatea unei cauze ereditare, studiul relevă ca principală cauză a psihozei poetului a fi surmenajul cerebral, oboseala precoce şi intensă a facultăţilor sale intelectuale»

Este curios totuşi că azi, când, după cum arată cartea drului Nica şi modestul meu articol, lumea medicală este definitiv lămurită în ce priveşte diagnosticul bolii lui Eminescu, să se întâmpine o puternică rezistenţă chiar din partea literaţilor cu interes de a-şi însuşi adevărul în vederea unei adecvate analize şi priceperi

Recent G. Munteanu, un pretins comentator eminescian, revine la teoria de mult vetustă şi criticată a sifilisului congenital privind boala lui Eminescu. Diagnosticul nu se poate susţine fiindcă sifilisul congenital se manifestă până cel mai târziu la 30 de ani cu o serie de forme degenerative pe care niciunul din membrii familiei poetului nu le-a prezentat, să nu mai vorbim de Eminescu frumos ca un Adonis Dar G Munteanu merge cu îndrăzneala aşa de departe în cât îl ia în focul criticii pe drul Nica, considerând că în fond natura bolii unui creator nu are nicio valoare, important ar fi ca psihiatrul să poată explica substanţa şi geneza geniului Nu ne însuşim nici deplasata observaţie adresată memoriei lui Marinescu pe care îl declară vânător de creeres, vina savantului după cum am arătat fiind aceea că nu şi-a împlinit datoria, până la urmă, ca om de ştiinţă ne executand un hotărâtor examen histologic al sistemului nervos central

Trecând pe lângă puzderia de elucubraţii de fond ne grăbim să-i răspundem lui G. Munteanu şi tuturor celor ce ar gândi ca el şi să arătăm pe scurt ce importanţă are cunoaşterea bolii psihice a unui artist şi aceasta în primul rând pentru înţelegerea operei sale.

Să începem cu două exemple date chiar de Marinescu prin ele apropiindune de poetul nostru

Moebius analizând patografic pe Nietzsche ajunge la concluzia că ar fi suferit de paralizie generală, formă quartenară a sifilisului nervos. Ori cum această boală se manifestă prin anumite prodromuri cu mult înainte de izbucnirea bolii, savantul german a început să studieze opera filozofică a lui Nietzsche, concluzând că tot ceace a scris în ultimii doi ani, înainte de atacul din ziua de 3 Ianuarie 1891, ar avea la bază expresia ideilor de grandoare paralitică. Preocuparea directă a savantului era aceea de a degrada pe filozoful care a îndrăznit să ridice glasul împotriva marelui kaiser al Germaniei. Să mai adaog că pe-atunci persista credinţa în acţiunea aşazisei otrăvuri luetice în declansarea rashului creator, ceace bine — înţeles nu avea şi nu are nicio bază demnă de luat în seamă

Este interesant de amintit că urmaşii lui Moebius din respectul prea mare faţă de nume, n'au îndrăznit să-l infirme formal diagnosticul ci numai să elibereze operele lui Nietzsche de orice semne de demenţă paralitică ceace este totuna însă cu a da dreptate sorii filozofului Elisabeth Foester Nietzsche, că el nu ar fi avut niciodată infecţia primară deci boala lui nu era de natură sifilitică

Pentru aceiaşi perceptie strictă apare şi boala lui Maupassant Cunoscându-se cu precizie contractarea afectului primar, în aventurile sale de pe celebrul Bateau mouche, patografii zeloşi s'au grăbit să-l declare ca pe tipul paraliticului general cu posibilităţi creatoare În Le Horla descrie [illegible] propria-i psihoză în debutul ei Interpretarea respectivă denotă în primul rând o totală ignorare a operei lui Maupassant atunci când după Le Horla a mai dat multe nuvele şi romane de mare originalitate şi frumuseţe. Azi se ştie că în timpul lui Le Horla Maupassant era mai mult sub influenţa cursurilor lui Charcot asupra magnetismului şi că de la mama lui Laure a moştenit crizele de migrenă şi tendinţa de a face cu uşurinţă halucinaţii după cele mai mici doze de medicamente Debutul sifilisului cerebral la Maupassant a fost înregistrat odată cu întreruperea oricărei activităţi scriitoriceşti, cu romanul său L'Angelus, rămas numai la câteva pagini, restul operei sale nefiind influenţată de maladia sa mortală Majoritatea medicilor sunt de părere că Maupassant nu a avut paralizie generală ci o formă de arterită cerebrală sifilitică ceace e cu totul altă ceva

Reintorcându-ne la Eminescu amintim că înainte de îmbolnăvire nunumai că activitatea lui nu arată niciun semn de demenţă dar ea atinge un apogeu unic în literatura noastră prin poemul Luceafărului şi a Doinei Alături de poezia sa trebue aşezată activitatea lui de ziarist de la Timpul, asupra acesteia din urmă numai amintesc pe cei cu interesul să o defăimeze fără nicio bază ştiinţifică.

In 1883 Eminescu are primul atac de psihoză endogenă depresivă şi acesta fiind de o durată neobişnuită, desigur nimeni nu contestă defectul psihic manifestat printr'o sărăcie a inspiraţiei poetice dar nu una totală Este greşit şi nu corespunde realităţii să se susţie că poetul moare ca şi creator în 1883 aruncându-se vălul uitării peste cei şase ani până la sfârşirea lui fizică în anul 1889 Se mai ştie azi că în acest interval a scris capodopere poetice ca De ce nu-mi vii, Kamadeva, Nu mă înţelegi, Sara pe deal şi La steaua cât şi o parte din Scrisoarea a Va Părerea unor critici că aceste poezii ar fi fost scrise din memorie datând dinaintea îmbolnăvirii este mult mai hazardată decât supoziţia noastră

Aşadar se impune o reviziune radicală a concepţiei noastre despre boala poetului şi asta pentru a ne putea apropia cu adevărat de esenţele operei lui Este greu ştiu fiindcă ne lovim de unii idoli ai trecutului, deci de mari obstacole extrastiinţifice

In primul rând se ridică G. Călinescu cu a sa Viaţă a lui Mihai Eminescu, în care pe urma datelor de arhivă şi manuscrise, criticul va construi cu măestrie dar nu pentru a realiza o istorie adevărată ci un act de creaţie un fel de roman al vieţii lui Eminescu, şi deci nu ceace se înţelege printr'o biografie, nici cel puţin romanţată

In ceace priveste sifilisul lui Eminescu susţinut de Călinescu nu are nicio valoare ştiinţifică, el constituie un bluff ca atâtea ale lui, o figură de stil Călinescu atunci când scrie că spirocheta joacă în sângele lui Eminescu, o face pentru metafora şi ritmul alert al stilului şi nu cu gândul la faptul real în sine

Călinescu a afirmat de nenumărate ori că a călinesciza e o proprietate ce-i aparţine numai lui ceace se pare că n'au priceput o serie din emulii săi de azi. Dar cât de jalnică, în detrimentul culturii noastre apare alăturarea generaţiei lui G. Călinescu de cea a lui Titu Maiorescu sau Nae Ionescu

Al doilea exeget al lui Eminescu, de data aceasta de o mare probitate ştiinţifică este neîndoios Perpessicius, munca lui eminesciană rămânând ca un adevărat monument al literaturii româneşti

Toate astea nu ne împiedecă să semnalăm că marele scriitor eminescian a greşit lăsându-se condus de o prejudecată cu nimic justificată, că anul 1883 este decisiv în viaţa lui Eminescu după el urmând marele întunerec aşa cum a evoluat în Nietzsche după 1891 Această supoziţie eronată l-a determinat să plaseze toată creaţia lui Eminescu înainte de anul 1883 deşi manuscrisele eminesciene aflate din abundenţă la Academie nu sunt datate de autorul lor, ele fiind doar numerotate de urmaşii săi

Despre falsitatea acestui postulat vorbesc unele studii făcute pe marginea anumitor documente eminesciene mai ales în ultimii ani În 1886 într'o scrisoare redactată de Eminescu, aflat singur la băile Liman de lângă Odesa, îi citim nunumai scrisul dar şi psihicul complet în ordine capabil de o muncă intelectuală Atribuirea zelului său ştiinţific şi cel de a învăţa sanscrita, din perioada bolii aşazisei demenţe paralitice, constituie de-acum un alt călinescism venit să compromită definitiv seriozitatea ştiinţifică a unui autor declarat biograf

In lumina acestor date îmi voi permite să susţin că până acum, nu ne aflăm decât în perioada dogmatică a interpretării operei eminesciene, viitorului revenindu-i sarcina de a elibera pe Prometeul cel înlănţuit.

Pentru a fi lămuritor mă voi referi la soarta lui Hölderlin, mult timp considerându-se că tot ceace a scris după izbucnirea bolii sale ţine de domeniul patologicului deci numai înseamnă poezie. Printre alţii este şi meritul filozofului — psihiatru Jaspers, de a fi trecut peste graniţele unor îngrădiri anchilozante — cum este acea a noastră despre Eminescu încă — şi să arate capacitatile creatoare ale poetului şi după izbucnirea psihozii sale Unii cercetători francezi exagerând după părerea lui Jaspers şi a noastră declară drept artă chiar şi poezia lui din perioada inintelligibilă, cea din ultimii ani

Numai cu astfel de premize descătuşate de orice sentinţe apriorice vom putea pătrunde pe Eminescu, OM şi AUTOR.

Deaceea îndrăznesc să scriu că atâta timp cât nu ne vom servi de astfel de jaloane de studiu, conforme cu cel mai elementar adevăr, Eminescu va dura în timp aşa cum am enunţat încă în titlu, ca un mare necunoscut.

OVIDIU VUIA

NE SCRIU CETITORI

OFENSIVA REVIZIONISMULUI MAGHIAR

Stimate Domnule Govora,

Găsindu-mă la prietenul meu profesorul Hudiţă, am aflat de lucrarea Dvs., Transilvania Românească. Această descoperire mi-a făcut mare impresie din motive diverse pe care le voi aminti. Dar în prealabil mă presint: adică născut în Ardeal, la Arad, în secolul trecut, participant în 1918 la Alba-Iulia ca delegat supleant al Soc Petru Maior din Budapesta.

Chestiunea revisionismului maghiar m'a interesat totdeauna şi de aproape

Cu ocazia primei mele ieşiri din ţară după războiu, în 1968, m'am întors cu faimosul pamflet «Le dossier de la Transylvanie» şi cu alte documente cari mi-au desvăluit intensitatea acestei propagande In interior această propagandă nu poate fi combătută din motive pe care le cunoşteţi şi Dvs. Din când în când apare câte o luare de poziţie în vreo revistă, pe un ton mai de grabă conciliant şi desigur fără ecou în afară. In Occident căruia se adresează maghiarii pentru a convinge opinia publică de acolo, oamenii politici, etc., că la Trianon s'a făcut o mare nedreptate Ungariei milenare şi care cer sa fie reparata. Nu este nevoe să vă pun în temă, cum se spune, cartea Dvs. arătând o perfectă orientare în aceasta chestiune Fraza Dvs finala: «situaţia este nu numai confuză ci periculoasă, teribil de periculoasa — denotă o justă apreciere a situaţiei. Propaganda maghiară a stârnit ecouri nefavorabile nouă Desbaterile recentului Congres International de Istorie de la Bucureşti au arătat din nou cu câtă răbdare a trebuit să acceptăm din partea ungurilor şi a bulgarilor, desigur instigaţi, aserţiunile cari au depăşit larg limitele unui academism care ar trebui respectat, măcar de forma.

Dovadă că propaganda maghiarilor a stârnit ecouri nefavorabile nouă, este luarea de poziţie semnată de oameni ca Raymond Aron şi alţii. Editura ca, «Universal defénse of Hungary», «Transilvanian World Federation», «Comitee of Transylvania Inc.» şi altele despre care eu nu ştiu, arată calea delicată uneori pe care a luat-o propaganda maghiară

Emigraţia română, de nuanţe atât de diferite din păcate care ar trebui să combată acţiunea maghiarilor, are o atitudine pasivă, ba chiar indiferenta Această propagandă, se spune, este dirijată de Moscova cu scopul de a învrăjbi cele două emigraţii, maghiară şi română, şi a slabi astfel o colaborare mai activă între ele, dirijată contra regimurilor comuniste Această motivare a tăcerii noastre o găsesc fără logică Dacă intenţiile Moscovei au fost identificate, atunci maghiarii din afară, liderii emigraţiei, nu dezavuează toate calomniile care se debitează în adresa noastră, începând cu statistici false şi terminând cu pamflete ca acela recent al lui Balogh intitulat «L'histoire démytifiée de la Roumanie» În această optică lucrarea Dvs mi-a făcut plăcere fiindcă ea vine de la Madrid, din ediţia D lui Tr Popescu pe care îl stimez foarte mult Ea îmi dă speranţă că vor urma şi alte lucrări în această chestiune care ar trebui să intereseze neamul întreg, indiferent de opţiuni politice şi ideologice Şi în acest context îmi permit să adaug şi eu ceva la acest dosar

1) *Front istoric:* —Contestarea etnogenezei în Ardeal, noi am fi fost absenţi la venirea maghiarilor, acum o mie de ani, acolo suntem nişte veneticì

2) *Front diplomatic.* —Teza maghiară este că destrămarea monarhiei Austro-Ungare a fost o greşală o spune chiar istoricul francez Erlanger într'o biografie consacrată lui Clémenceau «A fost cea mai mare greşală a Tigrului de a respinge oferta de pace separată a lui Carol, împaratul în 1916»

3) *Front sentimental* să-l zicem. In Ardeal ar trai «3.600.000» de unguri? sub grea apăsare, ameninţaţi să dispară, genocid cultural, fizic chiar.

Cu ocazia trecerii mele prin Paris, în vara anului 1979, am lăsat un material documentar destul de bogat la câţiva prieteni şi anume la I Raţiu, N. Penescu şi R Câmpeanu. Materialul meu se ocupa mai ales cu datele statistice din trecut şi actuale, participarea maghiarilor la viaţa publică şi culturală azi, etc Nu ştiu în ce măsură s'a utilizat acest

material. In linie generală propaganda Dvs celor din afară trebue să fie publicată nu în limba română noi știm cum stau lucrurile ci în engleză germană și franceză. Sunt atâtea energii, condeiuri de mare clasă printre Dvs încât colaborarea unei strategii unitare măcar pe acest teren să poată fi realizată.

Prietenul Gh. Cioránescu de la R. F. E. a scos o broșura sub egida secției de cercetări R. F. E. în care arată participarea maghiară la viața politică și culturală. Studiu foarte interesant care ar trebui plasat într-o revistă de mare circulație. Maghiarii au reușit să se infiltreze la revista «E[illegible]» cu circulație mică dar foarte apreciată în cercuri intelectuale din Franța. In 1978 mi-a căzut în mână revista catolică de la Londra «TABLETS» în care în 3 numere consecutive se vorbește de genocidul din Ardeal.

Anul acesta s'au împlinit 60 de ani de la Trianon. Ar fi fost o ocazie minunată de a plasa câteva articole. Eu am trimis un articol la «Le Monde» cu o scrisoare adresată lui A. Fontaine prin care îl rugam să-l publice. A fost refuzat pe motiv ca este prea lung și ar stârni răspuns din partea maghiarilor. In schimb în 1979 la 11 Sept. a apărut, tot în «Le Monde» un articol al unui maghiar, de Daruvar, în care deplânge dispariția monarhiei Austro-Ungare în urma tratatului de la St. Germain.

Ar trebui să arătăm că dacă timp de secole nu au putut fi stabilite raporturi dacă nu cordiale, măcar normale, tolerabile pentru cele trei naționalități oprimate la periferia Ungariei români, slovaci și sârbo-croați, vina o poartă oligarhia maghiară care a format clasa conducătoare, conții Appony, Betrlen, Teleki aceiași care au condus delegația țării lor la Trianon. Această clasă s-a obstinat să refuze drepturile elementare politice o lege electorală mai largă care să permită intrarea acestor naționalități în Parlament. De ce 2.800.000 de români din Ardeal au fost reprezentați în 1910 în parlamentul maghiar, cu numai 3 deputați? Rolul oamenilor în făurirea istoriei nu este neglijabil dar libertatea de acțiune a unui Karoly, a unui Iaszi în 1918 a fost limitată prin greșelile trecutului. De la 1920, data tratatului de la Trianon, maghiarii vor să nesocotească aceste grave erori, această implacabilă logică a erorii care apasă asupra lor și pentru a scăpa de acest blestem s'au aruncat în brațele unui fanatism primitiv.

Sper să pot pleca în Occident în 1981, pentru a-mi vizita fiica care trăiește la Paris. Poate cu această ocazie să am plăcerea să vă întâlnesc pentru a vă felicita și pentru a ne sfătui de ce ar mai fi de făcut.

Editura Domnului Tr. Popescu ar putea să joace un rol mare, național, în contracararea propagandei maghiare. Sper să-l pot întâlni și pe el. Până atunci vă rog să primiți, Stimate Domnule Govora, felicitările mele întârziate. Lucrarea Dvs indică poate o nouă eră și o nouă orientare a emigrației în acest domeniu.

Dacă găsiți util vă rog să-mi răspundeți pentru a afla dacă rândurile mele au ajuns la Dvs.

Cu multă stimă al Dvs.

Dr. J.

RELATIILE ROMANO - RUSE

rat. Wilhelm al II-lea, impulsiv, este mai puțin înclinat să respecte tradiționala prietenie ruso-prusacă.

Cu noul cancelar Caprivi, el urmărește o politică de apropiere de Anglia. Alianța cu Rusia, împăratului și lui Caprivi le pare de prisos și chiar jenantă. Pe de altă parte, încheierea în 1883, a Triplei Alianța care o unește cu Austria-Ungaria și cu Italia, Germania se simte destul de puternică, ca să nu se teamă și de Rusia.

Izolarea reciprocă în care se găsesc Franța și Rusia le impune să se înțeleagă. Astfel apropierea franco-rusească înregistrează rapid progrese. In August 1891 escadra franceză a făcut o vizită celei rusești la Cronstadt căreia i-a urmat cea a escadrei rusești la Toulon în 1893.

După August 1891 Franța și Rusia se angajează printr-un schimb de scrisori să se ajute reciproc în cazul unei agresiuni din partea unei a treia puteri. Pe urmă la inițiativa guvernului francez o convenție militară este semnată la 17 August 1892 de către șefii de Stat major francezi și ruși generalii de Moisdeffre și Obrucev. In acea convenție se prevăzu că cei două țări se vor ajuta cu toate forțele de care dispun în caz de răsboiu cu una sau două din puterile Triplei Alianțe. In fine, la 30 Decembrie 1893 guvernul rus și la 4 Ianuarie 1894 guvernul francez aprobă în mod oficial convenția militară.

Dacă alianța franco-rusească protejează pe cele două aliate contra unei eventuale agresiuni din partea Germaniei, ea nu este suficientă să-i permită Rusiei să-și *recucerească imediat vechea preponderanța în Balcani*, observă Paul Milioukov în «Histoire de Russie», III, pags. 1029-1030.

Guvernul rus își dă seama de aceasta și în ultimii ani ai domniei lui Alexandru al III-lea își îndreaptă toate sforțările politicei sale în extremul orient. In acest timp pune la cale construcția unei căi ferate care să străbată Siberia dealungul ei. Transiberianul început sub Alexandru al III-lea, va fi terminat sub Nicolae al II-lea și va avea un rol foarte important în istoria Rusiei.

GANDIND LA VOI

E o toamnă fără noimă cu iz de igrasie,
Bolnavă ca o navă alunecînd spre pol,
Cu muzică infirmă de circ sărac și gol,
Ne bombardează zilnic o ploaie de leșie.

Stau singur la o masă într-o cafenea
Din tîrgul vechi, al vechiului Brașov;
Mi-e dor de-o mîngîiere cu ochi de catifea,
Cînd văd trecînd, grăbite, femei cu părul mov.

La cafeneaua asta, ca o navă alunecînd spre pol,
Aud, pe unii, vorbind tare o limbă de huilă,
De-mi vine să sparg țeste, teșite, fără milă
Cînd mă privesc pieziș cu ochii de mongol.

Dar mă întorc în mine și mă gîndesc la voi,
Si-mi vine- un dor de ducă, un dor de voi îmi vine;
Mă-ncarc de poezie ca via de ciorchine
Si mă întreb ca prostu, cînd veți veni la noi?

Că știu un vin, mai vechi decît letopisețiî,
Veniți să-l bem; e prea mult noroi afară!
Ne vom culca, domol, dorul ascuns într-o vioară
Si-l vom trezi în zorii dimineții

V. COPILU CHEATRA

NOTE SI COMENTARII

De L. I. C.

In RSR domnește o singură obsesie: Mișcarea legionară. S-au scris și editat câteva cărți împotriva M. L., în care combinația haotică de absurdități se împletește cu falsul istoric și ura marxistă. Cu toate că doctrinarii comuniști trâmbițează prin toate mijloacele de propagandă că M. L. n-a avut nici-o priză în «masele largi populare» și că numărul membrilor acestei organizații era infim (circa 2.000.000 în 1938) partidul comunist român (1 100 membrii în 1944), cheltuește sume enorme să dovedească ceeace nu poate fi dovedit: că M. L. este o organizație anarhică și sângeroasă. In acest scop se folosesc cozile de topor, de care abundă «societatea multilateral dezvoltată» — prin teroare și asasinat. O dovadă o constitue și cartea dlui N. Carandino «De la o zi la alta». D. N. Carandino nu a fost un gazetar de mâna a doua. Prin urmare se presupune că d. Carandino era bine informat atât de prestigiul uriaș pe care M. L. l-a avut (și-l are încă!), în România, mai ales în pătura intelectuală și în rândurile țărănimii care formează marele procent al populației țării. Totuș, N. Carandino, la adăpostul «partidului», și mai ales al faptului că M. L. nu poate răspunde calomniilor, își înflorește paginile cu repetate elucubrații atribuind adevărului absolut propriile sale sentimente schimonosite. (Un prieten din România îmi scrie amuzat că a descoperit un pamflet scris de un alt gazetar, tipărit într-o broșură care deschidea o «Galerie a lichelelor». Primul portret era al lui N. Carandino.)

N. Carandino se străduește să-și facă un portret ideal, mai ales prin atacurile împotriva legionarilor, recurgând la fals și minciună. Să dăm un exemplu. Iată ce scrie N. Carandino la pagina 251, referindu-se la o notă împotriva sa, a lui Camil Petrescu, apărută în ziarul «Buna Vestire»: «Am rămas o clipă nedumerit, deoarece eram în bune relații de societate cu cei trei directori ai ziarului ...», etc. «Buna Vestire» nu a avut niciodată trei directori. In seria 1937-1938 directori au fost Dragoș Protopopescu și Toma Vlădescu. Deci numai doi. Cine a fost în amintirea dlui Carandino cel de al treilea? Mai jos, N. Carandino se explică: «Nu l-am atacat numai în «Facla» (unde N. Carandino era prim redactor n. n.), ci simultan în toate ziarele și revistele la care aveam acces, iar aceste atacuri coincideau cu ale lui Eugen Ionescu, sau, în presa dreptei, cu ale lui Toma Vlădescu, aflați înaintea mea pe poziții «anticamiliste». La ora aceea Toma Vlădescu era tocmai unul din directorii ziarului «Buna Vestire» — cum am spus. D. Carandino mai scrie în această privință: «N-am pretins decât o desolidarizare a *direcției* (deci a lui Toma Vlădescu) și am întreprins, la rândul meu, cercetări. Ele s-au simplificat, dealtfel, prin vizita redactorului paginii literare, mărturisindu-mi că a fost «strâns cu ușa» de directorii lui, deci și de Toma Vlădescu, unul din directori, care era «anticamilist» și care se manifesta în scris ca atare.

Incă o inexactitate a dlui Carandino este aceea că «Buna Vestire» era «oficiosul extremei drepte» — adică al M. L. vrea să spună d. Carandino. Proprietarul «Bunei Vestiri» era Mihail Manoilescu, care își avea partidul lui, partid socotit conservator. La «Buna Vestire» au scris și câțiva legionari, dar Corneliu Codreanu printr-o circulară, în anul 1937, după un atac publicat de acest ziar împotriva lui Madgearu [illegible] un pact de neagresiune, făcuse cunoscut că «Buna Vestire» ca și «Porunca Vremii» nu erau ziare legionare. Cum se explică faptul că d. Carandino neglijează amănuntele esențiale. Până în 1940 când [illegible] M. L. a devenit ziarul «Cuvântul» director fiind profesorul universitar P. P. Panaitescu M. L. nu a avut [illegible] ci numai reviste săptămânale sau lunare, aparținând organizațiilor județene sau regionale, care aveau o arie restrânsă de comunicări.

La pagina 212, d. Carandino scrie: «Organele de presă ale legionarilor și cele ale cuziștilor, când nu aveau în fruntea lor personalități deosebite, atingeau stilul «Porunca Vremii ...», etc. Ziarele pe care le citează d. Carandino a fi legionare, însă, aveau în fruntea lor profesori universitari sau personalități de prestigiu pe care chiar d. Carandino îi recunoaște ca atare: Dragoș Protopopescu, P. P. Panaitescu, Toma Vlădescu, Nichifor Crainic etc. «Paginile Cuvântului, ale Curentului, ale Calendarului ... mai scrie d. Carandino, și ale revistelor anexe erau pline de invective și de amenințări. Nae Ionescu și Dem. Teodorescu (îi omite pe [illegible] Onicescu și Titus Devechi pentru motive lesne de înțeles) aduceau în dispute un stil propriu. Dar adversarii nu îi cruțau, *ba chiar îi determinau să adopte ei înșiși* «manierele» pe care le socotisera reprobabile». Iată cât de arbitrar poate fi un gazetar în afirmații incontrolabile — mai ales când are certitudinea că nu i se poate răspunde el fiind la adăpostul «partidului».

Amintirile dlui Carandino, când abordează teatrul și femeile (pentru care are vocație cum însuși mărturisește), sunt digerabile. Uneori chiar spumoase și atrăgătoare. Indată, însă, ce depășește domeniul specialității sale, devine condamnabil. Condamnabil pentru lașitatea și reaua credință cu care încearcă să devină un cronicar al vremurilor. Pentru a putea dovedi aceasta ne-ar fi necesară hârtia unui volum de cel puțin proporțiile cărții dsale. De aceea îl părăsim cu observația: «Așa se scrie istoria!»

* * *

Editurile comuniste se străduesc să «reconsidere» valorile culturale, prin reeditarea unor opere. Aceste reeditări nu sunt lăsate așa cum au apărut inițial operele prin îngrijirea autorilor, ci sunt ajustate la necesitățile propagandistice ale partidului. In primul rând, fiecare operă este însoțită de un comentariu prin care ești prevenit că autorul a fost în viziunea lui ... progresist. Apoi, îl reeditează ... selecționat. Ca și în cazul Jurnalului Marthei Bibescu, aleg numai paginile în care autorii își manifestă ostilitatea pentru legionari, cum a fost cazul unor articole ale lui Nicolae Iorga din «Neamul românesc». Când, însă, este vorba de perioada în care M. L. nu exista, atunci «partidul» prin funcționarii săi culturali tipăresc operele trunchiate. Astfel, în 1979 au apărut două volume de articole tipărite de Nicolae Iorga în «Semănătorul» și «Floarea darurilor» între anii 1903-1906. Aceste articole au fost tipărite în două volume chiar de Nicolae Iorga. Primul volum intitulat «O luptă literară», articole semnate în Semănătorul, editat în 1914, iar cel de al doilea, cu acelaș titlu, în 1916. In finalul «notei asupra ediției», autorii Valeriu și Sanda Râpeanu scriu: «Am lăsat de o parte din paginile volumului «O luptă literară» articolele ... », și le citează. Noi transcriem numai câteva din titlurile articolelor omise, pentru a indica intenția celor care fac «istoria» astăzi în RSR. Iată-le: «Regele la Iași», «Cuvântarea Regelui la Academie», «Zece Mai», «Dobrogea de astăzi», «Principele Carol», «Manifestații contra grecilor», «O obrăsnicie a bunilor noștri prieteni străini», «Carmen Sylva în literatura românească». Apoi, autorii ediției se explică parțial, prin aceea că N. Iorga transforma discuția literară în porniri xenofobe, pamfletare de un nivel ce nu caracterizează pe adevăratul savant N. Iorga, și nu aduceau un plus la înțelegerea personalității sale, a ideologiei sau a curentului. Mai departe autorii ediției se scuză, în continuare: «Din paginile nepublicate în volum de Iorga, am eliminat mici notițe de la rubricile Cronica și note bibliografice, lipsite de importanță ». Astfel imaginea activității și ideologiei lui N. Iorga nu ne apare cu nimic știrbită» — zic propagandiștii comuniști. Prin urmare, o întrebare pare justificată: De ce le-au omis? Micile notițe nu jenau nici depozitul de hârtie pus la dispoziția propagandiștilor — și fără îndoială întregeau oglinda personalității lui Iorga. Cu atât mai mult cu cât «micile notițe» erau ale lui Iorga, care le-a socotit necesare, explicative.

* * *

Presa din exil se face remarcată prin publicația de cultură «DRRUM», redactată de Ion Halmaghi (Fondator Vasile Posteucă).

D. Ion Halmaghi își propune să reproducă lucrări ale scriitorilor prohibiți în țară, și fragmente din marile opere ale înaintașilor, care atestă valorile noastre morale și culturale. Ultimul număr Ianuarie-Aprilie 1980 reproduce un fragment din «GETICA» lui Pârvan. In articolul de fond, D. Ion Halmaghi scrie: «Pârvan descrie existența istorică a Geților în surprinzătoare amănunte, cu toate manifestările ei de civilizație și cultură-pornind de la limbă, situații istorice, unelte de lucru și ocupații, artă și strategie militară, conflicte și organizare politică, muzică, morminte, credințe religioase, datini și obiceiuri, maniere de comportare și stilul de viață, adică întregul specific etnic, în raport cu mulțimea impresionantă de grupări etnice, de civilizații și culturi cu care Geții au venit în contact, cu care s-au luptat, de care s-au apropiat, sau, pe care le-a asimilat».

Numărul de care ne ocupăm, mai aduce colaborările Dlor: D. Paulescu, Titus Bărbulescu (cu un studiu intitulat «Dimensiunea tragică în teatrul lui Blaga»), G. V. Bumbești,

Ştefan Munteanu. Rubrica de «Insemnări şi cărţi» este semnată de Aron Grămadă

* * *

La Tel Aviv apare în limba română revista «Shevet Romania». In numerele 6-7 din 1980 printre alte articole de «istorie evreiască» întâlnim şi unul al Dlui Israel Marcus, intitulat «Pedeştrii» o revoluţie evreiască în România». D Israel Marcus, îşi previne cititorii în câteva rânduri culese în cursiv, la începutul articolului său emoţionant: « *a fost o răscoală împotriva paşnica. A fost o răscoală împotriva răscumpărării* insişte. Această răscoală a fost «pe la mijlocul anului 1899», din cauza anisemitismului populaţiei româneşti de la sate şi oraşe. Pe evrei — spune d. Israel Marcus — «i-a cuprins subit panica şi n-au găsit altă soluţie decât să-şi ia lumea în cap» Curios! Până la d. Israel Marcus tot mapamondul ştia că antisemitismul în România a fost iniţiat de Corneliu Codreanu. Deci acum aproape 100 de ani, exista o serioasă problemă evreiască în România. Din ce cauză? Iată ce spune d. Israel Marcus: «La baza antisemitismului se afla o idee exploatată la maximum (în parlament, la catedrele universitare, în presă, în zeci şi zeci de cărţi şi broşuri şi de manifeste), de un şir poate nu atât de impozant dar tare gălăgios de antisemiţi de la personalităţile politice şi culturale, la lichelele de rând », pentrucă «un vânt aspru s-a abătut asupra lui Israel» (Ecoul pribegilor Piatra Neamţ 1900). Mai departe în acelaş articol. *«Guvernul e profund antisemit, mai toată presa e sincer antisemită»*

De observat că încă de la sfârşitul secolului trecut România începea să se numească Israel cu toate că numărul evreilor «în această epocă era de 260.000» — spune d. Israel Marcus «Evreii — mai scrie d Marcus — au hotărât să fugă cât mai departe să scape de infernul care li se creiase în *ţara în care*, pe mulţi dintre ei îi *chemase* şi *ademenise* cu una cu două, cu trei generaţii mai înainte»

D. Israel Marcus te dezarmează şi cu faptele «istorice» şi cu judecata pe care numai d. Iaser Arafat ne-ar putea-o elucida.

Noi ne mulţumim să reţinem un singur fapt Toată «tragedia evreilor» despre care vorbeşte d. Marcus, se petrecea înainte de Corneliu Codreanu. Şi o întrebare· *Care să fie cauza, adevărata cauză, a acestor tragedii ale evreilor?*

In revista de limbă română «Facla», din Israel, au apărut o serie de articole cu reproduceri şi comentarii ale fragmentelor din cartea lui Gabriel Bălănescu publicate de revista noastră sub titlul «Insemnări de bord ale unui navigator orb»

Comentariile sunt publicate sub titluri de senzaţie: «Din culisele serviciului secret antonescian. Antonescu, spionajul englez şi Veturia Goga», sau «Părerile unei principese ruse despre comunism şi evrei», etc. Stilul comentariilor din revista «Facla» îi priveşte pe redactori. Noi ne simţim datori să explicăm numai că atât comentariile cât şi reproducerile sunt — conform tradiţiei cunoscută (a «nemţilor» cum ar zice d. Govora) — alterate prin trunchieri, prin omiterea amănuntelor care îi dezavantajează şi prin inversări intenţionate de dialog

Comentariile anonimului de la «Facla» debutează cu întrebarea dacă intra-adevar întâlnirea dintre Gabriel Bălănescu şi Eugen Cristescu, în închisoare, a avut loc: «Evocările lui Bălănescu — scrie «Facla» — trebuesc primite cu toată rezerva, măcar că are aerul că şi-a impus o oarecare notă de obiectivitate» Gabriel Bălănescu şi-a transcris cu fidelitate amintirile! Dar redactorii de la «Facla» îi atribue propriile lor obiceiuri In plus este şi neinformată Eugen Cristescu a murit în închisoare, chiar în celula în care a stat cu G. B., după un an, adică în 1950, în braţele unui tânăr sârb — povestindu-i acestuia amintiri despre Antonescu

Nu ne-am fi sesizat de comentariile din «Facla», dacă nu remarcam faptul că a inversat dialogul dintre G B şi E. C Nu Cristescu a stat de vorbă cu pricipesa rusă, ci G. B Ne întrebăm· să fie vorba de o lectură superficială, sau de o rea intenţie

Suntem datori cu această precizare pentru a păstra intact înţelesul textului publicat de revista noastră

L. I C

INSTIGATIILE DOMNULUI MARIUS LIGI

IV

De TRAIAN POPESCU

«Procesul Iorga» a fost montat la repezeală

In noaptea de 16-17 Aprilie 1938 Căpitanul a fost arestat la Predeal

Procesul a fost trimis spre judecare la Tribunalul Militar dela Malmaison în Bucureşti, fixându-se ziua de 19 Aprilie, pentru începerea desbaterilor, contrar tuturor regulelor judecătoreşti în materie şi în chiar după amiaza aceleaşi zile, s'a dat sentinţa fixată de Armand Calinescu — şase luni de închisoare grea — pentru ultragiu — maximumul prevăzut de Codul Penal român Acuzarea cât şi condamnarea erau bazate pe scrisorile trimise de Căpitan Profesorului Iorga, reproduse mai sus

Cum era de aşteptat ordinele Regelui către Tribunalul alcătuit din ofiţeri supuşi — fără reticenţe morale sau naţionale — i-a aplicat pedeapsa dictată, toate pledoariile apărării, dovezile aduse etc rămânând fără efect

Atmosfera duşmănoasă în care decurseseră desbaterile şi procedeul bizar de grăbit, lăsau impresia certă că totul era doar preludiul altor măsuri represive, deoarece poliţia şi jandarmeria au arestat în aceiaşi noapte elita legionară de care nu se atinseseră până atunci, pentru a nu alerta masele

Intr'adevăr în următoarele treizeci de zile echipa juridică a lui Armand Călinescu a montat un nou proces — procesul politic — născocit de minţile bolnăvicioase ale tiranilor Ţării, prin care urmăreau lichidarea Căpitanului şi a Gărzii de Fier. Căpitanul era acuzat de «*înalta trădare*», sub pretextul că ar fi deţinut acte secrete de Stat — în realitate şase ordine confidenţiale ale jandarmeriei către posturile de jandarmi privind urmărirea şi arestarea legionarilor; *relaţii cu străinătatea şi cu puteri straine care-l finanţau*, proba de bază fiind o scrisoare apocrifă, atribuită lui Codreanu şi care în realitate era a unui ziarist ne- legionar Rădulescu — Thanir, care s-a prezentat în ultimul moment la uşa Tribunalului Militar pentru a depune mărturie şi a recunoaşte paternitatea scrisorii, fără însă ca Tribunalul să accepte; *armarea populaţiei cu scopul de a provoca războl civil* — invenţie cinică a Ministrului de Interne Armand Călinescu, deoarece niciodata nu s'au descoperit depozite de arme sau muniţii în casele legionare

Apărarea şi Căpitanul în pledoaria lui, au spulberat toate acuzaţiile născocite de regimul carlist Inutil Condamnarea fusese deja fixată şi ordonată şi Codreanu a fost condamnat în noaptea de 27 Mai 1938 la 10 ani muncă silnică ca trădător de Ţară, dupăce cu două zile mai înainte Regele Carol al II-lea, prin Decret Lege, introdusese pedeapsa cu moartea

Domnul Vasile Mailat, avocat în acest proces, scrie în cartea — «Marturii despre Legiune» — editura Dacia - Rio pag 126

> «sentinţa nu ieşise din capul şi convingerea judecătorilor militari. Ei erau numai instrumente oarbe Hotărârea fusese redactată în cabinetul Ministrului de Interne Călinescu şi aprobată de Rege
>
> Deliberarea care ţinuse toată noaptea, fusese farsa care trebuia să acopere crima ce va urma»

Condamnat pentru «Innită Trădare» de Colonelul Constantin Dumitru şi Tribunalul Militar, Corneliu Zelea Codreanu!?, care timp de 16 ani fusese târât din închisoare, în închisoare pentrucă se încăpăţânase să apere Constituţia şi instituţiile democratice ale Ţării, protestând în parlament şi presă contra încălcărilor samavolnice ale guvernanţilor, nu era numai o nedreptate strigătoare la cer, ci o insultă adusă legilor şi o ruşine pentru neamul românesc Nemernicia guvernanţilor trecători la cârma Statului, a fost cu atât mai mare, cu cât ei au dovedit că sunt unelte oarbe ale unor interese *din afară*, propovăduitoare de «idealuri socio-politice» streine de aspiraţiile şi drepturile poporului român

Intr'un climat atât de prielnic ca regimul carlist din România anilor 1930-1940, iudaizată dela Rege şi Guvern până la cele mai mici sectoare ale administraţiei de Stat — poliţie şi jandarmerie —, e explicabilă graba ce a avut-o evreimea cum a mărturisit-o în gazeta din Cairo, de a înlătura posibilităţile redeşteptării româneşti preconizată de Corneliu Zelea Codreanu.

Sase luni mai târziu, în noaptea de 29-30 Noembrie 1938, au inscenat povestea tentativei de fugă de sub escortă şi sbirii jidovimei au asasinat mişeleşte pe Capitan, pe Nicadori, pe Decemviri, după ritualul talmudic prin strangulare, convinşi că prin decapitarea Sefiei Mişcării Legionare şi prin teroarea care a urmat, Românii prin «resemnarea milenară» vor uita martirajul Căpitanului şi învăţăturile lui

Ordinele evreimii fuseseră împlinite şi satisfacţia şi-o mărturiseau prin valurile de şampanie care a curs şi prin salutul batjocoritor «Traiască Legiunea cat şi Capitanul»

Regele asasin a primit împrumuturile convenite, călăul ministru de interne Armand Călinescu a ajuns la 7 Martie 1939 Prim Ministru, ca răsplată a fidelităţii cu care împlinise planul întocmit pentru asasinarea Căpitanului şi lichidarea prin teroare a Gărzii de Fier, iar Iuda se desfăta în onoruri, fără a renega asasinatele comise, fără nici o remuşcare de constiinţă pentru mişelia la care participase şi căreia îi deschisese drumul

Căpitanul avusese dreptate, fusese «un incorect, un necinstit sufleteşte».

Cu toate acestea Garda de Fier la 6 Septembrie 1940, când s'a constituit Statul Naţional Român Legionar, nu s'a gândit o clipă să se răzbune sau să-i plătească neomenia cu care s'a purtat. L'au uitat la Vălenii de Munte şi cum am mai scris şi altădată, dacă n'ar fi fost Gestapo-ul german care să-l pedepsească pentru imixtiunile lui în «afacerile politice» ale Reichului, utilizând elemente periferice legionare, cu dublul scop de a face «o lichidare de conturi» cu profesorul Iorga şi a arunca blamul asupra Legiunii, pe care, cum s'a dovedit la 21 Ianuarie 1941, nu o dorea nici puternică, nici stăpână pe destinele Neamului Românesc, profesorul ar fi fost, după alungarea Regelui trădător, în 1948 primul preşedinte al României judeo-comuniste a Anei Pauker, sau murea la canal sau în închisoare

* * *

Tara, consternată de uciderea Căpitanului, a Nicadorilor şi a Decemvirilor nu s'a mişcat, Nici «lovitura de Stat Regală», nici procesele ridicole inscenate Sefului Mişcării Legionare, n'au produs nici cea mai mică revoltă, niciun protest, măcar formal, din partea bătrânilor politicieni sau al «demnitarilor Ţării».

Grosolanele minciuni şi acuzaţii absurde puse la baza uciderii şi schingiuirii tineretului legionar, care era tineretul Ţării, apărătorii ei de mâine, copii lor, nu l-au făcut să tresare de indignare. S'au complăcut într'o tacită indiferenţă, chiar într'o complicitate nedemnă, cu adevăraţii trădătorii ai Ţării călăii şi asasinii acestui tineret, care era vigurosul continuator al tradiţiilor autentice româneşti.

Problemele Ţării în acea vreme nu erau succesiunea politică, ajungerea la putere, râvnită de toţi, ci salvarea intereselor naţionale grav ameninţate de încleştarea de destin european din 1938-1944, pe care Căpitanul acelui tineret o intuise, o profetizase, pregătind oastea care să-i facă faţă. Eliminarea lor inumană, brutală, complăcea comunismul jidovesc, al cărui joc l'au făcut guvernanţii români de atunci, cari lipsiţi de scrupule, de iubire de Neam şi Ţară au fărâmiţat după acea România Mare, prin miopia lor politică.

Câteva luni mai târziu, la 23 Februarie 1939, Armand Călinescu plin de el declara ziaristului francez — de rit mozaic — Leon Herman — trimis al ziarului «Paris Soir» ca să-i ia un interviu «Garda de Fier a dispărut pentru totdeauna» cum relatează Dl Pamfil Seicaru în cartea sa «Istoria partidelor Naţional, Ţărănesc şi Naţional-Ţărănesc, vol. II, pag 255-57, adaugând·

> «Apele adânci sunt în curgerea lor liniştite, la fel şi poporul român înşeală prin aparenta lui linişte cu care acceptă resemnat vitregia împrejurărilor. Regele Carol a fost convins că într'un an dictatura lui a fost admisă de aproape unanimitatea ţării. Ecoul acestei convingeri îl gasim în interwiul lui Călinescu» «Armand Călinescu nu arăta în aceste declaraţii, un optimism publicitar era expresia unei convingeri Sapte luni mai târziu s-a verificat în condiţii tragice, cât erau de amăgitoare aparenţele»
>
> «Intrebarea este urmărea regele permanentizarea regimului, consolidarea «Frontului Renaşterii Naţionale», dându-i funcţiunea pe care o avea partidul naţional-socialist în Germania? Pot răspunde că regele nu acorda acestui «front» o mai substanţială realita-

LE VICE-PRÉSIDENT DU CONSEIL ROUMAIN ACCORDE SA PREMIÈRE INTERVIEW EN EXCLUSIVITÉ A « PARIS-SOIR »

«La Garde de Fer a disparu à jamais» nous affirme M. Calinesco

[illegible]

La Garde de fer

— Et la Garde de fer ?

— C'est déjà une vieille histoire, dit le vice-président du Conseil. La Garde de fer n'existe plus. Il n'est donc plus nécessaire d'en parler. Son nom même n'a plus lieu d'être cité. C'est peut-être dommage pour vous et pour vos confrères journalistes car c'était là un excellent sujet de reportage sensationnel disparu maintenant à jamais. Excusez-moi de vous enlever ainsi, en quelque sorte, le pain de la bouche, s'excuse en souriant M. Calinesco.

Le ministre ajoute en conclusion :

— Mais vous pourrez décrire maintenant à vos lecteurs l'aspect d'une grande Roumanie forte et unie n'ayant qu'un désir, celui de travailler en paix et en parfaite amitié avec ses voisins, ses alliés et tous les peuples qui le désirent. »

Léon HERMAN.

te decât acea acordată de opinia publică, a fost o măsură trecătoare, ținta lui fiind refacerea celor două partide: liberal și național-țărănesc, cărora le erau destinați ca șefi Victor Iamandi și Armand Călinescu, respectiv. In judecata regelui, cele două partide ar fi asigurat funcționarea pur formală a unui regim parlamentar comod, scutindu-l să mai exercite fățiș dictatura. Fără îndoială că o asemenea concepție era de domeniul himerelor, dar nu mai puțin sintetiza obiectivul final al operației începute la 11 Februarie 1938»

Intr'adevăr aparențele au fost amăgitoare. La 21 Septembrie 1939, călăul tineretului neamului românesc, Armand Călinescu, a fost țintuit de gloanțe pe asfaltul podului Elefterie din București, plătind astfel ticăloșiile făcute cu mâna-i haină, de Irod dement care ucisese sut[illegible] tinere legionare dornice să împlinească măreţul destin rezervat Neamului Românesc.

Prahovenilor le-a revenit meritul de a fi răzbunătorii Căpitanului.

Dela sfârșitul tragic al Căpitanului ei fuseseră obsedați de ideia că lor le incumbă datoria de a-l răzbuna și au format în acest scop 30 de echipe gata de supremul sacrificiu. Toate au căzut din cauza indiscrețiilor sau a împrejurărilor potrivnice. Părea că toate oștile diavolului îl apărau pe Armand Călinescu. Totuși ultima, de sub șefia avocatului Miti Dumitrescu, a reușit să spele această rușine depe obrazul Neamului Românesc.

Tristă hărăzire de destin, cum o mărturisește avocatul Miti Dumitrescu șeful celor nouă tineri din Prahova, care se deciseseră să pedepsească nedreptatea făcută Căpitanului și să-i împlinească vrerea de a fi răzbunat.

In Circulara nr. 146 din 11 Februarie 1938 Căpitanul scrisese:

«Domnul Istrate Micescu a cerut omorârea mea pentru înalte rațiuni de Stat.

Șeful Legiunii râde de moarte și nu se păzește de ea.

Fac această circulară pentrucă VREAU SA FIU RAZBUNAT.

Așa cum v'a spus Moța.

Și nu dintr'o poftă personală de răzbunare, ci pentrucă am convingerea că VEȚI FACE UN BINE NAȚIEI ROMANEȘTI»

In mesajul transmis Țării prin Radio București ocupat de ei în aceeași zi, Miti spune:

«Armand Călinescu, Președintele Consiliului de Miniștrii a fost executat de o echipă de legionari. Suntem toți copii de români din Prahova și am împlinit o necesitate dureroasă. Am pedepsit pe acela cu al cărui consimțământ a fost ucis cel mai mare dintre Români, Corneliu Zelea Codreanu»

iar în scrisoarea testament lăsată de ei, scriau:

«... Din dragoste adâncă față de acest pământ frământat de sângele atâtor martiri, din dragoste pentru Neamul acesta, vom încerca să rupem o frântură din trupul uriaș al viermelui conducător ce roade ființa Neamului.

Priviți cu încredere viitorul. Nu uitați că Neamul Românesc are o misiune sădită în el de Dumnezeu și că există o linie de onoare a Neamului... Echipa»

Odată împlinită misiunea ce și-au asumat, s'au predat autorităților, cu toate că știau că-i așteaptă moartea în chinuri apocaliptice. Efectiv chiar în după amiaza aceleiași zile, cu trupurile transformate în saci de carne și oseminte frânte, au fost «împușcați-cadavre» deja — într'un simulacru pe locul unde Armand Călinescu își primise răsplata crimelor săvârșite.

Domnul Pamfil Seicaru care a trăit drama acestor tineri, începând cu postul de radio unde a asistat personal la predarea lor, povestește în cartea amintită, pag. 256-257:

«In primul moment, când Armand Călinescu a căzut ciuruit de gloanțe, regele Carol și-a pierdut siguranța cu care înfruntase realitățile politice interne. A recurs la represiunea cea mai spectaculară, în stilul mai vechi al lui Abdul Hamid»

«... cel însărcinat cu misiunea represiunii spectaculare a fost Generalul Gavrilă Marinescu, numit ministrul poliției.

Cu scopul de a înspăimânta Garda de Fier, prefecții au designat în toate capitalele de județe câte trei legionari spre a fi imediat împușcați, iar cadavrele au fost expuse în piețele publice. In Capitală în afară de cei trei sortiți împușcării pentru fiecare județ, au fost executați și cei nouă care participaseră la asasinarea lui Armand Călinescu. Au mai fost deasemenea împușcați dintre legionarii aflați în lagărele din Vasluí (32), din Miercurea (30), din închisoarea Râmnicu Sărat (10) și spitalul Brașov (6).

Cruzimea este respinsă de sensibilitatea poporului român și excesul de teroare a produs un efect cu totul contrariu celui urmărit de rege. Există în structura sufletească a Românilor un adânc sentiment de dreptate, respingerea a tot ce este act arbitrar, adică o sentință dată și executată fără respectarea formelor legale ale justiției.

In reacțiunea regelui, după asasinarea lui Armand Călinescu, nu poate fi vorba de o congestie asasină a furiei, este un act asupra căruia a meditat, dacă nu a fost chiar prevăzut mai de mult, ca o ipoteză într'un plan de luptă. Fiorul de groază care a străbătut țara, acea tăcere totală ca în fața unui cataclism cuprindeau sentința dată de sentimentul de omenie al poporului român, care a fost ultragiat de asasinatele din ordinul regelui Carol. Dictatura regală alunecă pe dâra de sânge»

Cifrele date de Dl. Seicaru sunt aproximative, căci în realitate excesul de zel provocat de lichelismul diverșilor prefecți și șefi de închisori, care vroiau să-și dovedească atașamentul față de regimul carlist, a dublat în multe capitale numărul victimelor legionare. In scurtul răstimp al Statului Național Legionar nu s'a putut stabili cifra exactă execuțiile fiind efectuate fără înregistrări administrative, [illegible] mulți dintre vinovații represiunilor preferaseră să se autopedepsească. Au existat însă și alții-glorie lor-care au avut curajul să raporteze că în județul respectiv nu existau legionari, evitând să-și mânjească mâinile și conștiința cu sângele nevinovat al legionarilor vizați.

In orice caz, «NOAPTEA CUȚITELOR LUNGI» cum o numește Inginerul Nicolae Roșca în titlul art[illegible] publicat de Carpații Nr. 19/1979, sau ABDUL-HAMID [illegible] înregistrarea Domnului Pamfil Seicaru, a constat din 255 de asasinate fizice și mii de schingiuiri morale pentru restul deținuților legionari, a căror soartă depindea [illegible] Salomeei moderne Elena Lupescu din Alea Vu[illegible] ta ovreică a regelui Carol al II-lea. Pentru istoria Le[illegible] noaptea de 21 Septembrie 1939 va rămâne noaptea românească a «Sfântului Bartolomeu», căci în această noapte a fost sortită crucificării floarea tineretului românesc. Sute de potențe intelectuale creatoare, genii științifice na[illegible]le — ingineri, medici profesori, muncitori și țărani de nădejde, au fost măcinați, în această noapte de pomină de mitralierele unui rege paranoic și depravat, care nu s'a gândit, o clipă măcar, la golurile lăsate în patrimoniul românesc intelectual, la această elită conducătoare de mâine a Țării, numai pentrucă așa vroiau și ordonaseră dirigenții semiți ai comunismului internațional.

Cei nouă cavaleri ai dreptății, care — și sacrificaseră voluntar, tinerețea, puterea lor creatoare și viața pentru a elimina călăul Țării anticomuniste, nu fuseseră [illegible] criminali de rând, nici mercenari, nici teroriștii anon[illegible] țări, ci niște eroi ai eliberării Neamului lor de dominația veneticilor care încălcaseră drepturile autohtonilor.

Nu vi se pare Stimate Domnule Marius Ligi, că acești legionari «cavaleri ai dreptății» sunt mai degrabă precursori și martiri ai luptei pentru asigurarea drepturilor omului și libertății individuale în Țara lor?

Poporul evreu în mileniile lui de istorie biblică, a răspuns la fel violanței prin violență, ba au mers până acolo că au răstignit pe cruce chiar pe fiul lui Dumnezeu, numai pentrucă acesta îi alungase cu biciul din templul profanat de zarafi și de misiți, ei vroind dominația materiei nu spiritualitatea divină. «Ochi pentru ochi, dinte pentru dinte» e dreptatea «more judaica» aplicată și în zilele noastre na[illegible] statului Eichmann și arabilor palestinieni de [illegible] Israel.

Oare dece n'ar fi permis și altor națiuni «să păcătuiască» făcându-și singuri dreptatea refuzată de organizarea statală, sau de neaplicarea legilor? mai ales când acestea violențe izbesc pe vânzătorii de frați?

CEL DE AL PATRULEA CAZ — Jilava 1940 —

Jilava [illegible] din jurul Bucureștilor fusese în secolul [illegible] fortărețe de apărare [illegible] mântă după [illegible] închisoare militară, iar [illegible] tea galeriilor ei subpământene unde [illegible] cinau fizic deținuții prin tuberculoză.

Dela apariția Mișcării Legionare, a fost destinată schingiuirii lor, iar după asasinarea Căpitanului afectată și pentru cimitir al lui, al Nicadorilor și al Decemvirilor, aleși de guvern ca să-l însoțească în călătoria către «lumea rece[illegible]»

La crearea în 1940 a Statului Român Național Legionar au fost arestați, din însărcinarea Conducătorului Statului Generalul Ion Antonescu, toți asupritorii, schingiuitorii, executorii, într'un cuvânt toți călăii tineretului legionar și închiși la Jilava. Din destăinuirile unuia s'a aflat [illegible] incinta fortăreței unde fuseseră arun[illegible] trupurile sugrumate și ciuruite de gloanțe ale asasinaților amintiți. Groapa cimentuită fusese umplută cu vitriolul furnizat în cantitate de ovreiul Karmitz, iar deasupra ei fusese prăvălit un bloc de ciment de mai multe tone greutate și 2 metrii grosime.

Arestații urmau să fie judecați pentru crimele lor de un tribunal special, ca o satisfacție dată Țării ultragiată în sentimentele ei umanitare, prin bestialitatea cu [illegible] oameni corupți sufletești [illegible] și schingiuiseră mii de tineri naționaliști români.

Fuseseră strânși acolo, prinși de poliția legionară, peste 600 foști miniștrii, militari, prefecți, militari, executori, jandarmi, polițiști, care se întrecuseră în sclul de satrapi și călăi.

Garda de jandarmi de până atunci fusese înlocuită cu gardă legionară, ad hoc constituită din membrii ai d[illegible] gardă [illegible] se schimba săptămânal.

La ordinele Generalului Antonescu, Ică Antonescu [illegible] tru al [illegible] în acea vreme, instituise o comisie de anchetă formată din judecători și funcționari ai D[illegible]tului de Justiție, care să cerceteze cazul și să stabilească gradul de responsabilitate al fiecăruia.

In această comisie nu participa nici un legionar [illegible] permisese lui Ică Anto[illegible] anti-legionare provenind dir [illegible] votați vechiului regim care tergiversa[illegible] derea procesului.

Către sfârșitul lunii Noembrie 1940 au început la Jilava lucrările pentru descoperirea mormântului Căpitan[illegible]

Cadavrul lui Corneliu Zelea Codreanu, apărut nedescompus, intact, din tenebrele mormântului cimentuit și înecat de vitriol, a fost acuzatorul, iar garda legionară, păzitoare a deținuților, Tribunalul Popular care l-a judecat, condamnat și executat pe loc pentru crimele de lèse-românism de [illegible] vinovați 64 dintre arestați și asta cu 24 de ore [illegible] de a fi puși în libertate de Ică Antonescu.

Cum s'a ajuns la tragicele întâmplări în noaptea ridicării lespedei de ciment, ne-o povestește Vasile Posteucă în volumul lui «Desgroparea Căpitanului»

«Trăesc și acum clipele acelea și mă înfior. Și vorbesc de unul singur cum vorbiam și atunci. Dece l-ați omorît, măi? Dece? Dece ați însângerat întreaga istorie viitoare a neamului românesc? Ce v'a făcut acest om? N'ați știut că prin El vorbește însăși istoria românească? Cu ce veți putea plăti crima aceasta care întunecă lumea, care-l întunecă la față pe însuși Dumnezeu?

Da... În noaptea aceea la Jilava s'a împlinit voia lui Dumnezeu. Învierea lui Corneliu Codreanu și pedepsirea fulgerătoare a călăilor lui. Cei ce cădeau în noaptea aceia sub gloanțe, în cazematele de alăturea ale Jilavei, nu cădeau din vrerea pământeană, ca rezultat al unei uri sau însetoșări de răsbunare, ci sub biciul implacabil al destinului, al voiei lui Dumnezeu, pentru a restaura ordinea și respectul dreptății în lume.

Mă gândesc astăzi după 4 ani la toate acestea și văd cele întâmplate acolo, total desprins de evenimente și oameni. Cei ce loviau în cazematele Jilavei, erau numai instrumente ale unei porunci care venia din mormântul Căpitanului. Nimic mai mult. Era o poruncă mare, uriașă, pe care oamenii n'o puteau înconjura, căreia nu i se puteau refuza. Era glasul Căpitanului: «Doresc să fiu răsbunat... deoarece sunt convins că în felul acesta veți face un mare bine neamului românesc».

Și în timp ce noi răcâiam lutul cu degetele, alte brațe mânate de destin ridicau pietrele depe sufletul Căpitanului. Isbiau cu moarte pe călăi...

...Au fost și mai sunt încă oameni (și probabil vor mai fi!) cari să ne acuze că i-am împușcat pe călăii Căpitanului, fără a-i judeca. Dar oare deschiderea mormântului dela Jilava n'a fost un proces? N'a fost cea mai teribilă sentință, care va rămânea în toată istoria românească? Biruința legionarismului în cadrul naționalismului european nu era cea mai formidabilă sentință? Mai era nevoie de formalități?

...Pe cei dela Jilava i-a judecat istoria și tot ea i-a pedepsit prin mâna legionară, la porunca mormântului care se deschidea în noaptea aceea, pentru a aduce a doua zi, neamului întreg, ridicat cu fruntea spre cer, vestea învierii».

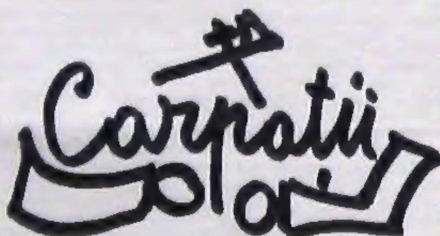
...Doamna Lilica scoate din buzunarul hainei Căpitanului cărticica de rugăciuni: rugăciunile Sf. Antonie de Padova. Apoi taie haina la piept. La gât stau intacte: săcușorul cu țărână și câteva cruciulițe cu chipul Mântuitorului și al Maicii Domnului. Toate sunt intacte, neatinse de umezeală. Însăși trupul Căpitanului e parcă astăzi trecut din viață. Pieptul e bombat, de par'că ar vrea să iasă din haină, iar sub pielea albă se deslușesc bine de tot vinele cu sânge roz. E în adevăr o minune. Căpitanul n'a putrezit. Pe când celelalte trupuri sunt prăbușite, al lui e întreg, neintrat în descompunere. Jumătatea de față care n'a fost atinsă de țărână e albă și luminoasă. Ca de om viu. Privim la el cutremurați. Da! Căpitanul a fost un sfânt. El n'a putrezit și nu va putrezi. Am credința nestrămutată că așa se va păstra și de acum încolo, în mormântul dela Casa Verde.»

* * *

Au trecut 42 de ani dela tristele întâmplări reamintite mai sus și retrăind toată drama Mișcării Legionare atunci și drama Țării care a urmat, pe care Corneliu Zelea Codreanu a prevestit-o în tot tragismul ei, constatăm că pe de o parte a existat și continuă să existe o forță diabolică, ocultă, înverșunată în intenția de a distruge sub toate aspectele și sub toate regimurile politice perindate, mișcarea naționalistă a Legiunii Arhanghelului Mihail, împlinirea revoluției spirituale a «Omului Nou», urmată de redresarea morală și națională a Neamului Romanesc, iar pe de altă parte o vigoare miraculoasă în rândurile Mișcării Legionare, care cu toate persecuțiile suferite, decimările sângeroase la care a fost supusă, dezertările inerente atâtor ani de sbucium și de sacrificii, supraviețuiește, e viguroasă, tenace în lupta, păstrand intactă credința neștirbită în Căpitan și în victoria finală.

Cândva, poate istoria va deslega enigma complotului urzit împotriva Neamului Românesc, unind voințele de exterminare a legionarismului, a unui rege asasin Carol al II-lea, a lui Armand Călinescu, un estropiat smintit așezat deacurmezișul Istoriei Poporului Român, a unui Patriarh senil — Miron Cristea, a lui Nicolae Titulescu, spân la chip și suflet, a Prof. Nicolae Iorga, a Mareșalului Ion Antonescu, a Regelui Mihai I — trădătorul, a lui Gheorghiu Dej, executorul poruncilor staliniene.

Pentru ei toți paginile Istoriei s'au închis definitiv, pentru Codreanu și Garda lui de Fier, rămân mereu deschise, până la împlinirea minunei Arhanghelului Mihail.

MEMORIUL

sguduiri violente, este organizarea de alegeri libere în aceste Țări, alegeri cu drept de prezență a tuturor forțelor politice naționale, supraveghiate și controlate de Organizația Natiunilor Unite sau însăși de acest înalt for, împuternicit cu puteri discreționale. Numai atunci siguranța se va înscăuna pe Continent, numai atunci Țările europene vor putea să coopereze și să dea conținut Continentului. Altfel, în actualele condiții politice și economice nesiguranța va crește și însăși viața opresorului poate să fie pusă în primejdie.

Pentru a se ajunge la această soluție salutară pentru destinele Europei, este neapărat necesar să se procedeze la abolirea acordurilor secrete semnate la Teheran și Yalta la sfârșitul celui de-al doilea războiu mondial. De acolo a început tragedia Europei și deacolo s'a deslănțuit pofta nesățioasă a imperialismului sovietic. Aceste acorduri aberante stau la baza împărțirii Europei în zone de ocupație și în zone de influențe. Aceasta este — causa causarum — a nesiguranței în care se sbate Europa în ultimii 35 de ani. Ele sunt responsabile de convoiul de suferințe, umilințe, privațiuni inimaginabile a popoarelor ce au avut nefericirea să cadă în aria sovietică la rușinoasa împărțeală dela Yalta. O rezoluție în acest sens a fost adoptată la Congresul W. A. C. L., ce a avut loc la Geneva în luna Iulie 1980.

Prezentăm acest MEMORANDUM în numele Asociațiilor Românești din Exil, cu speranța că Dumnezeu va lumina mințile și conștiința participanților la această Conferință, pentru a lua decizia salvatoare, aceia de a reda poporului român, precum și celorlalte popoare ce se găsesc în aceiași situație, libertatea și dreptul deași făuri vieata conform voinței lor.

A. D. 1980. Octombrie.

PAMFIL SEICARU

NE-A PARASIT

In dimineața zilei de 20 Octombrie 1980, s'a stins la München Dachau marele gazetar, prieten și colaborator al nostru, Pamfil Seicaru.

Inima lui care timp de 85 de ani bătuse la unison cu bucuriile sau tristețile plaiurilor românești, pe care le menținea vii în sufletul lui, a încetat de a mai bate, considerând poate că cei 65 de ani de frământare gazetărească și scriitoricească pentru a-și apăra Tara și Neamul, erau mai mult decât o datorie împlinită, o mucenicie pe altarul lor.

Pierderea minții lui luminate-bibliotecă neestimată — în care rămăseseră perfect catalogate și prezente, cele mai bune și folositoare pagini scrise în lumea întreagă, este o pierdere de neînlocuit și aici în exilul luptător pentru dreptatea cuvenită României și acolo în Tara de departe, pe care o colinda cu gândul și cu vorba oridecâteori ne întâlneam, făcând traseul viitoarelor plimbări pe care urma să le facem împreună deacurmezișul ei, la reîntoarcerea acasă.

Decan și mentor al gazetărismului românesc, Pamfil Seicaru a luptat și cu spada și cu pana, pentru făurirea și menținerea României Mari. Ca tânăr sublocotenent a participat în primul răsboi mondial, în care, faptele de arme înfăptuite pentru împlinirea visurilor seculare de unire a tuturor Românilor i-au adus cea mai mare decorație de războl — Mihai Viteazul —, iar după acea ca gazetar și avocat a realizat ansamblul tipografic pur românesc «Curentul», pe care l'a pus total în slujba apărării intereselor vitale ale Neamului Românesc.

Deputat în parlamentul românesc a fost biciuitor al moravurilor balcanice introduse de politicianism în viața publică românească, a isbit necruțător în toți cei care greșau din rea credință față de Neam, fiind în acelaș timp sprijinitorul necondiționat al claselor năpăstuite economic: țărănimea, muncitorimea, învățătorii, micii funcționari.

La atâtea merite a avut o sigură slăbiciune; supărarea lui cu Profesorul Nae Ionescu, pe care contopindu-l cu Mișcarea Legionară, nu a dat importanța cuvenită fenomenului legitim românesc al legionarismului; s'a îndepărtat de el, de tineretul care forjat în convulsiunile primului război mondial lupta din răsputeri ca să fortifice și să păstreze ceace generația lui Pamfil Seicaru și a părinților lor realizase: — România Mare —. S'a alipit sufletește de el abia târziu, în exilul comun, când drama Tării de la 23 August 1944 l'a adus pe aceaș linie consecventă de luptă anti-comunistă, pe care nu a mai părăsit-o până ce a închis ochii.

A suferit fără murmur privațiunile inerente exilului și mai mult chiar, dar nu s'a plecat și în munca scrisului fără preget, zi de zi, a găsit mânghâere la loviturile vitregiei timpurilor. Maldărul de manuscrise lăsate, dovedesc din plin sbuciumul sufletesc al acestui adevărat Român care nu putea rămâne indiferent la drama în care aruncaseră Neamul și Tara, inconștienții și trădătorii de la data fatidică amintită. Stigmatizarea lor, în conștiința generațiilor viitoare, era o obligație morală a oricărui Român din exil, dar a lui, făuritor al României Mari, martor al atâtor sacrificii și jertfe la Mărăști și Mărășești, unde Mausoleul eroilor necunoscuți, ridicat de Pamfil Seicaru, pe cheltuiala și din îndemnul lui, a dat acoperământ și odihnă veșnică osemintelor atâtor martiri, era o predestinare, pe care el a știut s'o împlinească pentru gloria lor și pentru împăcarea conștiinței lui de camarad.

Pierderea timpurie a tovarășei de viață Constanța Seicaru, l'a copleșit de durere, dar nu l'a înfrânt, ci dimpotrivă l'a îndârjit mai mult spre împlinirea sarcinei ce-și luase față de ea; colaboratoarea credincioasă și realizatoarea miilor de pagini scrise de un vulcan intelectual în erupție, pe care ea le aranja, le bătea la mașină și le pregătea pentru tipărit, de a continua lupta până la capăt. Și asa a facut. A scris până s'a sfârșit.

Cine n'a avut prilejul să admire la lucru, în exil, această pereche de fanatici ai scrisului în împlinirea misiunei ce și-au asumat de apărători ai românismului, nu poate prețui puterea lor de dăruire românească.

Volumul cuprinzând articolele lui din «Curentul» anului 1944, recent apărut în editura Curentul-ui dela München, rămâne un teribil rechizitoriu contra trădării dela 23 August 1944 și contra partidelor zise istorice, pe care le-a prevenit de nourii grei ce se apropiau amenințând destinul Neamului Românesc, consecința «filismelor» lor greșite. Totul inutil. Orbirea și ambițiile au pregătit terenul marei trădări.

Incontestabil faza exilului petrecut în Spania dela 1945-1974 a fost cea mai prolifică. Probabil că «omenia românească» a spaniolilor, înțelegerea lor pentru drama României sub ciubota comunistă pe care o cunoscuseră și ei în 1936, a contribuit creiându-i climatul favorabil activității lui scriitoricesti. Sute de articole, pamflete, pagini de istorie, au împărtășit românilor și streinilor din generațiile ridicate după cel de al doilea răsboi mondial, părerea lui obiectivă asupra evenimentelor întâmplate, farsa democrațiilor occidentale care au vândut Europa de Est, lipsa de scrupule și de viziune politică a lui Churchill, Delano Roosevelt și a politicienilor formați de suprastructura ocultelor care dirijează soarta omenirii împingând-o implacabil spre sclavia judeo-comunistă.

Gazetele «Chemarea» și «Curierul Românesc» din Paris, «Liberty and Justice», realizată și redactată de el în Madrid, «Carpații» și «El Alcázar» din Spania, «Curentul» din München, stau mărturie și rămân isvor nesecat de informație pentru cercetătorii politici de mâine.

Fără răgaz a combătut comunismul leninisto-marxit şi a desvăluit «uşurinţa» politică a Anglo-Americanilor, care a dus la fărâmiţarea estului Europei şi la creşterea potenţialului răsboinic al Sovietelor, care ameninţă astăzi planeta.

Cărţile scrise în exil: Răspuns Glasului Patriei Robite, Karl Marx: Insemnări despre Români, comentat, Istoria Partidelor Naţional, Tărănesc şi Naţional Tărănesc, La Roumanie devant la Grande Guerre, Finlandizarea Europei, Portretele lui: Octavian Goga, C. Sterre, A. C. Cuza, Th. Arghezi, Mihail Sadoveanu, Nicolae Iorga, broşurile Mica Romă, Davai Ceas, Canalul Rhyn Marea Neagră, Adevăruri care trebuesc amintite, etc., sunt istoria politică a Europei şi a celor 20 de ani ai României Mari, cu urcuşurile şi coborâşurile ei.

Pamfil Saicaru rămâne un exemplu pentru gazetarii români de mâine, atât prin conştinciozitatea imformării şi pregătirea profesională, cât şi prin capacitatea lui intelectuală şi devotamentul pus în slujba cauzei românismului în lume.

Fără exagerare putem afirma că a căzut, ca soldat, în lupta de descătuşare a Neamului nostru şi a Europei de ameninţarea comunismului sovietic.

Nimic nu poate fi mai lămuritor în această privinţa, decât mesajul adresat Tării, cu ocazia interviu-lui luat în anul trecut Maestrului de către un reporter al Radio-ului Europa Liberă din München, cu prilejul împlinirii a 65 de ani de gazetarie, pe care îl reproducem integral, întrebându-i, ce i-a determinat să nu-l transmită niciodată?

«Incerc să-mi stăpânesc emoţia când cu îngăduinţa reprezentantului postului de Radio Europa Liberă, mă adresez vouă cititori ai ziarului «Curentul», de care m'am despărţit în ziua de 9 August 1944. La data acea am ieşit din Tară.»

«De atunci au trecut 35 de ani. In această îndelungată despărţire inima mea a rămas în Tară şi tot ce am publicat în pribegie stă mărturie a prezenţei Patriei în toată activitatea mea.»

«Cunosc în toată tragedia lui calvarul poporului român.»

«Adresandu-mă vouă, foştii mei cititori, vreau să vă împărtăşesc nu cu speranţele mele, ci cu certitudinile mele care împrospătează puterile în pofida celor 85 de ani.»

«Jules Michelet, în vârstă de 74 de ani, scrie în prefaţa cărţii lui, «Istoria Secolului al XIX» iea — ultima lui opera, «unui din faptele cele mai grave şi cele mai puţin remarcate, este mersul timpului. Totul se schimbă. Intr'o simplă viaţă de obicei de 72 de ani, am văzut zece mari revoluţii, care în continuare ar fi pus între ele zece mii de ani de interval.»

Comentând această constatare a lui Jules Michelet, Daniel Halevy a scris studiul asupra accelerării Istoriei — foarte interesant — şi noi dela 1914 trăim o epocă de accelerare a Istoriei. Fapt uşor de verificat. La 1918 s'a semnat sub guvernul Marghiloman pacea dela Bucureşti, consecinţă a păcii de la Brest Litowsk. Acest tratat da Dobrogea-Bulgariei, iar Austro-Ungaria făcea substanţiale rectificări de frontieră în lungul Carpaţilor.»

«Partea economică a tratatului creia o serie de societăţi de tipul «Sovrom» de sinistră exploatare colonială.»

«Este straniu cum cele două mari puteri — Germania şi Imperiul Habsburgic — arătau un nesaţ de cuceriri, când prăbuşirea era aşa de aproape. Se dădea României o consolare pentru pierderea Ceahlăului, ratificându-se de cele două mari puteri, unirea Basarabiei votată de Sfatul Tării în Martie 1918 şi la 1 Decembrie 1918 Adunarea de la Alba Iulia, vota Unirea.»

«In aceaş dată regimentele româneşti din Transilvania făceau ordine la Viena şi în Mai 1919, divizia generalului Moşoiu intra în Budapesta neţinând seama de frumoasele avertismente ale Consiliului Suprem al Aliaţilor, care proteja pe Bela Kuhn.»

«Destinul nostru geo-politic ne-a supus dominaţiei turceşti pe care am lichidat-o în 1878. Imperiul turcesc pierdea în 1912 dominaţia Balcanilor şi şase ani mai târziu Imperiul Habsburgic se prăbuşea sub revanşa principiului naţionalităţilor.»

«Veţi rămâne uimiţi iubiţi cititori ai Curentului, că rostesc acest adevăr: Imperiul rusesc este în faza agoniei, el este ultima închisoare a naţionalităţilor. Debunăseamă veţi fi înclinaţi a crede că eu mă consolez cu visuri pe care le consider realităţi în devenire.»

«Inspăimântătoarea armată sovietică, prezenţa acţiunilor politice ruseşti în Africa, în Asia, sporirea flotei sovietice, totul pare o indiscutată spulberare a afirmaţiei mele şi totuşi Rusia este predestinată să aibă exact soarta imperiului habsburgic sub acţiunea principiului naţionalităţilor.»

«Nu rostesc cuvinte amăgitoare. Nu-mi este îngăduit să vă înşel pe voi cititorii mei.»

«Fenomenul de accelerare al Istoriei va opera şi asupra Imperiului Rusesc, cum a operat fulgerător asupra celui habsburgic.»

«Imprejurările au făcut să trăesc până la această vârstă, spre a putea vedea repetându-se miracolul dela 1 Decembrie 1918.»

«Am facut să reapară Curentul în emigraţie, fireşte în condiţii modeste preparându-l pentru ceace ştiu că se apropie, cu paşi de taină, ca toate deciziile Istoriei.»

«Eu vă spun vouă.»

«Deprindeţi-vă să cântaţi în şoapte adevăratul imn al Neamului nostru.

Deşteaptă-te Române din somnul cel de moarte,
In care te-adânciră barbarii de tirani!...

Va veni ziua când tot Neamul într'un glas va cânta imnul aşa de tare, ca şi morţii din morminte să tresare.»

«Aşa să ne ajute Dumnezeu!»

A presimţit el apropiatul sfârşit şi a avut această clară viziune a viitorului? Cele ce se vor întâmpla de acuma încolo ne vor lămuri.

Pamfil Seicaru, în orice caz, şi-a câştigat locul în Pantheonul figurilor ilustre ale României, obligând Neamul să îngrijească de odihna resturilor lui pământeşti în pământul Tării, pe care a iubit-o atât de mult.

TRAIAN POPESCU

NOTE CU LEXIC POTOLIT

De N. S. GOVORA

• «George Ivaşcu era pe atunci asistent la catedra de Filologie romanică a Facultăţii de Litere. Pentru agresiunea ce a suferit, Senatul universitar a pronunţat aspre pedepse studenţilor vinovaţi. Dealtfel, George Ivaşcu era un binecunoscut militant *democrat*, potrivnic curentelor reacţionare, de dreapta şi extrema dreaptă; în deceniul trei al secolului XX s'a afirmat şi ca un priceput gazetar (amintim dintre izbânzile sale, în special, editarea *Manifestului*) *ce imprima în coloanele publicaţiilor ieşene de stânga ideile şi directiva Partidului Comunist Român.* In această ordine de idei, într'o notă a siguranţei din septembrie 1935 se specifica: «George Ivaşcu, secretar al revistei» Manifest, bibliotecar la Facultatea de Litere din Iaşi şi care scrie sub pseudonimele C. Aurelia, Mihai Vidra, G. I. Mândru, Raruca Rodan, I. Gheorghe, Mihai Stoieru, Nitrogen L., a fost arestat de chestura poliţiei Iaşi în ziua de 3 august, găsindu-se asupra sa *materiale de propagandă antifascistă*». In aceinşi notă erau inserate aspecte şi din activitatea *democratică* a profesorilor *P. Constantinescu - Iaşi* şi *Iorgu Iordan*, cum şi a tânărului universitar ieşean *Al. Bărlădeanu*. Pentru *militantismul vederilor sale democratice*, George Ivaşcu a cunoscut nu numai agresiuni vandalice, ci şi persecuţii ale organelor locale ale puterii de Stat; în februarie 1936, «ca o măsură preventivă la expirarea suplinirii — la 20 februarie 1936 — i se refuză, aprobarea pentru predarea, în continuare, a unor ore de curts la Liceul lMilitar din Iaşi».

Rândurile de mai sus sunt un pasagiu din cartea «Triumful raţiunii împotriva Violenţei» de Stelian Neagoe. Cartea a fost publicată în anul 1977, în editura Junimea.

Dupa cum se vede e vorba de «legionarul» dlui René Theo şi «democratul» dlui Ştefan Baciu. Se pare că părerile dlui Baciu sunt juste.

In numărul din Iulie 1978 din «Cuvântul Românesc», a apărut un articol semnat de dl Ştefan Baciu. In termeni foarte lăudativi dl Baciu, vorbea de o revistă «Manifest», care a apărut cândva la Iaşi. Ei bine, e vorba de revista comunistă pe care a scotea cunoscutul şef comunist George Ivaşcu. Dl Baciu nu ne-o spune, dar o aflăm din pasagiul de mai sus că dl Ivascu, era un bine cunoscut militant democrat şi că el a editat «Manifestul», publicaţie care în coloanele sale, propaga ideile şi directiva Partidului Comunist Român. Şi dl Ştefan Baciu îl laudă pe comunistul Ivaşcu în apreciata publicaţie anticomunistă «Cuvântul Românesc» ce apare în Canada.

Bănuim ca articolul dlui Baciu a scăpat vigilenţei dlui Bălaşu, care se vede pus, contra voinţei domniei sale, într'o postură neplăcută, sau poate Dl Ştefan Baciu, ca şi în trecut, caută să-şi strecoare ideile comuniste când poate şi unde poate.

NOTE PE MARGINEA CARTILOR

Ana Maria Marin

Poveste de dincolo

(Amintiri din ţara cutropită). Ed. Autorului. Madrd, 1979
«unii nu mor niciodată».

Incă dela prima pagină intitulată. In loc de prefaţă-autoarea îşi prezintă în mod alegoric parametrii spirituali, între graniţele cărora se va desfăşura povestirea ei adevărată: «Autoarea a cules-o din şoaptele trestiilor, pe un mal de lac românesc. Trestiile povestind, n'au păstrat cronologia istorică; au preferat o cronologie de intensitate».

Deci mărturisirile urmând programul firesc al unui timp al inimii nu se vor putea emancipa de Pensee-urile lui Pascal, văzând în om—Un roseau tremblant—, lăcaş adăpostind în acelaşi spaţiu cele de mai jos mizerii dar şi cele mai celeste măreţii, de unde şi o impusă distanţare de fapte, interpretate cu imperială înţelepciune şi mai ales milostenie samariteană.

Cât priveşte forma, ea decurge din estomparea întâmplărilor secolului nostru în ficţiunea visului ceace ne duce la versurile lui P. Verlaine din Jadis et Naguère mai potrivit apărând: «De la musique avant toute chose» şi mai ales «Rien de plus chèr que la chanson grise/Ou l'Indécise au Precis se joint».

Dar adevărul căutat în ultimă instanţă de fiecare trecător al Terrei nu poate fi găsit decât în Biblie, sensul cuvintelor fiind descoperit într'o epistolă a sfântului Pavel către Corinteni: «Dacă aş vorbi în limbi omeneşti şi îngereşti şi dragoste nu am, sunt ca o aramă sunătoare...» sfârşind cu monologul de suflet: «Acum dar rămân aceste trei: Credinţa, Speranţa şi Dragostea; dar cea mai mare dintre toate este Dragostea».

Pentru a da şi mai multă obiectivitate povestirii, autoarea se va referi la ea ca la o a treia persoană, Domnicu, începând cu boala gravă, ce a dus-o în casa morţilor, unde îşi vede viaţa trecându-i pe dinainte ca un film visat, turnat deci pe ţărmii de dincolo, între paturi de spital şi scene naturaliste cu miros de iod şi urină, făcându-şi loc cu tărie viziunile argintate nu lipsite de muzici verlainiene: «O catedrală mare se scutură în vânt, poate fi San Marc la Veneţia dar nu se simte mirosul canalului sau Notre-Dame la Paris, dar e prea mare linişte. Din pomii din jur cad frunze moarte, din catedrala scuturată de vânt cad porumbei. Porumbeii păcii cad morţi pe caldarâmul indiferent; se aude clar fâlfâit de aripi şi ei morts.

Intre acestea revine ea însăşi sau destinul ei ca un simbol: «Bijuterii de aur, pietre preţioase, smaralde, rubine, desenează conturul unei femei: cercei în urechi, perură în păr, colier la gât, brăţări şi inele pe mâini: totul scânteiază şi luceşte. E numai conturul, în locul femeii e un gol!»

Diagnosticul bolii fiind cel de poliradiculonevrită ascendentă tip Guillain-Barré, aprindere de nervi, va trebui să accentuăm că boala e foarte gravă, ameninţând prin prinderea centrilor bulbari cu o moarte instantanee de unde şi necesitatea internării într'un centru de reanimare, dar conce este important pentru noi acuma, creerul deci conştiinta bolnavei a fost cu totul respectată, pacienta menţinându-se tot timpul lucidă, simulând de bună seama ca pe o excursie pe părţile imaginaţiei acea trecere dincolo.

De unde concluzia că planul lucrării urmeaza rigori strict raţionale neavând nicio contingenţă cu vreo derulare ilogică suprarealistă, poezia introdusă făcând parte din procesul creator însuşi, pledoarie pentru rolul ei în destinul cenuşiu al omului.

Prima parte a cărţii va privi pe medicul ajuns bolnav pe masa ultimului drum. De sub pleoapele mai mult închise cu voie, vor răsări scenele cele de fiecare zi. Profesorul, marele neurochirurg, este zugrăvit cum nu se poate mai veridic: «Era un mare chirurg şi bolnavii trebuiau să vină cu încredere în el. Scara lui de valori nu putea sa fie a bietei fiinţe care zăcea pe patul nr. 10 şi care aparţinea unei lumi detestate de guvernanţi. Pentru el, ca primă valoare, era, probabil meseria; apoi Puterea, adică Partidul şi în fine banii, cari aduceau şi ei un fel de putere».

Ce mare contrast între figura acestui neoprofesor şi cea

a lui Nanu-Muscel de odinioară sau chiar cu cea a lui Domnicu, aflată imobilizată pe patul nr. 10.

Paginile unde sunt descrise trăirile medicului pediatru, Domnicu, de la Leagănul Sf. Ecaterina și apoi alte servicii de pediatrie, cu micii lor pacienți, sunt pătrunse de vibrații profund umanitare așa cum numai în opera medicului suedez Axel Munthe — Cartea de la San Michele — se mai găsesc.

După cum ni se destăinuește Domnicu s'a pus în slujba medicinei jertfind pe altarul ei, sacrificându-se, ca o demnă urmașă a sfinților fără de arginți, Cosma și Damian. In mănăstirea San Marco din Florența, Fra Angelico îi reprezintă pe acești medici biblici amputând un picior gangrenat, culorile sale de aur și sineală din Fecioara di Linaiuoli transformându-se deodată în roșul caramiziu al cărnii crucificate așa cum o vor simți toți ucenicii lor de mai târziu, pictura fratelui dominican fiind de fapt un imn dedicat tuturor medicilor fără arginți, urmași ai lui Cosma și Damian.

Un capitol aparte îl constitue acel dedicat fiului ei, avut din cea de a doua căsătorie, cu toată odiseea înfruntată de un elev și mai apoi student eminent pentru a se promova ca medic.

Mă răscolesc de data aceasta amintiri, pe care ași vrea să le prezint pe scurt aici, fără să fiu posedat de mânie sau undă de repros, poate doar de umbra unei melancolice meditații pascaliene.

Am intrat și eu la medicină cuprins în platforma celor 15 %, admiși după notă, indiferent de origine socială. Imi este viu în minte încă, cum pe baza acestor dispoziții absurde am văzut respins pe un tânăr lipsindu-i câteva sutimi până la platforma cerută și asta fiindcă era fiu de preot așa cum au fost Pavlov, Niasi și încă nenumărați mari medici.

Am terminat medicina profesional fiind în fruntea anului meu, dar oficial nu m-am bucurat de acest titlu el trebuind să fie conferit unui altuia mediocru dar cu state de comunist. După 6 luni de stagiu la țară având diplomă de merit, după cum îmi garantau drepturile m'am întors la Cluj, lucrând într'o clinică universitară. La cea dintâi ocazie râvna mea de studiu a fost răsplătită prin excludere din învățământ, șeful cadrelor verbindu-mi de un dosar voluminos redactat bineînțeles cu minciuni, de acela ce va fi viitorul șef al clinicii respective.

Deci vreau să arăt că eroul nostru a suferit persecuții în primul rând nu fiindca a fost fiul lui Domnicu — eu mă trăgeam din părinți și mici burghezi fără vreun trecut politic — ci fiindcă principiile comuniste impun o răsturnare de valori, în frunte promovându-se cu predilecție submediocritatea.

In continuarea cărții ni se descrie panorama temnițelor lui Domnicu, de la Mislea, la Botoșani, Sighetul Marmației până la Arad, trecând cu regularitate prin Fortul 13 al Jilavei, închisoare numita drept Bastilia istoriei românești.

Scene cutremurătoare, eroine dostoevsciene pătrunse de marea comuniune a Dumnezeirii ca maica Mihaela, la siluetele borfașelor și prostituațelor gorkiene, iată o galerie autentică a temnițelor de femei, prezentarea ei alăturându-se în completarea celor descrise de Cârja, Bacu sau Dumitrescu.

Ochiul de observație al doctoriței, ne va relata cu totul atent tabloul clinic al scorbutului și al avitaminozei B1, boli de subnutriție, de fapt credem noi mijloace de exterminare, nici când atât de științific analizate, al închisorilor comuniste.

Emoționantă e scena cuprinzând femeia văzându-și pentru prima oară după șase ani, chipul în oglindă.

Și dacă până acuma am urcat trepți, vom ajunge curând la ceace poate fi considerată ca o apoteoză a cărții și deci a vieții lui Domnicu: Marea întâlnire.

Incepută în vara anului 1932 suntem introduși într'un fel de decor al Visului, pe dealul dintre Văratic și Bălțătești, cu clopotele celor trei biserici ale Mănăstirii Văratic, aceleа ce-i tulburau liniștile de odinioară și lui Topârceanu: «Intâi se auzea toaca bătută de sora Glafira, într'o dungă pe scândura lucioasă, cu ciocanele de lemn; apoi porneau să sune clopotele mici, repede, și în urmă clopotul cel mare, sunând rar și convingător începutul Proscomidiei».

Ne preumblăm prin Târgul-Neamț al lui Ion al lui Nica a Petrei, la Mănăstire a cu slujba de Mănecândă, cu toaca de la 12 noaptea, până la Panaghia stânca-fecioară de pe Ceahlău, cu o vizită în cimitirul vechi, apoi la Agapia, zugrăvirea acestor locuri amintind de bună seama de unele pagini luminate ale magistrului clasic Calistrat Hogaș.

Și fiindcă veni vorba de calitatea artistica a prozei, vom aminti că autoarea se arată un creator cu talent eminamente olfactiv, o dimineață de August fiind plină de parfumul și muzica pădurii, toamna având un miros colorat, printre cărți mirosind a brad ,a levănțică, copilul mic emanând un parfum al lui, mirosul de bombardament este alungat de miasma florilor de viță de vie, pe undeva mirosea a jitniță și praf ridicat de sub pietre, zidurile închisorii făcând loc la luminile reveriei, din umbrele ei același vis, mirosea a liliac, tocmai înflorise liliacul alb, și exemplele ar mai putea fi continuate.

Mai adăogăm pentru recunoasterea meritelor estetice și capitolul în fond un adevărat poem în proză odă Româniel, Țara mierlelor, unde cântecul doinei este cam așa definit: «Nu cântau numai în timpul dragostei; fluieratul lor era nuanțat, uneori trist, alteori săltăreț și vesel; uneori era imn, alteori bocet în surdină; uneori râs șăgalnic, alteori fum de frunze uscate, primăvara în grădină...».

Deci la Agapia în 1932 îl va întâlni pe Vasile Marin care arăta cam așa: «Era văru un băiat blond, fără vârstă, înalt, slab, cu ochi albaștri, cari sămbeau amuzații. Citea pe Arghezi, Gog al lui Papini și Raine Maria Rilke era deci un intelectual cum s'ar spune mai mult decât rafinat. Mama lui Bucura originară de pe Târnave, l-a supraviețuit până la 84 de ani de la ea moștenind învățătura Bibliei și sângele ardelenesc — ca și fratele său Ion Moța — la luptătorilor milenari, la nevoie înfruntând munții și carurile.

Iubeau pe Beethoven și se delectau cu Cruciada copiilor a lui Lucian Blaga, ei trecând în rândurile legiunii de la național-țărăniști cu idealul de a făuri o lume mai dreaptă și mai bună, visul oricărui intelectual fiind acela al valorilor retribuite după măsura lor.

Aflăm de legăturile lui V. Marin cu Nae Ionescu la a cărui ziar a și lucrat, cât și despre plecarea în razboiul din Spania. De acolo va primi epistole, de la soțul ei, într'una scriindu-i că dorm cu capul pe operele lui Shakespeare ilustrate de Gustave Doré.

Sfârșitul cu aducerea în țară și înmormântarea sunt reamintite ca într'un adevărat coșmar, legătura neputând să cunoască decât o întrerupere pământească, Vasile, Vassia, rămânând în inima ei de femeie așa ca în zilele când urcau pe Argeș înspre Moldoveanu și Vârful cu dor!

Atunci cand Domnicu va fi condamnată la moarte, în loc de orice testament începe să scrie povestea Izvorul dorului cu gândul celui ce va fi curând reîntâlnit: «Era exact ce simțea ea în seara aceea, sortită să fie ultima ei seară în lumea aceasta: un dor imens, arzător, o adevărată suferință fizică după dragostea pierdută! Se apropia oare regăsirea?».

Nu cu puțină satisfacție am aflat că mama lui Domnicu a fost evreică deci după toate legile acestui neam cartea Poveste de dincolo aparține unei evreice prin sânge dară nu si'n spirit. Pentru dușmanii noștri cu înclinație de a declara neamul românesc antisemit prin structura lui, am propune fraților noștri din America să traducă respectiva Poveste în engleză și să o pună în fața tuturor bârfitorilor neamului românesc.

Indeosebi ar fi interesant pentru ei să citească următorul pasaj: «El (V. Marin n.n.) știa că ea se născuse jumătate evreică și nu-l interesa. Nimeni dintre prietenii lui nu erau «rasiști» dar toți se desbrăcaseră de egoism și căutau să aducă neamul la tradițiile lui strămoșești: dragoste de aproape, curaj, cinste în faptă și în gândire. Pe căi legale? Da, pe căi legale!».

Sau cel vorbind despre femeile mutilate de anii de închisori: «Rămaseră așa de normale. Fără dinți, cu cioturi negre în gură, cu părul tăiat scurt ca pe subt o cratiță, exsangue și moarte de foame, se târâiau de pe un pat pe celălat în fața vizetei, ca în fața unei camere de luat vederi. Unde erau camerele cari filmaseră la Buchenwald și Ausschwitz?».

Și încă mai trebue să afle că Ion Moța și Vasile Marin, au murit împușcați de mitraliera unor tancuri rusești, fapt care astăzi este cu totul ignorat aducându-ni-se în față numai paravanul vopsit al Guernicăi de Picasso.

Ultima filă a cărții se termină cu rânduri dedicate Victoriei, marii Victorii, Domnicu se închipuie urcând pe un munte înalt, îmbrăcat în ceață, Olimp, Parnas sau Ararat. Umbrele trecutului o susțin iar sus pe vârf întâlnește oameni cunoscuți cântând «Cei ce-au căzut uciși de gloanțele dușmane, pășesc în rând cu cei ce au rămas».

Și alături de ei a început să cânte și ea.

Atâta energie și încredere în viață ne duce la aceleași cuvinte ale apostolului Pavel :«Credința, Speranța și Dragostea; dar cea mai mare dintre toate este Dragostea».

Cartea ca și nobila misiune a muritorului în viață, închide în cerc o ascensiune unică spre lumina Idealului absolut, vibrațiile ei ultime amintindu-ne din nou ultimele acorduri ale Cărții de la San Michele, scrisă pentru toți cei ce au o simțire deci nunumai pentru medici.

In fond credința lor era într'un viitor mai bun între Spirit și Omenie, mai făcut pentru Om.

OVIDIU VUIA

LA GRANDE THRACE Par ALEXANDRE BOLDUR - Ed. CARPATII

Madrid, vol. I, 251 pp.

Cartea La Grande Thrace, în cele dintâi, aparține unui mare savant ceace înseamnă că recurge la o metodologie obiectiv-științifică bazându-se pe date și referințe bibliografice de o strălucită erudiție.

Analiza și discuția părerilor altor autori se face în termenii cei mai aleși, chiar și atunci când sunt situați în tabere adverse, argumentele cântărindu-se pe balanța discuției peripatetice, pe această cale superioritatea olimpiană născând ca Minerva din capul lui Jupiter, dintr'o elaborare bine gândită și studiată. A. Boldur se distinge ca tipul învățatului clasic, nu are nimic comun cu limbajul unor moderniști, plin de injurii și excremente verbale, însușit din dialectica decapitată a empiriocriticismului lui Lenin.

Scopul lucrării este acela de a completa harta antică a geografului Ptolomeu în ce privește spațiul ocupat de Traci la nord și est de Carpați, important de știut deoarece după autorul nostru istoria Românilor cu ei începe deci mult înainte de Dacia romană a lui A. D. Xenopol.

Dela început relev că La Grande Thrace nu este scrisă de un arheolog ci de un filolog, așadar deși se ține strâns de Dacia lui Pârvan și de cercetările urmașilor săi, ea pune la dispoziția istoricului o serie de documente scoase din studiul graiurilor, servind alături de cele arheologice la adevărata sinteză.

Obiectul de studiu principal va fi limba, explorată primordial prin onomastica toponimiei și hidronimiei. Susținut de observațiile sale autorul demonstrează că în preistorie cultura neolitică, Cucuteni-Arius-Tripolie este tracă și deci regiunile Galiției, Podoliei și cea dintre Prut și Nistru (Basarabia) a fost locuită din preistorie de traci și nu de protoslavi așa cum deformează realitatea cu totul neștiințific unii cercetători sovietici. Slavii au venit pe aceste meleaguri din nord-est mult mai târziu, pe când cuvântul Moldova, neaoș trac, era de veacuri născut.

Marea Tracie s'a întins dincolo de hotarele României de azi, în nord până la granițele țărilor Baltice, în răsărit până în Crimeea și Cuban, în apus trecând de Panonia până la Elba și nordul Italiei, în sud ajungând în Grecia, Macedonia și Asia mică, după A Boldur Tracii sunt indo europeni nordici, coborâți mai târziu în Sudul Balcanic.

In lumina acestor date A. Boldur consideră că e greșit să se afirme că limba română s'a format din latina vulgară în timpul cuceririi Daciei de Traian, intervalul de 170 de ani fiind prea scurt iar teritoriul stăpânit mult mai limitat decât cadrul real al marei Tracii.

Dacii ar fi asimilat limba latină cu mult înainte, încetul cu încetul, un rol important jucând contactul lor de secole cu Celții, relevat și de Pârvan, care vorbește de daco-celți și daco-romani, celții spre deosebire de greci reușind să creeze o cultură și civilizație nouă în sânul poporului get, carpato-dunărean. Influența celților cu repercursiuni profunde asupra vieții tracilor va rămâne prezentă în toponimia și hidronimia teritoriului ocupat de Daco-Geți-Traci. Exemple toponimice: Durostorum, Lugoj, Bran, Galați, de ape, Argeș, Olt, Ialomița. Aflăm că Galați, Galiția poloneză și Galicia spaniolă au aceiași origine celtă marcând pentru posteritate drumul pământesc în preistorie al acestui popor. Tracii vorbind pretutindeni aceiași limbă au dat naștere celei române atunci când au asimilat elementul latin peste tot unde s'au aflat, indiferent de organizarea lor tribală sau de stat. Deci cercetările lui Boldur nunumai că demonstrează indiscutabil continuitatea elementului românesc în Dacia romană, dar zdrobește peremptoriu teoria că limba română s'ar fi născut în sudul Dunării, într'un loc anumit, corespunzând Albaniei de astăzi. Este de remarcat că ipoteza respectivă a fost susținută nunumai de Rössler dar și de unii filologi români de bună credință ca Al. Philippide, O. Densușianu și T. Capidian.

In continuare drept cea mai importantă concluzie filologică, se stabilește ca definitivă opinia lui Bogdan Petriceicu Hașdeu că limba română în afara scheletului latin are și un substrat trac. In celebrul său articol Pierit-au Dacii, Hașdeu se ridică împotriva reprezentanților școlii ardelene, Petru Maior și Trebonțiu Laurian, susținători ai romanității pure a limbii române, elementul autohton — dac după ei fiind complet distrus. Nunumai că Hașdeu citează pasagii din istorici greci atestând prezența dacilor în Dacia și după cucerirea română dar el este primul în țara noastră, în lucrările sale, pomenind de originea tracă a 83 de cuvinte românești dintre acestea după Boldur numai două ar fi discutabile de proveniență turcă.

Timpul nunumai că îi dă dreptate lui Hașdeu dar verifică justețea metodei sale de lucru. Enciclopedist și poliglot, genial filolog Hașdeu postulează că numai studiul comparat al limbilor indoeuropene și a celei primare (Ursprache), Sanscrita, poate duce la cunoașterea limbii trace ca însăși idiom indo-european. Oare nu din aceleași motive învăța sanscrita cel mai strălucit fiu al lui Zamolxe, Mihail Eminescu, cufundat în tainele ei până cu puțin înainte de moarte?

Cunoscător al principalelor dialecte indo-europene, al sanscritei și al limbilor slave Al. Boldur întruchipează cu prisosință însușirile ideale preconizate de Hașdeu ca necesare filologului specializat în limba tracă.

Posedând o atare pregătire și deci putând face uz de analiza comparatistă, Al. Boldur se prezintă ca una din cele mai autorizate personalități în materie, studiile sale aducând prețioase contribuții în descifrarea limbii vorbite de stramoșii noștri.

Din nenumăratele exemple m'ași margini sa dau pilda cuvântului codru, confirmat a fi după cum a susținut Hașdeu de origine sanscrită derivând de la Kadru, sau Doina comun cu letonianul daiva, este cuvânt trac de la sanscritul Daiwa. Deci multe nume declarate, prin ignoranță, de origine slavă sunt mai vechi aparținând idiomului indoeuropean, trac.

Mica Tracie, România de azi, reprezintă ceace a rezultat după cucerirea diferitelor regiuni ale spațiului trac din Marea Tracie de către Bulgari, Unguri, Ruși, Tătari, Lituani și Polonezi. Dacia română remarca Pârvan, în loc să fie o peninsulă a continentului latin către Orient, a rămas o insulă, foarte mare, dar foarte depărtată de marea masă a surorilor sale.

Ca încheiere Al. Boldur își manifestă credința că trecutul Tracilor ne va obliga să ne privim cu alți ochi istoria, să ne apărăm mai ofensiv drepturile neamului, de libertate și independență.

Lăsând analiza științifică a cărții pe seama specialistului filolog, ajungem înfârșit la cea mai deosebită calitate a ei — cel puțin după percepția inimii mele —: La Grande Thrace este elaborată cu pasiunea și căldura unui mare vizionar, pe lângă rațiune recurge și la intuiție ,la puterea de asociație și invenție, ceace este egal cu a reconstitui din cenușa lui, un trecut. Filologul comparatist Al. Boldur trecând scânteia deducțiilor sale prin limbile indoeuropene, sanscrita, celta veche și traca, având dorul de a scoate din rocă, aurul adevărului, nunumai că-și desfășoară stiința-i cu totul neobișnuită dar reușește să mă prindă în plasa disciplinelor aride filologice, să le dea lumina vieții, așa precum mi s'a întâmplat odinioară, student, audiind cursul de limbi romanice ale profesorului Jacquier, în sala Bogrea, din Cluj.

Am zice încăodată că un savant nu poate fi mare decât dacă e și poet, cum arată exemplul aceluiași Hașdeu. Contemporanii au căutat să-l denigreze, să-l ție în apele diletantismului, deoarece lui Hașdeu îi lipsea cu toate cunoștințele lui vaste, o pataiama de diplomă. Iată însă că după un secol, dintre toți învățații vremii sale cel mai prezent între noi, nu-i altul decât magul de la Câmpina, vizionarul solitar, adversar al școlii ardelene dar și al Junimii. Oare nu pradă unor astfel de «imaginare» interpretări ale realității, a descoperit Schliemann, Troia cea de dinaintea lui Hector și Achile?

Dar numai cadrul este eroic, propriu temperamentului de scriitor, căci precum am mai spus-o, La Grande Thrace se desvoltă în strictă concordanță științifică cu opera celorlalți tracologi începând cu Tomaschek, Pârvan până la I. I. Russu, în cartea acestuia din urmă, Limba traco-dacilor, apărută recent în București (1967) și mai alea la cele 160 de cuvinte trace glosate de el, se face mai mult decât o amabilă referire.

Din aceste raporturi reese în clară evidență, oricât de absurd ar părea, că La Grande Thrace nu a fost publicată în țară din teama de a nu contrazice preistoria falsificată a marelui vecin de la răsărit și mai ales a nu-i tenі cu tracismul milenar al pământului românesc dintre Prut și Nistru.

Cu atât mai mult ne bucură să putem afirma că Al. Boldur a scris o carte de unică valoare, locul ei fiind de bună seamă lângă epocala Getică a lui V. Pârvan, permițându-ne să-l așezăm alături de B. P. Hașdeu și C. Stere în galeria marilor figuri, voievozi spirituali, descălecători în cultura românească, din țara iubită a Basarabiei.

Știind cu câte sacrificii publică astăzi editura Carpații această carte i-am reaminti lui Traian Popescu că un monument cioplit în durata timpului nu se poate înălța decât închizând ceva din tine în zidurile lui, așa cum a făcut jertfind, la Curtea de Argeș, Meșterul Manole.

OVIDIU VUIA

REDACTIONALE

Redactorul unei gazete din Tel-Aviv s'a supărat foc că deşi exilat nu mi-am uitat Tara şi iubesc adevărul; deacea încerc să lămuresc opinia publică, emigraţia românească şi oamenii de bună credinţă, asupra inventatului «Holocaust» a 300.000 de ovrei in România, pe care îl aruncă în spinarea Mişcării Legionare, uitând că la data când se pretinde că a avut loc această abominabilă crimă, legionarii se găseau in închisorile României sau in K. Z-turile germane Buchenwald şi Dachau, împreună cu coreligionarii redactorului din Tel-Aviv şi că în Istoria milenară a Neamului Românesc, nu s'au cunoscut asemenea barbarii până la epoca Regelui Carol al II-lea — Elena Lupescu, şi a Anei Pauker, îndreptate însă contra românilor.

Ca răspuns acestei provocări gratuite, noi ne-am mulţumit să facem doar istoricul crimelor adevărate şi mărturisite ale ovreimii împotriva Neamului Românesc, pentruca generaţiile tinere să cunoască tristele întâmplări şi să aibă elementele necesare pentru a trage concluziile cuvenite.

Ca de obicei, ovreiul, când nu are argumente sau probe contrarii şi se mai simte şi cu musca pe căciulă, recurge la neruşinate şi obraznice mojicii şi insulte, care îl exclud din nobila breaslă gazetărească.

Vina o au părinţii care nu i-au dat educaţia necesară sau chiar a lui, dacă în viaţă n'a ştiut să şi-o apropie.

In lume trebue să te porţi cu bunăcuviinţă.

Cum paginile revistei sunt destinate altor scopuri, mai nobile decât ale unei polemici personale cu trivialităţile unui oarecare, nu-mi voi pierde timpul în alte răspunsuri sau replici, dispreţuind cum se cuvine insultele şi persoana care le-a pronunţat.

TRAIAN POPESCU

CARPATII

REVISTA CULTURALA SI DE ACTIUNE ROMANEASCA IN EXIL

Director-Proprietar:

TRAIAN POPESCU

APARE ODATA LA DOUA LUNI

SUB INGRIJIREA UNUI COMITET DE REDACTIE

★

Redacţia şi Administraţia:

Calle Conde de Peñalver, 62, 4.°
Teléf. 402 11 01 - MADRID-6

Correspondenta:

Apartado 9.283 - MADRID (España)

★

Abonamente:

Anual ... 30 $ USA
De susţinere ... 60 $ USA
Expedierea Avion plus. 10 $ USA

EDITURA CARPATII ANUNTA

Au apărut:

LA GRANDE THRACE, par Prof. A. Boldur, premier volume ... 15 $ USA
ISTORIA ROMANILOR DIN DACIA TRAIANA, de A. D. Xenopol, vol I, II ... 10 $ USA
ISTORIA LITERATURII ROMANE, de D. Murăraşu, epuizat ...
NAŢIONALISMUL LUI EMINESCU, de D. Murăraşu ... 10 $ USA
POVEŞTI, de Ion Creangă, în fascicole ... 10 $ USA
DACIA, de Vasile Pârvan ... 5 $ USA
PRECURSORI, de Octavian Goga ... 3 $ USA
ISTORIA PARTIDELOR, NAŢIONAL, ŢARANESC ŞI NAŢIONAL-ŢARANESC, de Pamfil Seicaru ,vol I, II ... 12 $ USA
ISTORIA POLITICA ŞI MILITARA A RAZBOIULUI ROMANIEI CONTRA RUSIEI SOVIETICE, de General Platon Chirnoaga ... 10 $ USA
KARL MARX: INSEMNARI DESPRE ROMANI. Texte inedite cu comentariu de Pamfil Seicaru ... 10 $ USA
ŞTEFAN CEL MARE, VOIEVOD AL MOLDOVEI, de prof. Alexandru Boldur ... 10 $ USA
ISTORIA DACIEI ŞI CONTINUITATEA DACOROMANĂ, de General Platon Chirnoagă ... 10 $ USA
LE NID, UNITE DE BASE DU MOUVEMENT LEGIONNAIRE, de Faust Bradescu ... 5 $ USA
POVEŞTI FARĂ ŢARĂ, nuvele, de Faust Bradescu, N. Novac şi N. S. Govora ... 5 $ USA
UNIREA NATIONALĂ IN COMPLEXUL POLITIC EUROPEAN, de Pamfil Seicaru ... 3 $ USA
DICŢIONAR ROMAN-SPANIOL, de Prof. Ion Protopopescu, rustică. ... 5 $ USA
Legat pânză ... 6 $ USA
CORNELIU ZELEA CODREANU, DOUĂZECI DE ANI DE LA MOARTE, de Gr. Manoilescu, T. Popescu, etc ... 5 $ USA
MOŢA ŞI MARIN, DOUĂZECI ŞI CINCI DE ANI DE LA MOARTE, de Prat y Soutzo, Marqués de Nantouillet, Blas Piñar, Gr. Manoilescu ... 5 $ USA
DUMNEZEU S'A NASCUT IN EXIL, de Vintilă Horia ... 12 $ USA
RELATIILE ROMANO-RUSE, de N. S. Govora, vol. I ... 10 $ USA
OSTROVUL LUMINILOR, de O. Vuia ... 5 $ USA
LA GARDE DE FER ET LE TERRORISME, par Faust Bradescu ... 10 $ USA
VACANTELE DESTINULUI, de Tiberiu Vuia ... 5 $ USA